

KATOLIČKI LIST

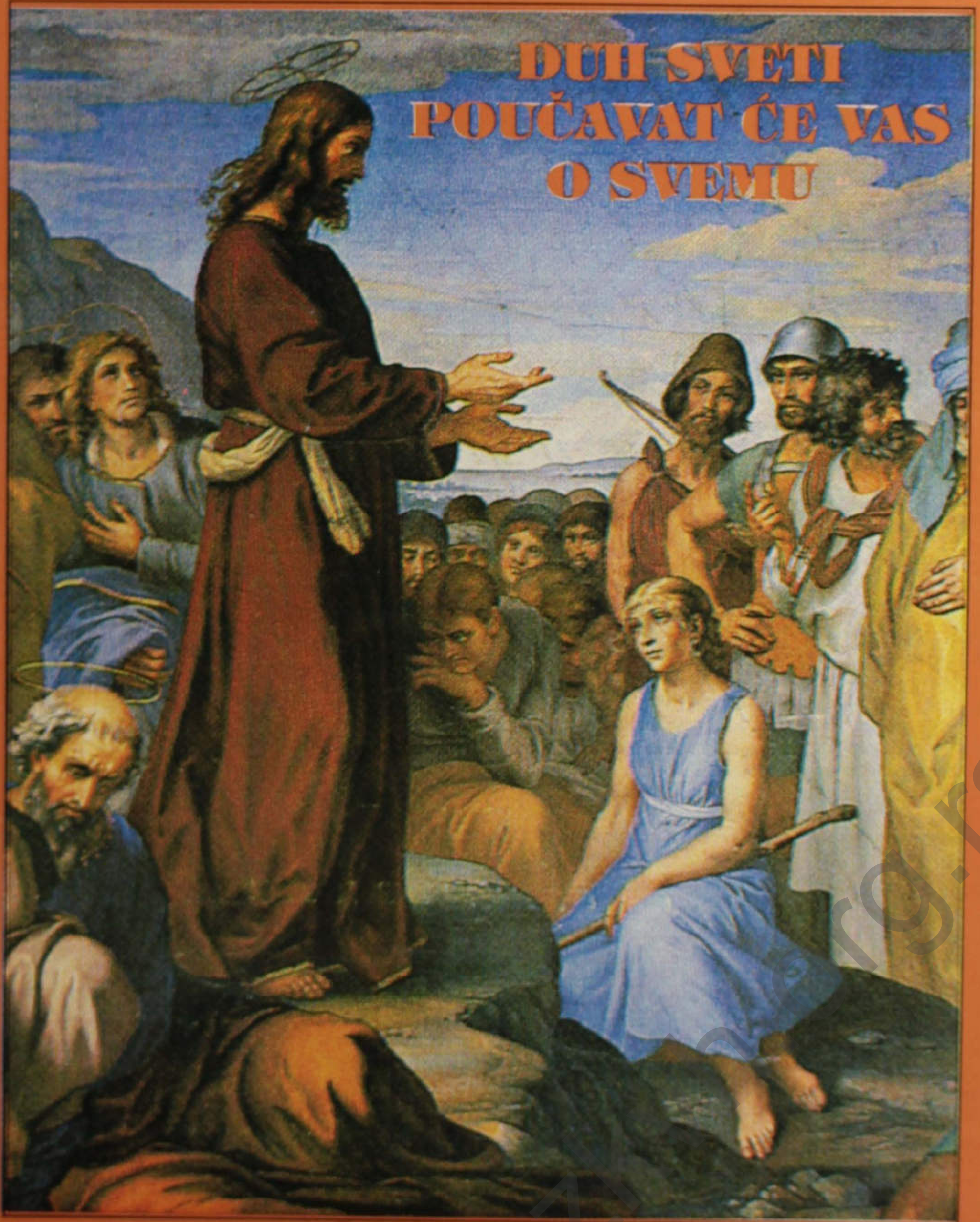
ZVONIK

GODINA: V

BROJ: 9 (47)

Subotica, rujan (septembar) 1998.

Cijena: 6,00 N. din.

DUH SVETI - NAJBOLJI KATEHETA

Započela je nova školska godina. Djeca i mladi ponovo će učiniti prometnima škole i fakultete. Započet će stare/nove brige. Učitelji, nastavnici i profesori iznova će prionuti na posao s jednim ciljem: pomoći djeci i mladima da napreduju u znanju na svim područjima znanosti i života. Čovjek je stvoren kao ograničeno biće, ali kao biće koje je "apsolutno" otvoreno novim spoznajama. Nema čovjeka na svijetu koji ne bi mogao nešto novo saznati, spoznati, naučiti... Vrijeme "polihistora" davno je prošlo. Ovoga su uglavnom svi svjesni. Jedino, čini se, poneki vjernici nisu dovoljno svjesni da to isto vrijedi i za područje vjere. Tako neki odrasli misle da oni više nemaju što učiti o vjeri. Neki roditelji misle čak i to da je dovoljno da njihova djeca idu samo nekoliko godina ili par mjeseci na vjeronauk, a ne osam godina...

Papa Ivan Pavao II uči nas što je kateheza. Napisao je to u svojoj Apostolskoj pobudnici "Catechesi tradendae". Isti tekst prenosi i Katekizam Katoličke Crkve:

"Kateheza je odgoj vjere djece, mladeži i odraslih, koji posebno uključuje poučavanje kršćanske nauke, na organski i sistematski način, s ciljem da se uvedu u puninu kršćanskog života."

Dobro je zapaziti da se kateheza odnosi na sve uzraste a ne samo na djecu, kako to mi obično mislimo. Jer, tko o svojoj vjeri zna sve? Tko u potpunosti poznaje Sveto pismo? Rast u vjeri i bolje upoznavanje kršćanske nauke je proces koji za kršćanina smije prestati samo smrću.

Dobro bi bilo da svi, a osobito ODRASLI, razmišljaju o ovim Papinim riječima. I da svi KRENU NA VJERONAUKE. "Kateheza odraslih najvažnija je kateheza!" Ova rečenica zvuči već kao fraza, a ipak tako smo daleko od njezinog ostvarenja. U kojim to župama postoji "kateheza odraslih" (osim ako i mladež svrstavamo u odrasle!)? Na koji način se ona sprovodi? Tko od odraslih ide na vjeronauk?! Ili, kako odrasli produbljuju svoju vjeru i svoje vjersko znanje?!

U ovoj godini Duha Svetoga valja i o tom razmišljati! Isus je, na neki način, Duha Svetoga imenovao glavnim katehetom kad je rekao: "Duh Sveti poučavat će vas o svemu" (Iv 14,26). On će nas uvesti "u svu istinu" (Iv 16,13). Ovoga trebaju postati svjesni svi katehete i katehistice i svi polaznici vjeronauka. Zato kad na "Katehetsku nedjelju" bude zaziv Duha Svetoga onda se valja otvoriti posve Duhu Svetom, kao jedinom ovjerovljenom i pravom Kateheti. Svi ostali vjeroučitelji, odnosno katehete i katehistice obavljat će dobro svoju dužnost samo ako budu spremni poslušati "kateheze" Duha Svetoga. Duh Sveti zna najljepše govoriti o Ocu, o Sinu i o sebi. On će najdivnije govoriti o Crkvi i svijetu. Ta sve je to njegovo djelo. Njegovom silom su "sazdana nebesa i zemlja". I vjeroučenici svih uzrasta: djeca, mladi, bračni drugovi, odrasli, starci... neka se otvore Duhu. Tada će i na vjeronauku, i u propovijedima, i u liturgiji, a osobito u čitanju Svetoga pisma, duhovne literature i katoličkog tiska prepoznati "kateheze" Duha Svetoga. On će nas poučavati u svemu!

Budemo li tako započeli ovu školsku i vjeronaučnu godinu, i budemo li tako otvoreni Duhu Svetom, razveselit ćemo i obradovati Oca kad od Nove godine započne Godina njemu posvećena. I kako li ćemo slatke plodove brati. Brat ćemo plodove Duha, o kojima tako zanosno piše u desnom dijelu ove stranice, s. Blaženka!

Zaključio bih ovaj uvodnik s poticajem: SVI NA VJERONAUKE. SVI U ŠKOLU DUHA SVETOGA. On je divan vjeroučitelj! On zna sve objasniti. Tako da svi mogu shvatiti. I ne samo to. On će nam dati snage da možemo prihvatiti Isusovu nauku i da možemo po njoj živjeti. To će nam pomoći da budemo zreli ljudi i da uđemo "u puninu kršćanskog života", a to znači ući i u puninu radosti, u puninu sreće!

Drago mi je što - mislim s pravom - mogu reći da je i naš ZVONIK jedan "mali katekizam". Onaj tko čita ZVONIK sigurno će moći puno toga lijepoga saznati i naučiti.

Raspoložen da i sam što prije pođem u školu Duha Svetoga, sve vas srdačno pozdravljam!

Vaš urednik

PLODOVI

"Sve ima svoje doba, i svaki posao pod nebom svoje vrijeme."

(Prop, 3)

Ima, kaže Propovjednik, "vrijeme sadenja i vrijeme čupanja posađenog." Ima vrijeme sisanja i vrijeme ubiranja plodova. Mnogi ubiru plodove, a mnogi tek počinju sijati.

Bogata je plodna jesen, bogata plodovima svakojakim u izobilju. Raduje se srce čovjekovo darovima Božjim, darovima prirode. Rani sumraci koji odišu svježinom pozivaju ljude na povratak od raznih izbivanja, odijeljenosti, odmora i sličnoga da se opet okupe u zajedništvo i blizinu.

Iako su plodovi ponegdje posve uništeni, iako su skromni, čovjek bi se radovao samo zbog ovog dara blizine koji je dragocjeniji od svega.

Znamo da dugo treba čekati od sjemena do zrelog ploda. Čovjek poštuje prirodne zakone i strpljivo čeka plodove zemlje. Zna da ne može biti žetve mjesec dana nakon sjetve. Zna da voćke daju plod samo jednom godišnje.

Međutim i čovjek je pozvan donositi plodove. Koje?

Plodove Duha.

A to su: "ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost, uzdržljivost" (Gal,5,22-23).

Tu je čovjek nestrpljiv. Htio bi imati odmah. I to sve. Htio bi vidjeti kako su očita djela Duha. A zaboravlja da sve ima svoj skromni početak, tihi rast, krize čekanja, i napokon dolazi plod.

Ta i Isus kaže da je kraljevstvo Božje kao zrno gorušice, sitno i malo. I ne postaje za dva dana veliko stablo, nego treba vremena. Blago onima koji znaju čekati i živjeti svaki trenutak kao dar, i ne ljutiti se zbog onoga što još ne može biti. Svaki trenutak je divna novost jer još nikada nije doživljen i proživljen. Kad bi čovjek sabrano živio život.

Pred nama su plodovi. Ali svaki plod krije novo sjeme. A sjeme je početak. I tako je čovjek stalno na početku. Tek jednog ploda ne bi mu smjelo uzmanjkati: LJUBAVI!

"Ljubav je plod što dozrijeva u svako doba godine i svatko ga može ubrati." (Majka Terezija)

s. Blaženka Rudić

Uređuje: Andrija Kopilović ✍

**13.09.1998.
24. nedjelja kroz godinu**

Izl 3,2.7-11.13-14
1 Tim 1,12-17
Lk 15,1-32

RADOST OBRAĆENJA

Vjernicima koji redovito sudjeluju u nedjeljnoj sv. misi svaki put malko zasmeta odlomak ovog evanđelja u kojem Isus hvali i ističe radost koja je veća nad jednim obraćenim grešnikom nego nad devedesetdevet pravednika, ili nad jednom izgubljenom drahmom više nego li nad onima koje nisu izgubljene. Pokušajmo proniknuti u Isusovo srce. Ono je do kraja u ovoj prisposobi istinito. I zapravo, iako su ove misli u nama duboko ukopane, i mi mislimo kao Isus. Sjetimo se u obitelji bolesnog djeteta. Kada to dijete ozdravi, nije li ta radost zbog njegovog ozdravljenja doista velika?! Veća je u tom času radost nad tim ozdravljenim djetetom nego nad zdravom djecom. Isto tako se više radujemo izgubljenoj stvari koju smo pronašli nego nad onima koje posjedujemo. Dakle, ne radi se o nevažnosti ili manjoj vrijednosti one većine koja nije bolesna, koja nije izgubljena i nije grešna, nego se radi o činjenici da se i Božje srce raduje spasenju "izgubljenih" i "bolesnih". Jer Bogu je stalo do svakog čovjeka, dok mi ne mislimo uvijek tako. Stoga je vrlo važno u ovom odlomku uroniti u svoje srce i otkriti da je to istina! I budimo jako Bogu zahvalni ako nismo bili ni odbačeni, ni izgubljeni, ni "rasipni sinovi" pa smo stalno uživali radost i zdravlja i milosti i neizgubljenosti.

**20.09.1998.
25. nedjelja
kroz godinu**

Am 8,4-7
1 Tim 2,1-8
Lk 16,1-13

RAZBORITA DOMIŠLJATOST

U odlomku današnje nedjelje Isus nas poziva na vjernost u najmanjim stvarima koje su nam povjerene kao Božji dar. Naime, vjernost je krepost koja se direktno odnosi na Boga, kojemu ostajemo vjerni vjeroispoviješću, i na čovjeka kojemu ostajemo vjerni poštenjem. Isus želi upozoriti na veliku opasnost našega nepoštenja i zato i nevjernosti prema čovjeku. Nevjernost prema čovjeku zabrinjava i Boga. Ako smo nevjerni prema čovjeku, Bog nam ne može povjeriti veće odgovornosti ni dati veće darove jer ćemo biti veliki gubitnici ako pronevjerimo te njegove velike darove. Stoga je pitanje vjernosti pitanje beskompromisnosti i opredjeljenja i nastojanja pod svaku cijenu ostati vjoran Bogu. Tek tada, i samo tako, možemo se nadati da će nas Bog sačuvati od nepoštenja pa ćemo ostati vjerni i čovjeku. Zanimljiv je primjer čovjeka kojega Isus hvali zbog ovozemaljske lukavosti. Radi se o upravitelju koji je sebi stekao zaštitu dijeleći dobra svoga gospodara samo zato da ga u času obračuna zaštite pred gospodarom. Ovozemaljske stvari mogu služiti samo kao priprava za trenutak kada ćemo pred Bogom morati položiti račun o svom upravljanju zemaljskim dobrima. Onima koji s tim dobrima budu upravljali vjerno i na korist čovjeku Bog će suditi milosrdno i blago.

27.09.1998. - 26. nedjelja kroz godinu

Am 6,1a.4-7
1 Tim 6,1-16
Lk 16,19-31

**BOGATI SIROMASI
I SIROMAŠNI BOGATAŠI**

Pred nama je jedna od najljepših stranica Lukinog evanđelja: prisposoba o siromašnom Lazaru. Tema je očito vrlo izazovna. Isus u obračunavanju s bogatstvom koje nijednom čovjeku ne daje nikakvu prednost u vidu konačnoga blaženstva. Bogatstvo može biti samo dar ove zemlje za ovu zemlju, ali isključivo da bismo uz njegovu pomoć mogli činiti dobro drugima i služiti se tim stvarima tako da i nama budu na korist i radost. Ni siromaštvo po naravi nije prokletstvo nego je životna situacija koja rađa pobožnost i potpunim predanjem Bogu. Konačno, i situacija bogatstva i situacija siromaštva uviru u vječno blaženstvo. Međutim, i bogataš i siromah će se naći na sudu. Taj sud može donijeti temeljiti obrat. Siromah može postati neizmjereno bogat, a bogataš koji je robovao bogatstvu može postati neizmjereno siromašan. I što je vrlo važno, u ovom odlomku je temeljna pouka da se takav obrat ne može dogoditi u zadnjem času. Život u cijelosti je jedna priprava da bi se u vječnosti dogodio nastavak one nagrade za koju se na zemlji sticalo bilo darivanjem bilo prikazivanjem. I siromah i bogataš su na zemlji putnici koji svaki na svoj način, slušajući zapovijedi

Gospodnje, ostvaruju svoj život u svojim okvirima, slijedeći svoju savjest da bi u vječnosti mogli biti zajedno. Nažalost često se događa, kao što opisuje današnje evanđelje, da ipak nisu zajedno.

**04.10.1998.
27. nedjelja
kroz godinu**

Hab 1,2-3; 2,2-4
2 Tim 1,6-8.13-14
Lk 17,5-10

**BOG JE
JEDINO OPRAVDANJE**

U blizini Isusovoj apostoli stalno osjećaju manjak vjere i nesavršenost odnosa prema Ocu. Isus je za njih stalni izazov i stalni poticaj. Konačno, oni osjećaju da trebaju od Isusa moliti umnoženje dviju stvari: vjere i molitve. Žele više vjerovati i žele bolje moliti. Isus im na to odgovara da je put u vjeri i molitvi jedan jedini. To je svijest da su i oni sami darovana bića, kao što im je i ono što imaju sve darovano. Bog je izvor svega što jesi i što imaš. Stoga je vjera ondje moguća gdje postoji zahvalnost za taj dar i tamo gdje postoji poniznost kao krepost realnosti. Tu krepost Isus definira: kad si sve učinio, ponizno reci: "Sluga sam beskoristan! Učinio sam samo ono što mi je bila dužnost." Dužnost je, naime, poziv: biti zahvalan Bogu za darovanost a spreman na služenje koje nije robovanje nego hod u svjetlu vjere i svjedočenje u duhu molitve. Tako je zapravo i vjera i molitva proces kojim čovjek hoda u Božjem ozračju. Kad želimo umnožiti vjeru i molitvu onda to činimo zato da bismo mogli proći ovom zemljom čineći dobro drugima te na taj način biti drugima poticaj i izazov kako bi i oni bolje upoznali Oca.

Razgovor sa zlatomisnikom vlč. Antunom Gabrićem

VOLIM SVOJE

● U obitelji - iz knjige -
izniklo svećeničko zvanje

ZVONIK: Uobičajeno pitanje za početak: molimo Vas da nam ukratko opišete svoj životni put.

A. GABRIĆ: Rodio sam se na salašima, na Malom Verušiću (Hrvatski Majur) 19.11.1922. godine u hrvatskoj-bunjevačkoj obitelji. Otac mi je bio Albe Gabrić a majka Krista Ivković Ivandekić, rodom s Đurđina. Bila je to brojna obitelj: devetoro djece i još majka Manda, očeva mater. Otac mi se bavio politikom. Bio je aktivni član Hrvatske seljačke stranke i osobni prijatelj Stjepana Radića. U obitelji je vladalo vjersko ozračje. Išli smo redovito u crkvu, postili smo, zajednički molili - posebno u božićno vrijeme "Zlatnu kronicu" iz Raićeve "Duhovne mane". Ta naša majka Manda bila je veliki ljubitelj knjige. Redovito smo primali Glasnike sv. Franje i Anđela čuvara. Iz subotičke franjevačke biblioteke redovito smo donosili knjige za čitanje. Svi smo ih rado čitali. Tu je izniklo i moje svećeničko zvanje.

● Od Hrvatskog Majura do Zagreba

Vlč. Antun Gabrić
mladomisnik

Osnovno školovanje - četiri razreda - završio sam u školi "Mijo Mandić" na Hrvatskom Majuru kod učiteljice Olivere Vučić, a sedam razreda gimnazije u subotičkoj "realnoj gimnaziji". U petom razredu gimnazije postao sam sjemeništarc u biskupijskom sjemeništu "Paulinum" (danas u ulici Matije Gupca 8-10). Bogosloviju sam završio u Zagrebu, gdje sam i zaređen u katedrali, 29. 06. 1948. godine. Mladu misu sam imao u subotičkoj katedrali 18. 07. 1948. Propovjednik na Mladoj misi bio mi je prisvitli Blaško Rajić.

● Tridesetosam godina u Tavankutu

Kao mladi svećenik bio sam kapelan i upravitelj župe u našim hrvatskim-šokačkim župama: Sonti i Baču, a zatim u subotičkoj župi sv. Roka i na Đurđinu. I tako, dok nisam konačno 1961. godine došao u Tavankut i u ovoj župi pastoralno djelovao evo, gotovo već 38 godina.

● Nikad nisam imao krizu svećeništva

ZVONIK: Kako je pedeset godina biti svećenik?

A. GABRIĆ: Iako sam postao svećenikom u veoma nepovoljnim prilikama za Crkvu, Bogu dragom hvala, nikad nisam imao krizu svećeničkog zvanja. Milost je to Božja. I zbog toga sam veoma sretan. Volim svoj svećenički poziv, svoje zvanje. Rad u crkvi - s vjernicima, s djecom i mladima. Posebno sam volio crkvene svečanosti: Prvu pričest, krizmanja, Dužijancu, "Kraljice", božićne običaje: Materice, Betlemare, Posvetilište. U Tavankutu smo imali godišnje četiri proštenja: Srce Isusovo, Sv. Anu, Ljutovo - Uzvišenje sv. Križa i na Čikeriji. Za "Kraljice" smo nabavili narodnu nošnju tako da smo "Kraljice" uvijek sami opremali.

Prvopričesnici sa svojim župnikom

● Hodočašće - injekcija za duhovni život

ZVONIK: Poznato je da ste rado hodočastili. Koja su bila Vaša omiljena hodočašća?

A. GABRIĆ: Da. Hodočašća sam posebno volio i propagirao ih. To sam smatrao nekom vrstom injekcije za duhovni život. Najčešće sam sa župljanima hodočastio u "Bili Aljmaš". To je bilo redovito godišnje hodočašće. Zatim, na naš Bunarič, pa u Mariju Bisticu. A išli smo i u Nin, Solin... Organizirao sam također župsko hodočašće u Lurd i Rim, a jedanput i u Svetu Zemlju. Šteta je velika da za takva hodočašća danas nema mogućnosti ili su ona veoma otežana.

Vlč. Antun Gabrić sa svojim roditeljima,
braćom i sestrama

ZVONIK: U Tavankutu djeluju i sestre dominikanke. Kakva je bila Vaša suradnja s njima?

A. GABRIĆ: One su bile aktivno uključene u pastoralni rad župe. Imaju svoj skromni stan, a u crkvi i na župi vršile su službu

SVEĆENIČKO ZVANJE

kantora, sakristanke i vjeroučiteljice. Bez njih bi vjerski život u Tavankutu bio znatno osiromašen, pa i otežan.

• Nastojao svima izići u susret

ZVONIK: *Biti 38 godina na jednoj župi nije malo. Uvijek ima onih koji župniku nešto zamjeraju. Kako ste Vi to rješavali?*

A. GABRIĆ: Nastojao sam sa svima živjeti u miru i ljubavi. Mislim da u župi nisam imao ne neprijatelja, nego ni protivnika. Pa i onima kojima je za vrijeme ateizma bilo otežano vršenje vjerskih dužnosti nastojao sam izići u susret. Sa svakom obitelji, sa svakim čovjekom sam kontaktirao kao pastir koji prihvaća i izgubljenu ovcu.

• Tavankut - nije mi lako ostaviti ga

ZVONIK: *Tavankut Vam je sigurno prirastao srcu. Kako se osjećate pri pomisli da u Tavankutu više nećete biti župnik?*

A. GABRIĆ: Volim Tavankut. Njegove vjernike i sve njegove stanovnike. Tu sam uložio svoje snage, pa nije čudo da mi je i srce oslabilo. Za 38 godina dosta se toga uradilo i na materijalnom planu: nova dvorana, samostan za sestre, mrtvačnica, mnoge novine i u samoj crkvi. Nije mi lako ostaviti ga.

• Ostanite čvrsti u vjeri

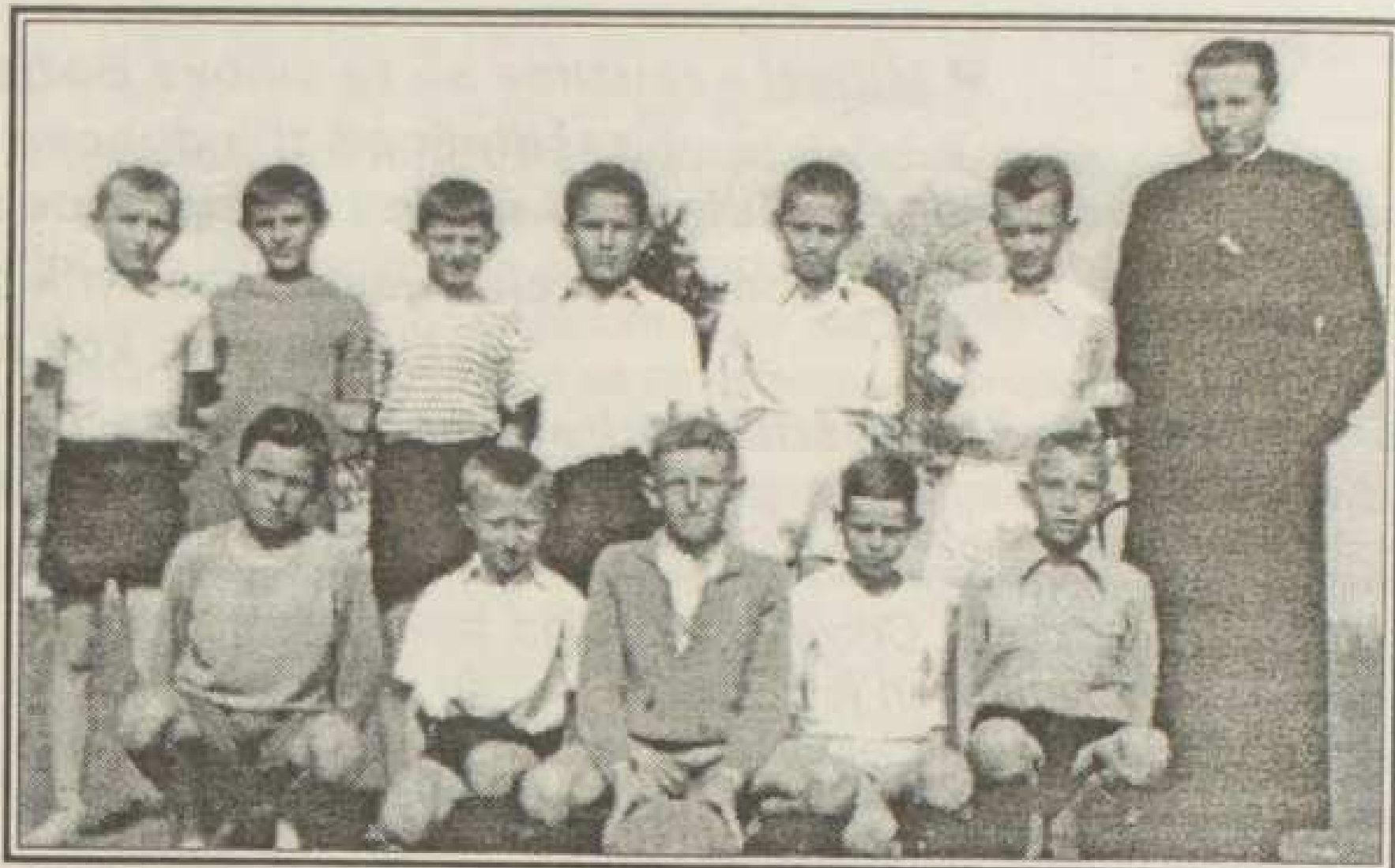
ZVONIK: *I za kraj, već uobičajeno pitanje: Vaša poruka kao zlatomisnika.*

A. GABRIĆ: Što bih poručio Tavankučanima i svim vjernicima Subotice, odnosno čitateljima Zvonika?! Pa, evo: Ostanite čvrsti u svojoj vjeri. Dolazite u crkvu, na vjeronauk, primajte svete sakramente. Poštujte i slušajte svoje svećenike, jer u ovakvoj situaciji samo ćete u crkvi sačuvati svoju vjeru i svoju nacionalnu pripadnost.

Razgovor vodio: *Andrija Anišić*

Vlč. A. Gabrić prisustvuje ženidbi

Stoje s lijeva na desno: Andrašić, Stantić, Vuković, Vukov, Čović, Eple, vlč. Gabrić
Čučo: Majlat, Piuković, Ivković, Stipić, Miklošević

ZLATNA MISA VLČ. ANTUNA GABRIĆA

U nedjelju, 23. kolovoza 1998. godine u tavankutskoj župnoj crkvi Srca Isusova svečanom koncelebriranom sv. misom zahvalio je Bogu za 50 godina svog svećeništva vlč. Antun Gabrić.

Svečanost je započela u 16 sati kada su mu župljani priredili svečanu akademiju. Najprije je Vesna Horvat predstavila u kratkim crtama životni put i rad vlč. Gabrića, a potom je njegov stari prijatelj prof. Bela Gabrić prikazao njegov književni rad. Na kraju akademije ovogodišnji tavankutski bandaš i bandašica predali su jubilarcu prigodne darove: cvijeće i sliku od slame koju je izradila Jozefina Skenderović a predstavlja tavankutsku crkvu u kojoj je g. Gabrić bio župnik gotovo punih 38 godina.

Akademiju je uzveličao svojim pjevanjem i zbor crkve Isusovog Uskrsnuća iz Subotice, a slavljenika su pozdravile i "kraljice" prigodnom kraljičkom pjesmom koju je sastavila Kata Ivanković.

Poslije toga bila je koncelebrirana sv. misa koju je predvodio jubilarac. Prigodnu propovijed održao je preč. Andrija Kopilović, predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". On je u svojoj propovijedi naglasio da svećenički život nije lagan: "Ako svećenik ne ide putem patnje i križa, on ne ide pravim putem. Stoga je to težak, ali i sretan put." Pozivajući, pak, Tavankučane na molitvu za svog "starog" župnika, on je naglasio da je proslava "zlatne mise" prigoda da i župnik i župljani kažu uzajamno jedno drugom: "Hvala, oprost, pomoz!"

Na kraju sv. mise svog striku, odnosno tetka, pozdravile su prigodnim recitacijama njegove male pranećakinje Martina Gabrić, Dejana Čordarić i Marijana Beniš. Zatim se jubilarac zahvalio svim Tavankučanima što su mu priredili ovo slavlje kao i na svemu onome što je s njima proživio, te dodao: "Čovjek umire dva puta. Prvi put biološki, a drugi put kad padne u zaborav. Stoga vas molim, nemojte me zaboraviti."

Na koncu mise jubilarcu je kao generalni vikar Subotičke biskupije i kao dekan subotičkog dekanata "Stari grad" mons. Bela Stantić čestitao u ime biskupa mons. Ivana Pénzesa i u ime svog dekanata poželjvši mu dobro zdravlje i mirnu starost. /Zv/

29. rujna

Mihael, Gabriel i Rafael

● **Mihael** - zauzima se za sinove Božje * apokaliptički pobjednik nad Zmajem *

* zaštitnik od zlih duhova i zaštitnik duša u čistilištu *

* zaštitnik od nagle i nepripravne smrti * zaštitnik vojnika i policajaca;

● **Gabriel** - anđeo vesele vijesti * zaštitnik poštunoša, obavijesnih sredstava i filatelista *

* zaštitnik onih koji nemaju od srca poroda;

● **Rafael** - * zaštitnik zdravstvenih radnika, ljekarnika, hodočasnika, putnika i bračnih drugova *

* zaštitnik onih koji pate od očiju *

Već u V. stoljeću Crkva je 29. rujna slavila blagdan svetih anđela. Taj spomendan je u našem narodu prozvan Miholj, po svetom Mihaelu arkandelu. Nakon reforme kalendara, 29. rujna se jednim spomendanom slave tri najuglednija arkandela. Na taj dan mnogi katolici slave svoj imendan.

Neke od anđela častimo imenom arkandeo. U ranokršćansko vrijeme su vjernici spominjali imena sedmorice arkandela: Gabriel, Mihael, Rafael, Uriel, Anael, Zahariel i Samuel. Lako je uočiti da se ime svakoga od arkandela završava slogom "-el". To je prvi slog riječi Elohim, a u hebrejskom jeziku je Elohim jedno od Božjih imena. Ime svakoga anđela je duboko znakovito.

Mihael je jedan od najuglednijih anđeoskih knezova. Njegovo ime znači: Tko je kao Bog! Mihael je na Božju zapovijed odvojio pobunjene anđele od dobrih. On je veliki knez koji se zauzima za sinove svoga naroda. Prorok Daniel ga zove judejskim knezom. Mihael se bori s đavlom za Mojsijevo tijelo. Pobožna predaja drži da je Mihael Isusovu Majku Mariju uznio na nebo i da je on poveo duše pravednika u predpakao. U Otkrivenju svetoga Ivana Mihael je predstavljan kao slavodobitni pobjednik nad Zmajem. Mihael je hrabri borac za Boga. Zaštitnik je mnogih kršćanskih crkava i vitezova, gradova i utvrđenja. U ranokršćanskim vremenima njemu su posvećivali crkve koje su se gradile na uzvišicama.

U umjetnosti se prikazuje u viteškoj odori s kacigom, štitom i ognjenim mačem kojim paklene duhove strovaljuje u ponor. Na slikama o općem sudu predstavljaju ga s vagom u ruci. Ponekad u ruci drži barjak na koplju u obliku križa. Rjeđe ga predstavljaju s otvorenim knjigom života i smrti, kao znak njegove uloge na Sudnji dan.

Sveti Mihael je zaštitnik od zlih duhova, duša u čistilištu, kapela u utvrđenjima i na grobljima, zaštitnik je kršćanske vojske u ratu s poganskom vojskom. Zaštitnik je Crkve i dobre smrti. Čuva od nagle i nepripravne smrti. Njemu se obraćamo i za svoje pokojnike. Zaštitnik je od kuge, ali je i zaštitnik brojnih država: Vatikana, Mađarske, te mnogih crkava. Tako i jedne od najstarijih crkava u Bačkoj: franjevačke crkve u Subotici, lijepe odžačke župne crkve i tako dalje. On je zaštitnik mnogih gradova: Carigrada i Šibenika. Ali je zaštitnik i vagara (na slikama ima vagu u ruci), vojnika (brani Crkvu i ljude), proizvođača oružja (ima mač u ruci). U Hrvatskoj je zaštitnik policije. Tko zna zašto ga svojim zaštitnikom drže: pekari i moleri?

Gabriel je anđeo navještenja. Njegovo ime znači "Božji čovjek". I on je jedan od onih anđela koji stoje pred Bogom. Dok je Mihael anđeo posljednje odluke i anđeo kraja, Gabriel je anđeo početka, nastajanja. On je onaj divni anđeo koji i u Starom i u Novom zavjetu ljudima donosi Veselu vijest od Boga. On je Danielu protumačio smisao mesijanske objave. Zakariju je obradovao navještenjem Pretečinog rođenja. Javio

se Mariji, da joj navijesti Isusovo rođenje. Od Gabriela se prvi put čulo pozdravljenje. On je prvi "izmolio" - Zdravo, Marijo. U prvim stoljećima kršćanstva Gabriel se nije spominjao u liturgiji. Njegov su spomendan uveli pripadnici sva tri franjevačka reda na dan 24. ožujka. U općoj Crkvi je njegov blagdan 1921. godine propisao papa Benedikt XV. Njegov simbol je ljiljan, kao znak čistoće. Ponekad ga prikazuju i s križem ili žezlom sa svitkom, na kojem su ispisane riječi njegovog pozdrava Mariji. Slikari ga prikazuju i u svećeničkoj odjeći. Gabriel je, zato što donosi veselu vijest, zaštitnik poštunoša, vjesnika, poštanskih službenika, prodavača novina, telegrafa, pošte, obavijesnih službi i filatelista. Zaštitnik je bračnih parova koji ne mogu imati djece.

Rafael je pravi anđeo čuvar. Njegovo ime znači: Božji lijek. I on spada među sedmoricu anđela koji stoje pred licem Božjim. On se prvi u Svetom pismu spominje u ulozi anđela čuvara i anđela pratioca. Pratio je i čuvao mladoga Tobiju na njegovu putu. Rafael je pomogao Tobiji da pronađe ribu pomoću koje je mogao izliječiti svoga slijepoga oca. Spomendan svetoga Rafaela je za opću Crkvu naredio 1921. godine papa Benedikt XV.

U umjetnosti se prikazuje u odijelu hodočasnika, s tikvicom za vodu, kako drži hodočasnički štap u jednoj, a ribu u drugoj ruci. Obično se prikazuje zajedno s mladim Tobijom.

Rafael je zaštitnik liječnika, farmaceuta, ljekarnika (apotekara), bolesnika, hodočasnika, putnika, iseljenika i bračnih drugova. Zaštitnik je uspješnih putovanja. Vjernici su ga zazivali u vrijeme zaraznih bolesti, posebno u vrijeme kuge, a zazivaju ga i kad imaju teškoća s vidom. Tko zna zašto je zaštitnik krovopokrivača?

Prema: Diethard H. Klein, *Das Grosse Hausbuch der Heiligen, Pattloch - Aschaffenburg, 1984.* i Maria Kreitner, *Helige um uns, Wien - München, 1956.*

U mjesecu rujnu slave imendan:

1. Branimir, Tamara, 2. Kalista, Divna, Maksima, Veljka, 3. Grgur, Gordana, 4. Rozalija, Roza, Ruža, 5. Lovro, 6. Boris, Davor, 7. Marko, Stjepan, Melhior, 8. Marija, Maja, 9. Petar, 10. Nikola, 11. Hijacint, Miljenko, 12. Marija, 13. Ivan, Zlatko, 14. Višeslav, 15. Marija, 16. Kornelije, 17. Robert, 18. Josip, 19. Januarije, Suzana, Emilija, 20. Andrija, 21. Matej, Mate, 22. Toma, 25. Zlata, 26. Kuzma, Damjan, 27. Vinko, 28. Vjenceslav, Većeslav, 29. Mihael, Mihajlo, Miško, Mijo, Mićo, Mika, Mihaela, Mihajla, Gabriel, Gavro, Gabor, Gabriel, Rafael, Rafaela, 30. Jeronim, Jere, Jerko, Jerolim.

GOVORI NAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

DUH SVETI U NEMIRNIM VREMENIMA

U proteklim ratnim godinama mnogi su ljudi pretrpjeli velike strahove i prave nesreće. U nekima je, kao posljedica ratnoga stanja, oslabilo povjerenje u Boga. Neki manje mole, manje se drže Boga i Crkve. Nije bilo puno bolje ni u životu oca Gerarda. Sluga Božji je vidio i znao da Crkva njegovoga vremena trpi progonstvo. Porušene su mnoge crkve. Kraj porušenih crkvenih zgrada Kristov vjernik ne smije dopustiti da se u njemu sruši hram Duha Svetoga. Za rušenje crkvenih zgrada sluga Božji optužuje prosvjetiteljstvo. "Crkve vidljive se ruše. Zato je kriva prosvita dvadesetog vika. Ipak dobar kršćanin zna da mu je duša crkva Duha Svetoga. On dili svitlost. On daje jakost. Svako je zlo slipost i slabost. Tko je Duha Svetoga štovatelj, taj je prosvitljen. Svako dobro i spasonosno dilo je ogledalo Duha Svetoga. U njemu se naslađivajmo. Duh Sveti daje svitlost da vidimo njegovu milost i da upotribimo njegovu jakost. Tako se crkva njegova (tj. naša duša) ukrasiva, radost uživa - makar je po svem svitu buna i nemir. Dakle, na ovu svitlost pazimo i ovu jakost upotribimo. Sami sebi bismo bili zlotvori kad ovo ne bismo učinili." (Bm 164. strana) Svako je zlo djelo sljepoća i slabost. Dobro djelo učiniti, to je isto kao ogledati se u ogledalu Duha Svetoga. Ne štovati Duha Svetoga - njega ne poslušati, to bi nas odvelo u opasnost da porušimo svoj vlastiti hram Duha Svetoga i tako učinimo veliki grijeh. To bi značilo: "Duha Svetog otirat - Sotonu dozvat, pa misto crkva - pak'o postat. Sotoni stan dat!" (Bm 21. strana)

Tko te ponizuje - taj te posvećuje

Dobro je osjetio u svojim razmišljanjima otac Gerard: "Tilo ne možemo nasititi uživanjem zemaljskim, al' dušu možemo (nasititi) Duhom Svetim." (Bm 21. strana) Ivan je zabilježio Isusovu riječ: "Bog Duha ne daje na mjeru!" (Iv 3,34) I otac Gerard priznaje: "On, Bog ljubavi, veselo dili. Mi veselo primajmo. Dite voli oca zato što jilo nabavi. Voli majku zato što jilo dili. Isus je jilo nabavio, Duh Sveti ga dili." (Bm 163. strana) To je Božja milost. O milosti pak bilježi sluga Božji: "Meni je milost kao malom djetetu materinsko mliko. Često ću probuditi želju za milošću zato što sam cijelog života u opasnosti. Milost želiš kad se poniziš. Tko te ponizuje taj te posvećuje." (RI 96. strana) Evo kako moli: "Duše Sveti, ti si uzrok sviju darova Božjih. Ti diliš. Tko što želi, nek tebi ruku i srce pruži. Po tom daru nek primim tvoje darove." (Bm 162. strana) Nema života bez Duha Svetoga. Zato u svom razmišljanju sluga Božji priznaje pred Duhom Svetim: "Ti si disanje duše." (Bm 163. strana) Duhovnost je s jedne strane unosna a s druge ima svoju estetiku. "Bez Duha Svetoga ne možemo ništa spasonosno. Članak je to vire. Dakle, da vrt kreposti lipši bude od prirodnog vrta s lipim cvićem i voćem, većma nam triba Duh Sveti nego vrtu (prirodnom) sunce i blagodarna kiša." (Bm 38. strana) I tu naslućujemo jednu lijepu crtu Gerardove karmelićanske duhovnosti. Ta duhovnost je s jedne strane unosna, budući da nam omogućuje spasonosno djelovanje. U toj duhovnosti ima mjesta i za osjećaj i za ono sentimentalno u čovjeku. Vrt kreposti mora biti ljepši od onoga "s lipim cvićem i voćem". U molitvi i u traženju milosti molitelju treba i koljeno i ruka i srce! Treba mu i molitva i djelovanje i osjećaj. Je li otac Gerard doista iskusio da se tjelesne težnje ne mogu zadovoljiti? Zacijelo jeste. Ali je još bolje iskusio da se duša može ispuniti radošću Božje nazočnosti. Duhovnost treba biti lijepa, privlačna i plodna ("s lipim cvićem i voćem").

/nastavit će se/

Stjepan Beretić

Piše: Franjo Ivanković

KARDINAL ALOJZIJE STEPINAC, NAŠ NOVI BLAŽENIK

Imenovanje zagrebačkim nadbiskupom

Dana 29. svibnja 1934. godine brzojavom je objavljeno iz Vatikana u Zagreb da je Alojzije Stepinac imenovan zagrebačkim nadbiskupom koadjutorom s pravom nasljedstva. Vijest o imenovanju mons. Stepinca novim nadbiskupom mnoge je iznenadila. No, oni koji su bolje poznavali Stepinca kao revnog svećenika, bili su oduševljeni. Stepinac sredinom lipnja iste godine obavlja trodnevne duhovne vježbe i priprema se za ređenje. Za svoje biskupsko geslo uzeo je svetopisamski tekst: "U tebe se, Gospodine, uzdam!". Grb novog nadbiskupa bio je vrlo jednostavan: u sredini je bio križ, a sa svake strane simboli Krista, Alfa i Omega! Mons. Alojzije Stepinac primio je red biskupstva 23. lipnja iste godine. U svojoj nastupnoj propovijedi kao novi nadbiskup izrazio je svoju želju da se brine oko siromaha. Na cijeloj proslavi posvete novog nadbiskupa u Zagrebu je vladalo oduševljenje.

U prvoj godini svog biskupstva Stepinac je bio vjerni suradnik nadbiskupa Bauera. Obišao je mnoge župe i pokušao riješiti različite probleme. U to vrijeme papa Pio XI pokrenuo je Katoličku Akciju pomoću koje je htio probuditi vjerski život bez političkih primjesa. Nadbiskup Stepinac brinuo se kako bi Katolička Akcija bila ono što joj je određeno u smjernicama samog Pape.

Kardinal Stepinac u Marliji Bistrici

Graditelj novih crkvi

Godine 1935. nadbiskup Stepinac pokrenuo je akciju izgradnje 8 novih crkvi u gradu Zagrebu koji se naglo širio. Bilo je mnogo onih koji su bili protiv ovog nadbiskupovog plana. Rezultati nisu izostali. U nekoliko narednih godina podignuto je u Zagrebu i njegovim predgrađima ukupno 16 crkvi i utemeljeno 14 novih župa. Da to nije onda urađeno, teško bi se moglo ostvariti u kasnijim ratnim i poratnim godinama.

U drugoj polovici tridesetih godina ovog stoljeća vladao je teški antikatolički režim u cijeloj Hrvatskoj. Ubijanjem kralja Aleksandra nastupa teško i nesigurno vrijeme. Nadbiskup Stepinac, kao i nadbiskup Bauer, protestira u više navrata u Beogradu protiv nasilnog ponašanja žandara prema svećenicima i neravnopravnog odnosa prema katolicima. Godine 1935. bio je službeno reguliran status Katoličke Crkve u Jugoslaviji potpisivanjem konkordata sa Svetom Stolicom. Isti konkordat bio je prisilno odbijen na Skupštini u Beogradu. Tako je status Katoličke Crkve u Jugoslaviji i dalje ostao neriješen. Katolici su, pravno gledano, bili građani drugog reda u novonastaloj državi. Zato dolazi do sve većeg neslaganja između vodstva nove države i Katoličke Crkve u njoj. Mnogi katolici u Jugoslaviji počinju simpatizirati opoziciju koja obećava da će poboljšati status katolika u državi.

Smrcu nadbiskupa Bauera, 7. prosinca 1936. godine, dr. Alojzije Stepinac dolazi na čelo zagrebačke nadbiskupije.

/nastavlja se/

Literatura:

M. Landercy: "Kardinal Alojzije Stepinac", Đakovački Selci, 1989.
"Procès Alojziju Stepincu", Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1997.

Pred drugi Papin pohod Hrvatskoj

PREDSTAVLJANJE PASTIRSKOG PISMA HRVATSKIH BISKUPA

Tiskovna konferencija u povodu objavljivanja Pastirskog pisma hrvatskih biskupa za Veliku Gospu 1998. godine o neposrednoj duhovnoj pripravi za drugi apostolski pohod Svetog Oca Hrvatskoj održana je u petak, 14. kolovoza, u prostorijama Tajništva HBK. Na tiskovnoj su konferenciji govorili predsjednik HBK zagrebački nadbiskup Josip Bozanić te generalni tajnik HBK požeški biskup Antun Škvorčević, a vodio ju je predstojnik tiskovnog ureda HBK fra dr. Ilija Živković.

Biskup Škvorčević iznio je glavne misli o Pastirskom pismu. Govoreći o duhovnoj pripravi za Papin pohod on je istaknuo kako u njezinu središtu "stoji lik skorog blaženika Sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca". "Hrvatski biskupi svojim pismom žele u toj pripravi istaknuti upravo one sastavnice lika Sluge Božjega koje ga čine dostojnim uzdignuća na oltar blaženih u Katoličkoj Crkvi i imaju svoje snažno značenje, svoje snažne poruke za suvremeni crkveni i širi društveni trenutak...", istaknuo je biskup Škvorčević. "Kao određena crvena nit kroz njega se provlači misao dubokoga mnogostoljetnog duhovnog jedinstva i zajedništva koje postoji među pripadnicima Katoličke Crkve u hrvatskome narodu i na svoj način oličeno u dvojici mučenika: Dujmu iz rano-kršćanskoga Solina, od starina zaštitnika Splita, i Alojzija Stepinca iz ovostoljetnoga Zagreba, znakovito povezujući ove gradove u koje dolazi Sveti Otac da bi nas utvrdio kao Crkvu i narod u tom istom zajedništvu, nastavio je biskup Škvorčević dodavši kako je tome zajedništvu posebnu čvrstinu dala povezanost hrvatskog naroda s Apostolskom Stolicom. Govoreći o Pismu, biskup Škvorčević je istaknuo kako se, po uzoru na neumorno Stepinčevo zauzimanje za čovjeka i slobodu vjeroispovijesti, u Pismu posebno ističe potreba promicanja ekumenizma na ovim prostorima...

Odgovarajući na novinarski upit što učiniti da priprava za Papin dolazak ne prođe samo u znaku izvanjskih, materijalnih priprema, čemu posebno pridonosi način izvješćivanja u javnim glasilima, biskup Škvorčević je posebno istaknuo kako intenzivna duhovna priprava započinje na sam blagdan, ali da je već do sada izdano niz publikacija posebno spomenuvši nedavnu knjižicu "Crkvi u Hrvata" u kojoj su sadržani govori koje je Papa izrekao u tijeku svog pohoda Hrvatskoj 1994. godine. Biskup Škvorčević je ujedno rekao kako je predloženo da se velika okupljanja vjernika u ovom vremenu osmisle u skladu s Pastirskim pismom biskupa u čijem bi središtu pozornosti bio lik sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca.

Odgovarajući na isto pitanje, nadbiskup Bozanić je istaknuo kako Crkva nastoji i da se zalaže na tome putu onoliko koliko može u ovim prilikama. "Duboko se nadam da će nam Sveti Otac svojom porukom pokazati smjer hoda prema naprijed, prema trećem tisućljeću, kao što je pokazao 1994. godine. Pitanje je samo naše spremnosti hoćemo li biti spremni prihvatiti sve Papine izazove", rekao je nadbiskup Bozanić. /IKA/

KATOLIČKI PREPOROD U BJELORUSIJI

"Crkva se preporuča tako da se narod vraća sakramentima i vjeronauku za mlade, koji svojim velikim zanimanjem za vjersku pouku postaju prva prisutnost Crkve u obiteljima." Tim riječima su mons. Aleksander Kaszkiewicz i mons. Antonin Dzemianko, biskup i pomoćni biskup biskupije Grodno, opisali sadašnje stanje Katoličke Crkve u Bjelorusiji. Rekli su to novinarima u Köenigsteinu u Njemačkoj, gdje su došli pohoditi međunarodno tajništvo ustanove "Pomoć crkvama u nevolji". U toj državi ima 1.300.000 rimokatolika, što predstavlja 10% od cijelog stanovništva. U biskupijama nedostaje svećenika, tako da od 170 župa, njih 50 nemaju župnike. Ipak je ohrabrujući podatak da u jedinome katoličkom sjemeništu u Grodnu ima 120 sjemeništara. Odnosi Crkve i države su, prema riječima spomenutih biskupa, u izgradnji, ali ne može se govoriti o sukobu. Premda nema vjeronauka u školama, Crkva ima veliku slobodu djelovanja te može poduzimati različite pastoralne pothvate poput ljetnih taborovanja za dječake i tečajeva za vjeroučitelje. Na tim se tečajevima već u tijeku ove godine obrazovalo više od 100 laika, koji su odmah po župama zaposleni kao vjeroučitelji. Svećenicima je slobodno vršiti službu u bolnicama i u zatvorima. /IKA/

Zagreb

PREDSTAVLJENA DVA NOVA SLUŽBENA SUVENIRA ZA PAPIN POHOD

Nakon predstavljanja dva službena bedža, jedan s likom pape Ivana Pavla II, a drugi s likom kardinala Alojzija Stepinca, Odbor zagrebačke nadbiskupije za pripravu drugoga apostolskog pohoda pape Ivana Pavla II predstavio je dvije metalne plakete, koje također pripadaju službenim suvenirima. Na jednoj je plaketi lik Sv. Oca sa raširenim rukama i na njoj piše: "Papa Ivan Pavao II ponovno u Hrvatskoj od 2. do 4. X. 1998." te geslo pohoda "Bit ćete mi svjedoci!". Druga metalna plaketa s likom kardinala Stepinca ima natpis: "Mučenik Alojzije Stepinac - Beatifikacija 3. X. 1998. Marija Bistrica". Na obje plakete prikazan je križ s hrvatskim tropletom. Plakete su opremljene stalkom, a cijena im je 8,98 kuna. /IKA/

200.000 VIJETNAMSKIH VJERNIKA HODOČASTILO NAŠOJ GOSPI OD LA VANGA

Proslava samog blagdana Marijina Uznesenja na nebo u najvećemu vijetnamskom svetištu Naše Gospe od La Vanga 15. kolovoza iznad svih očekivanja okupila je više od 200.000 vjernika. To je možda bio jedan od najvećih neslužbenih skupova od ponovnog ujedinjenja Vijetnama godine 1975. Nesumnjivo i najveličanstveniji i najjedinstveniji skup za katolike jer je na njemu sudjelovalo 14 biskupa, 300 svećenika, predstavnici svih biskupija i etničkih skupina u Vijetnamu.

Prije dva stoljeća Gospa se ukazala u La Vangu kako bi pomogla i učvrstila u vjeri progonjeni puk. Do danas je svetište La Vang utočište vijetnamskih vjernika suočenih s progonima i zabranama. No vjernici koji su se molili i plakali pred kipom Djevice isti su oni koji, premda bez službenog dopuštenja, pomažu gubavce, zauzeto djeluju u odgoju mladeži i zdravstvenoj skrbi. Možda su upravo zbog toga vlasti, koje su se isprva oštro protivile hodočašću, na kraju pomogle održavanje proslave pa su čak i u političkom tisku hvalile njegovo održavanje. Tako dnevnik "Nhan dan" (Narod) hvali biskupiju Hue za napore koje je učinila oko priređivanja hodočašća. Taj i ostali znaci pokazuju da se politička stajališta tamošnjih vlasti glede vjerskih sloboda, premda polako, ipak mijenjaju. Čini se da i vijetnamske vlasti počinju shvaćati da vijetnamsko društvo zahvaćeno gospodarskom i duhovnom krizom nužno treba svjedochanstvo i zauzimanje katoličkih vjernika. /IKA/

Vijesti priredio: Andrija Anišić

HODOČAŠĆA TEKIJSKOJ GOSPI

U srijemskom marijanskom svetištu Tekije, kod Petrovaradina, i ove je godine - radosnije i opuštenije nego proteklih ratnih godina - bilo za dane "Malih" i "Velikih Tekija", uz blagdan sv. Ane, 26. srpnja ove godine, te napose uz blagdan Snježne Gospe, 5. kolovoza. Već za "Male Tekije", 26. srpnja, okupio se veliki broj Marijinih štovatelja. Misno slavlje uoči Malih Tekija, kao i središnje na sam dan, predvodio je pomoćni biskup đakovački i srijemski mons. Đuro Gašparović.

Još je svečanije proslavljen blagdan Snježne Gospe, 5. kolovoza ove godine. To je središnji blagdan tekijskog svetišta i glavni hodočasnički dan. Misu bdjenja, nakon koje je upriličena procesija sa svijećama, vodio je đakovački i srijemski biskup u miru, mons. Ćiril Kos. Nazočno je bilo više svećenika i tisuću vjernika. Na sam blagdan prvo misno slavlje, u 5,00 sati, vodio je biskupski vikar za Srijem i upravitelj tekijskog svetišta, prelat Stjepan Miler. Liturgiju sv. Ivana Zlatoustoga na staroslavenskom jeziku, u 7,00 sati, služio je o. Roman Miz, grkokatolički župnik u Novom Sadu. Uslijedila je u 8,30 sati koncelebrirana misa na mađarskom jeziku, kojoj je predsjedao zrenjaninski biskup mons. László Huzsvár. Kroz svo vrijeme pristizali su u skupinama brojni hodočasnici koji su u svetištu obavljali svoje zajedničke i privatne pobožnosti, te su imali priliku za sakrament pomirenja.

Svečano pontifikalno misno slavlje na hrvatskom jeziku, u 10,00 sati, predvodio je mons. Ćiril Kos, biskup đakovački i srijemski u miru, uz koncelebraciju beogradskog nadbiskupa, mons. dr. Franca Perka i zrenjaninskog biskupa, mons. Lászla Huzsvára, te tridesetak drugih svećenika. Na početku je sve nazočne pozdravio domaćin mons. Stjepan Miler, izrazivši radost, zahvalnost i dobrodošlicu biskupima, svećenicima i velikom broju vjernika (prema procjenama i do tri tisuće). Veliko mnoštvo hodočasnika, najvećim dijelom iz župa Srijema, zatim Bačke i drugih dijelova Vojvodine, te s područja Beogradske nadbiskupije, sudjelovalo je molitvom i zanosnom pjesmom u ovom slavlju. Pjevanjem petrovaradinskih pjevača i okupljenog Božjeg naroda ravnao je dr. Nikola Dogan, profesor na Teologiji u Đakovu. Nakon homilije biskup Kos je podijelio sakrament potvrde skupini mladih (dvadeset) iz župe Surčin i Srijemska Kamenica. Na kraju misnog slavlja nazočnima se obratio beogradski nadbiskup mons. dr. Franc Perko. On je došao sa 150 hodočasnika Beogradske nadbiskupije na hodočašće Gospi, a koje je u planu obilježavanja Godine Duha Svetoga u njegovoj nadbiskupiji. Dirljivo je bilo promatrati brojne hodočasnike kako u popodnevnim satima - bilo pojedinačno, a još češće u skupinama po župama - dolaze s molitvom i pjesmom u crkvu i, prema ustaljenom običaju, opraštaju se od Gospe. Na njihovim se licima, kao i u međusobnim razgovorima i osvrtima, mogla primijetiti radost zbog svega što su doživjeli u ovom bogatom danu.

Uvelike se primjećuje kako je svetište Snježne Gospe na Tekijama ove godine još više oživjelo, jer mu se vraća veći broj Marijinih štovatelja kao što je bilo predratnih godina. To je zasigurno bilo živo svjedočanstvo vjere katolika koji žive na prostorima SRJ. Oni su na ovom mjestu osnaženi u vjeri i kroz poruke svojih pastira potaknuti na još intenzivniji vjernički život, po uzoru na Mariju.

Ivan Lenić

Neštin - Maradik

PROSLAVA SV. ANE U SRIJEMU

U Neštinu, koji je prije nekoliko mjeseci bio filijala župe Ilok, a prema posljednjem razgraničenju dekanata i župa postao filijalom župe Čerević, proslavljen je 26. srpnja crkveni god - blagdan sv. Ane. Koncelebriranu misu u filijalnoj crkvi, uz sudjelovanje pedesetak vjernika, predvodio je mons. Đuro Gašparović, pomoćni biskup đakovački i srijemski, koji se tom prilikom susreo s manjim brojem katolika koji žive u ovom selu. Biskup je pod misom blagoslovio novu oltarnu sliku sv. Ane.

Blagdan sv. Ane je također svečano proslavljen kao crkveni god župe Maradik. U njoj živi oko 500 katolika, većinom Mađara, a njome upravlja župnik iz Indije Stjepan Klaić. Na dan crkvenog goda misno slavlje na mađarskom jeziku, u 9,00 sati, predvodio je Ervin Kovács, mladomisnik iz Novog Sada. Svečano misno slavlje na hrvatskom jeziku, u 11,00 sati, predvodio je Božidar Lušavec, župnik iz Beške. Tijekom godine u ovoj župi se redovito održavaju mise na hrvatskom jeziku, s tim da se misne pjesme svake druge nedjelje pjevaju na mađarskom jeziku.

Ivan Lenić

Beograd

KOD TEKIJSKE GOSPE

Vjernici Beogradske nadbiskupije su u programu proslave Godine Duha Svetoga imali i hodočašće Tekijskoj Gospi, 5. kolovoza ove godine.

Predvođeni svojim nadbiskupom i metropolitom dr. Francom Perkom, generalnim vikarom Leopoldom Rochmesom i drugim svećenicima, najprije smo sudjelovali u koncelebriranoj misi koju je predvodio umirovljeni đakovački biskup, mons. Ćiril Kos, s nadbiskupom Francom Perkom i biskupom Lászlóm Huzsvárom iz Zrenjanina. Lijepo pjevanje i pobožna suradnja Božjeg naroda davala je poseban pečat ovom slavlju.

Prije odlaska skupili smo se još jednom oko Gospe, moleći sv. Kronicu, pjevajući Marijine pjesme i njezine litanije. Poslije blagoslova naš nadbiskup je izrazio želju da Gospa svakome usliši tihe molbe i želje, te konačno vrati mir i miran život na naše prostore. Vraćajući se kući bili smo radosni jer smo osjećali da je Gospa bila među nama. Hvala Tekijskoj Gospi!

Karaburma

U župi sv. Josipa Radnika na Karaburmi imali smo 2. kolovoza posebno slavlje. Kod devete sv. mise Ivica Kariž i njegova supruga Jelka proslavili su svoj "srebrni pir" 25-godišnjicu vjenčanja. Kao prije 25 godina tako su i sada pred službenikom Crkve obećali jedno drugom vjernost u dobru i zlu, u sreći i nesreći, u zdravlju i bolesti... "Mladoženja" Ivica je poznat kao univerzalni majstor i svakome rado pomaže. A u liturgijskom životu župe je nezamjenjiv. Zovu ga jednostavno "đakon". Slavljenicima čestitamo i želimo još mnogo godina sretnog života.

8. kolovoz bit će također zabilježen kao neobičan dan. Dobili smo novu četvoročlanu obitelj. Troje od njih smo krstili, dvoje krizmali i vjenčali a sve pričestili. Podijelili smo 5 svetih sakramenata: krštenje, krizmu, pričest, ispovijed i vjenčanje. Majka i dvoje djece su postali rimokatolici, muž i žena punoljetni kršćani i pravi supružnici. Mladom obitelji čestitamo i želimo da ustraju na svom putu kršćanskog života, te tako svjedoče Krista i njegovu Crkvu na ovim prostorima.

Ciril Zajec, salezijanac

MOLITVE ZA MIRNO RJEŠENJE KOSOVSKE KRIZE

U albanskom pograničnom gradu Bajram Curri, u koji je u posljednjih nekoliko tjedana pristiglo više tisuća izbjeglica s Kosova, održana je 13. kolovoza međuvjerska molitva za mir. Molitvu su zajednički predvodili albanski katolički nadbiskup Angelo Massafara, muftija Haxhi Fejzi Zaganjori i voditelj tamošnje pravoslavne župe Aleksander Petani. Središnja tema molitvenog razmatranja bila je "vrijednost svakog pojedinog ljudskog života".

Na Kosovu su ovih dana, s ciljem uspostavljanja odnosa i dijaloga između srpske i albanske strane, stigli prvih pet dragovoljavaca talijanske udruge "Papa Ivan XXIII." Sugovornike namjeravaju potražiti među srpskim i albanskim studentima, ženskim udrugama i mirovnim pokretima. Kako su istakli predstavnici te talijanske udruge, očekuje se i dolazak novih dragovoljnih posrednika, ukoliko im vlasti odobre ulazak u zemlju, a cilj im je potaknuti na suradnju i djelovanje sve snage na Kosovu koje su usmjerene mirnom rješenju krize. /IKA/

Svečano proslavljena 120. obljetnica rođenja mons. Blaška Rajića

VELIKANU HRVATSKOG NARODA I BUNJEVAČKOG RODA

SV. ROK ŠTITI I OD "BIJELE KUGE"

U nedjelju, 16. kolovoza u subotičkog župi sv. Roka svečano je proslavljen blagdan zaštitnika župe. Poslije sv. mise u 9 sati započelo je klanjanje koje je župska zajednica prikazala kao zadovoljštinu za grijeh pobačaja. I ove godine molili su da Gospodin naš narod i naš grad, kao nekoć, po zagovoru sv. Roka izbavi od ovoga strašnoga zla "bijele kuge".

SVEČANA AKADEMIJA

U 17 sati izvedena je svečana akademija u čast velikog sina hrvatskog naroda i bunjevačkog roda, mons. Blaška Rajića koji je u ovoj župi bio 40 godina župnik. Ova akademija priređena je u čast 120. obljetnice njegova rođenja. Za ovu zgodu sadržajni recital sastavila je prof. Katarina Čeliković. U svečanoj akademiji nastupili su recitatori, članovi Pastoralnog vijeća koji su nosili transparente s natpisima svega onoga što je Blaško Rajić osnovao i značajnije činio u svom dugom, plodnom radu i životu. Glazbene točke izveo je župski zbor pod ravnanjem s. Silvine Milan. Akademiju su ukrasili mladi u bunjevačkim narodnim nošnjama i već poznate "Kerske kraljice" koje su otpjevale "kraljičku pismu" koju je za ovu zgodu napisala župljanka Đula Milodanović. Voditeljica kroz akademiju bila je Bernarda Kopunović.

MISU JE PREDVODIO BISKUP

Poslije akademije uslijedila je sv. misa koju je predvodio, u zajedništvu s generalnim vikarom mons. Belom Stantićem i drugim svećenicima grada, subotički biskup mons. dr. Ivan Pénzes. Prigodnu propovijed o životu i radu velikog svećenika i rodoljuba Blaška Rajića održao je sadašnji župnik ove župe Andrija Anišić. On je osobito istaknuo Rajićevu brigu za brojne obitelji i brigu za siročad navodeći riječi koje je zapisao u svom molitveniku "Velika mana": "Crkvice je, sveta je kuća, gdi majka među mnogom dičicom probavlja cio dan, pa ji uči na bogobojazan, na molitvu..." Propovjednik je naglasio da bi se Blaško Rajić danas sigurno svim silama borio da se zaštite svi nerođeni, kao i za brojne obitelji, jer danas je natalitet u našem narodu takav da je doista vrijeme za uzbunu.

Propovjednik je u drugom dijelu propovijedi govorio o njegovom rodoljublju podsjećajući kako je on često znao uzdahnuti i reći: "Bože, složi Bunjevce!" Istaknuo je također potrebu veće narodne svijesti i sloge među Bunjevcima danas, te naveo stihove Rajićeve nećakinje s. Blaženke Vojnić koje je njemu posvetila: "Anđeli bijeli već prijestol Tvoj zlate, ne zaboravi Tvoje - Bunjevce Hrvate!"

Na sv. misi je također pjevao župski zbor, a bio je nazočan veliki broj vjernika ove župe kao i štovatelja Blaška Rajića iz cijeloga

grada. Na sv. misi bili su nazočni i predstavnici Foruma hrvatskih institucija i organizacija Vojvodine. Ovaj Forum, kako je istaknuo preč. Anišić, na neki način nastavlja rad "Hrvatske kulturne zajednice" koja je u Subotici osnovana 1939. godine na inicijativu Blaška Rajića, koji je bio i njezin prvi predsjednik.

"FORUM" KAO RAJIĆEVA HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA

Poslije sv. mise Branko Horvat, predsjedavajući Foruma, postavio je lovor vijenac na bistu Blaška Rajića koja se nalazi u predvorju crkve. Ondje su "kraljice" otpjevale pjesmu "Zapito sin nanu", koju su kraljice pjevale na sprovodu Blaška Rajića, a potom je zasvirao i tamburaški sastav "Kerski biseri" koji je poniknuo u ovoj župi. Poslije toga slijedio je pohod grobu Blaška Rajića. Na njegovom grobu Marija Jaramazović je pročitala pjesmu Marka Vukova "U spomen Blaška Rajića", zatim su članovi Pastoralnog vijeća župe sv. Roka položili cvijeće, a Branko Horvat također lovor vijenac s natpisom "Prisvitlom Blašku Rajiću, s ljubavlju - Forum hrvatskih institucija i organizacija". Potom je biskup izmolio molitvu za pokojnog Blaška Rajića a zbor otpjevao "Kraljice neba raduj se".

Branko Horvat polaže lovor vijenac na grob Blaška Rajića

Na oglasnoj ploči u predvorju crkve priređena je prigodna izložba o djelima prisvitlog Blaška Rajića.

Ovaj u svemu uspio spomendan u čast 120. obljetnice rođenja Blaška Rajića oživio je uspomene na njegov dragi lik - "njemu naša hvala - da se nikad ne zaboravi", kako je istakla u uvodu autorica recitala prof. Katarina Čeliković. /Zv/

Na slici lijevo:
Procesija na početku
svečane akademije

240 GODINA SELENČE

Još prije najezde Turaka u ove krajeve oko Bača su bile rimske katoličke župe Nađbanča (Nagy Bancsa), Mindszent (Mindszent), Fildhaza (Félegyháza), te prepoziture Derža (Ders). Poslije povlačenja Turaka iz ovih krajeva, da bi se zemlja bolje obrađivala i koristila, iz velikog crkvenog posjeda tadašnji je kaločki i bački nadbiskup metropolita, Franjo grof Klobusiczky, odredio osnovati neposredno uz grad Bač novo naselje pod imenom Bačujfalu (Bácsujfalu).

Dana 02. srpnja 1758. godine potpisan je Ugovor o osnivanju 200 domaćinstava s odgovarajućom okućnicom za doseljenike koji budu na ovo područje došli živjeti.

U novoosnovano naselje su se, osim doseljenika rimokatoličke vjeroispovijesti, počeli u početku naseljavati i žitelji evangelističke augsburške vjeroispovijesti iz Kulpina.

Zauzimanjem nadbiskupa Josipa grofa Batčanija (Batthyania) doselili su iz gornjeugarskih županija i mnogi drugi doseljenici, obiju vjeroispovijesti. Skoro svi su bili slovačke narodnosti. Vjersku i duhovno-pastoralnu službu su po tadašnjem crkvenom i građanskom pravu vršili franjevački redovnici iz susjednog bačkog samostana. Tu dužnost su od franjevaca preuzeli biskupijski svećenici od 1776. godine, i dolazili su u novo naselje Selenču vršiti razne vjerske obrede. Već 1767. godine sažidana je manja crkva od nabijene zemlje i pruča a pokrivena je trskom. Budući da se broj doseljenika rimokatoličke vjeroispovijesti veoma povećao, 1795. godine sažidana je od tvrdog materijala sadašnja župna crkva. Krov i zvonik crkve je izgorio 1886. godine uslijed velike vatre u neposrednoj blizini crkve. Uz novčanu pomoć nadbiskupa i doprinosima župljana crkva je popravljena. Broj žitelja rimokatoličke vjeroispovijesti se još više povećao, pa je nadbiskup 1788. godine ustanovio samostalnu župu.

Svečanim euharistijskim slavljem rimokatolički vjernici župe Presvetog Trojstva u Selenči su se zahvalili Bogu za sve duhovne milosti i materijalna dobra koja im je Bog iz svoje prevelike ljubavi

udijelio za 240 godina otkako je ustanovljeno naselje Selenča, i 210 godina otkako u njemu postoji samostalna rimokatolička župa Presvetog Trojstva.

U proslavu ovog jubileja uključeno je cijelo selo. Razne manifestacije, organizirane povodom ovog jubileja, idu pod geslom: "SELENČA 240". Središnja proslava je trajala tri dana (2 - 5. srpnja). Za ovaj jubilej je izašla i knjiga o Selenči: "SELENČA 1758 - 1998" - Zbornik radova. Glavni i odgovorni urednik je Jozef Gašparovsky. Knjiga ima 960 stranica, 400 fotografija i 62 autora (od toga 30 Selenčana) koji opisuju život i povijest Selenče i Selenčana. Knjiga je doživjela veliki uspjeh i pohvalu a ujedno je i dar koji Selenča dobija za svoj jubilej. Promocija knjige je bila na sam dan osnutka sela, 2. srpnja ove godine.

U razne programe koje je organiziralo selo povodom jubileja uključili su se i vjernici naše župe: gudački orkestar, duhački orkestar, mješoviti zbor. "PO STOPACH NASYCH STARYCH" - "Stazama naših starih" - pjeva zbor i stare slovačke pjesme, na sebi noseći "staru", još sačuvanu narodnu nošnju. Nastupila su i djeca u narodnoj nošnji sa svojim pjesmicama.

U vrijeme središnje proslave (2 - 5. srpnja) župu su posjetili gosti iz Slovačke - delegacija SSV iz Trnave, i tako ovaj jubilej učinili još svečanijim. Ovo Društvo u Selenči postoji od 1923. godine. Jedno vrijeme je rad Društva bio prekinut a sada se korijeni iznova obnavljaju. Delegacija SSV je došla ponovo obnoviti ovo Društvo.

Najsvečanije je bilo za vrijeme svete mise, 5. srpnja, na kojoj su bili nazočni i ugledni gosti, u ime delegacije SSV iz Trnave: dr. Štefan Hanakovič sa suprugom, ing. Maria Viskočova, prvi dopredsjednik MS dr. Stanislav Bajanik, don Štefan Turansky SDB, i drugi uzvanici. /MZ-KR/

Gosti na svečanoj euharistiji

PROŠTENJE NA PALIČU

Vjernici paličke župe su u subotu, 23. kolovoza svečano proslavili zaštitnicu svoje župe - Blaženu Djevicu Mariju Kraljicu. Svečanu sv. misu (dvojezično: hrvatski i mađarski) predvodio je župnik Josip Leist koji je održao i prigodnu propovijed na mađarskom jeziku. S njim je suslavio vlč. Andrija Anišić, urednik katoličkog lista "Zvonik", koji je propovijedao na hrvatskom jeziku.

Na misi su oduševljeno pjevali združeni zborovi na hrvatskom i mađarskom jeziku. Valja napomenuti da su za ovu zgodu izabrali pjesme koje se pjevaju i hrvatski i mađarski, te su jednu kiticu pjevali na jednom a drugu na drugom jeziku.

Poslije sv. mise svi prisutni vjernici su se zadržali na druženju uz kavu i kolače, te su i na taj način očitovali svoje zajedništvo.

/Zv/

Subotica

PROSLAVA BLAGDANA SV. STJEPANA, KRALJA

I ove godine je u organizaciji Saveza vojvođanskih Mađara održana svečana proslava blagdana sv. Stjepana, mađarskog kralja.

Svečanu sv. misu u katedrali, 20. kolovoza, služio je subotički biskup mons. dr. Ivan Péntzes u koncelebraciji više svećenika iz Subotičke i Zrenjaninske biskupije.

Poslije sv. mise na Paliću, na Velikoj terasi, održan je prigodni program. Novi kruh su zajedno blagoslovili katolički svećenici Imre Éhmán i József Miocs, reformatski biskup István Csete Szemesi i evangelički pastor Árpád Dolinski.

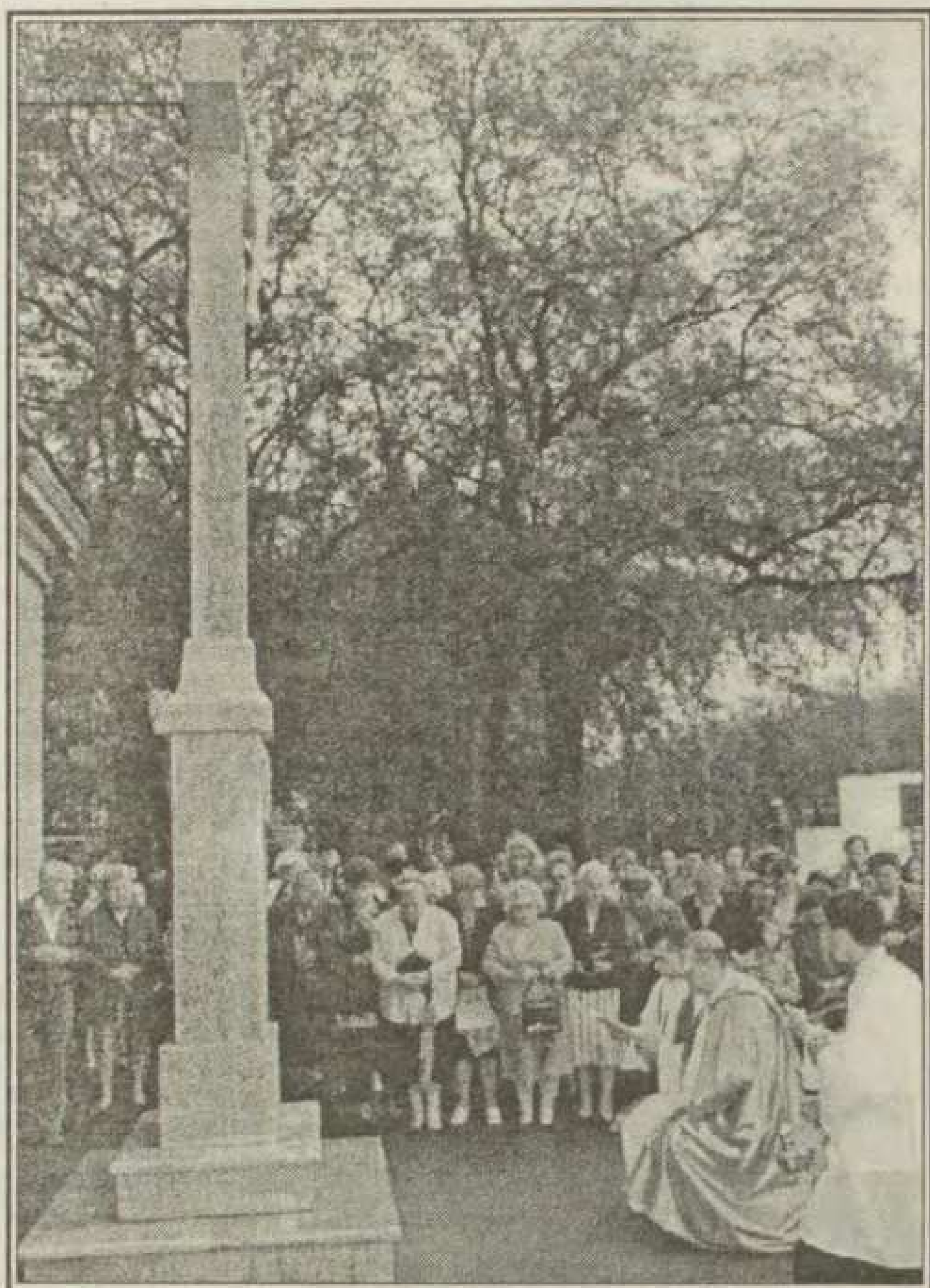
Oko dvije tisuće sudionika ove proslave pozdravio je gradonačelnik Subotice, gospodin József Kasza, dižući opet glas protiv rata i pozivajući na suživot u miru. /Zv/

BLAGOSLOVLJEN NOVI KRIŽ PRED SUBOTIČKOM KATEDRALOM

U nedjelju, 23. kolovoza blagoslovio je subotički biskup, mons. dr. János Péntzes novi križ pred subotičkom katedralom. Na blagoslovu se, unatoč kiše, okupilo mnoštvo vjernika. Stari križ od crvenog mađarskog kamena dao je podići na slavu Božju Balázs Piri István, daleke 1804. godine. Zub vremena je dobro na nagrizao stari križ pa su ga njegovi unuci obnovili 1888. godine. Da se plemeniti dar Balázs Piri Istvána i ljubav njegovih unuka ne bi zaboravila, u podnožje križa uklesan je tekst: "Ovdje je stajao križ s natpisom: 1804. podigao István Balázs Piri. Ovaj sveti križ popraviše njegovi unuci 1888."

Unatoč temeljitim popravcima prije trideset godina, stari križ se više nije mogao održavati. Trebalo je podići novi.

Poklon novom križu

Veliki dar siromašne župljanke Ane Zelić

Neposredno prije svoje smrti ostavila je katedralnom župnom uredu pobožna župljanica Ana Zelić veliki dar u novcu. Ana Zelić je svojoj župi ostavila doslovno sve što je imala. Okrijepljena svetim sakramentima Ana Zelić je radosno usnula u Gospodinu. A njezin dar će u liku novoga križa svjedočiti o ljubavi prema Bogu i subotičkoj katedrali. Ana Zelić je dugo godina proboravila u praonici i kuhinji našeg sjemeništa. Tako je ona Bogu darovala i svoje vrijeme. Snagu za tako darežljivi život crpila je iz euharistije. Svaki je dan bila na svetoj misi. Voljela je pomagati sestrama kad su peglale opremu za kalež. Tako je u njezinu radu euharistijski Isus neposredno uživao. To je bilo njezino veselje. Te je usluge činila i u drugim subotičkim crkvama. Dar Ane Zelić je bio toliki da se njime mogao podići novi križ od talijanskog mramora "Verona rosso". Novi križ u svemu odgovara starom, srušenom križu.

O darežljivoj ljubavi Ane Zelić svjedoči natpis na novome križu: "Ovaj križ je podignut godine Gospodnje 1998. iz ostavine pokojne Ane Zelić, potporom vjernika župe svete Terezije". /Zv/

*Još jedno hodočašće u Rim
iz Subotičke biskupije*

DO NOGU APOSTOLA

Skupina naših vjernika hodočastila je u Vječni grad od 15. do 23. kolovoza 1998. godine. Voditelj skupine bio je iskusni voditelj hodočašća u Rim, vlč. Andrija Kopilović. Kao uvijek i ovog puta je autobus postao dom i kuća molitve, te pouke iz vjeronauka, povijesti i umjetnosti. Na svom putu hodočasnici su posjetili znamenitosti i svetišta Padove, Firenze, Lucce, Pise, Rima, Montecassina, Napulja, Pompeja, Asiza, Ravene i Venecije.

Vrhunac našeg hodočašća bila je audijencija kod Pape u auli Pavla VI u Vatikanu, te susret sa Svetim Ocem. U prepunu dvoranu Papa je ušao radostan, premda krhka zdravlja, što očituje njegov neobično veliki i snažni duh. Oduševljeno je tumačio Božju riječ o potrebi da sva stvorenja postanu sinovima Božjim u snazi Duha Svetoga. Naša skupina je bila posebno počašćena prvim redom pred Papom u velikoj dvorani. Sve hodočasnike je susret učvrstio u vjeri. Vidjeli smo i susreli Petra naših dana, a vjera i ponos što smo katolici dostigla je u ovoj dvorani svoj vrhunac. Kada smo uz mnoštvo hodočasnika i turista toga dana glasno molili Vjeronanje na grobu sv. Petra za turiste je to bilo čudno, a za hodočasnike drago saznanje da se na tom grobu obnavlja vjera i učvršćuje kršćanstvo.

Vječni grad je sav u pripravi za Veliki jubilej. Mnoge su crkve u skelama i cijeli je Rim u pripravi za prijem velikog broja hodočasnika koji će onamo hrliti u jubilarnoj godini.

Najdublji molitveni doživljaj na ovom hodočašću imali smo na grobu sv. Benedikta i sv. Skolastike na Montecassinu. Ondje smo osjetili poziv na življenje skladnoga čovjeka u spoju rada, molitve i odmora.

Svetište Gospe u Pompeji bilo je ponovna prilika da čovjek osjeti potrebu moliti kunicu kao lanac mira i lanac spasa. Jednostavnost franjevačkih svetišta i danas odiše onom porukom koja je tako suvremena: "Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta."

Ovo hodočašće je još jednom posvjedočilo da se treba i može hodočastiti, jer prava hodočašća obogaćuju vjeru, povećavaju spoznaju i obogaćuju duh.

Hodočasnik

Naši hodočasnici ispred crkve sv. Marka u Veneciji

BUNARIĆ '98.

MARIJA - HRAM DUHA SVETOGA

Novookrunjeni lik Gospe Bunaričke

Ovogodišnje bunaričko proštenje bilo je prožeto temom "Marija i Duh Sveti", sukladno drugoj pripravnoj godini za Veliki jubilej koja je posvećena Duhu Svetom.

Bunaričko se proštenje uvijek doživljava na poseban način, iako je i ove godine sve bilo "po tradiciji": pokorničko bogoslužje, procesija sa svijećama, sv. misa... Pa onda u nedjelju, također, mise u 7, 8, 10 i 16 sati. Ipak, bilo je i nešto novo. Drugačiji je Gospin lik. Sad je okrunjen. Krunom od zlata. Od zlata koje Gospi darovaše brojni njezini štovatelji.

Ove godine je sve bilo u znaku Duha Svetoga. Stoga nije ni čudo da je i ozračje u ovoj "najvećoj crkvi" Subotičke biskupije - "otvorenoj katedrali" bilo tako posebno.

Najprije nas je upravitelj svetišta, preč. Andrija Kopilović u pokorničkom bogoslužju poveo u "dolinu suhih kostiju" koje su snagom proročke riječi oživjele, baš kao što su oživjeli i svi koji su se te večeri i sutradan susreli u sakramentu sv. ispovijedi s Gospodinom "koji je izlio Duh Svetoga za oprostjenje grijeha". Od Marije smo učili oslušivati poticaje Duha Svetoga moleći kronicu i sudjelujući s njezinim milosnim likom u procesiji sa svijećama.

U svojoj propovijedi, kao i uvijek, oduševljeni bunarički hodočasnik i predvođitelj večernje sv. mise, preč. Stjepan Beretić "oslikao" nam je Mariju kao "hram Duha Svetoga", podsjećajući nas da i mi moramo biti "hram Duha". A onda je rasplakao sve prisutne sljedećim tekstom:

MAJČINA ZADAĆA

"Otvorimo svoju dušu molitvom. Otvorimo je svakoga jutra. I pred počinak predajmo svoju dušu Bogu. Tako čine Isusovi prijatelji. Molitva nam otvara srce za Boga i čovjeka. Tko će moliti ako neće otac i majka? Tko će moliti ako neće dijete; tko ako neće mladić, djevojka? A molitva vjernika je tako jednostavna.

Ima u Subotici ulica Maksima Gorkog. O njemu su slušali i stari i mladi. Počujte o njegovoj majci. O Maksimovoj majci. Sin Maksim opisuje majčino jutarnje češljanje. Dok se starica češljala razgovarala je s Gospom: 'Ispravivši pogurena leđa, zabacivši glavu, s nježnošću gledajući okruglo lice Kazanske Majke Božje, ona se široko izmahujući predano krstila i glasno šaputala: Bogorodice predobra, podaj mi milost svoju na današnji dan! Majčice! Klanjala se sve do zemlje, polako ispravljala leđa, pa opet šaptala sve toplije i dirljivije: Izvore radosti, ljepotice prečista, jabuko u cvijetu!... Ona je gotovo svakog jutra nalazila nove riječi pohvale i to me uvijek primoravalo da oslušujem njezinu molitvu s napregnutom pažnjom. Srdašce moje čisto nebesko! Zaštito moja i obrano! Sunašce zlatno! Majko Gospodnja, čuvaj me od zlog iskušenja! Ne daj da ikog uvrijedim i da mene vrijeđaju uzalud! S osmijehom u tamnim očima i kao pomlađena ona bi se opet krstila sporim pokretima teške ruke. Isuse Kriste, Sine Božji, budi milostiv prema meni grešnici, Majke svoje radi... Njezina je molitva bila akatist, iskrena i prostodušna pohvala! Zamolimo danas Gospu, da nas nauči tako jednostavno moliti. Tako zahvaljivati i tako moliti. Takve molitve treba svakome od nas. Molitva će pročistiti i prosvjetliti Božji Hram u nama."

NEKA MI BUDE PO RIJEČI TVOJOJ

Nedjeljno jutro osvanulo je krasno. Mogli smo klicati: "Ovo je dan što ga učini Gospodin!" Plašili smo se kiše, a sunce nas je obasjalo. I

zato su prema Bunariću od jutra hrlili hodočasnici. Netko reče da ih je u subotu i nedjelju bilo oko 15.000. Pobožne molitve kod Gospine kapelice. Sabrano sudjelovanje u svetim misama, dugi, dugi redovi za ispovijed, puno pričesti... I puno radosti na licima. Puno radosnih susreta i pozdrava... Da, ovo bunaričko proštenje bilo je posebno! Zbog toga posebno! Jer sve je to plod Duha. Onaj vidljivi! A tek oni nevidljivi plodovi. Samo pojedincima znani...

Nije nam stigao očekivani, dragi gost mons. Ćiril Kos, ali drag nam je bio naš biskup i na misi u 8 sati i na misi u 10 sati. Učio nas lijepo. Divno: "Čitava povijest svijeta okreće se oko jedne jednostavne riječi 'Neka bude!' Na Božji: 'Neka bude!' nastao je svijet. Na Marijin i Isusov 'Neka bude!' realizirano je naše otkupljenje i spasenje. A na naš: 'Neka bude!' Započinje naša svetost, na koju smo svi pozvani! Imamo li hrabrosti da izgovorimo tu riječ? Jesmo li odlučili da kroz čitav svoj život konzekventno provodimo ono što od nas očekuje Gospodin? Je li njegova sveta volja putokaz našim životnim stazama?"

Jedanput nam je dan život i život nam je dan za ljubav, i to za samu Ljubav koja je Bog. Put do te Ljubavi vodi preko riječi: Neka mi bude! Najveća je zapreka na tom putu grijeh, jer on ubija ljubav i ponovo je razapinje na križ.

Na nama je dakle da se odlučimo! O toj našoj odluci ovisi ne samo naša vremenita sreća nego i vječna!

Tko dakle želi izgraditi svijet svoje vremenite i vječne sreće, ne može ga izgraditi na drugom temelju, osim jedino na onom koji je sam Bog označio: ljubi Gospodina Boga svim srcem svojim...! I tvoja riječ neka bude: Budi volja tvoja, kako na nebu tako i na zemlji!"

Bdjenje mladih, katedralni zbor, radio, policija...

Ponovo su mladi bdjeli na Bunariću cijelu noć. Oni pobožni i hrabri iz župe sv. Jurja, i drugi... Slavili su Gospodina molitvom, pjesmom... Osluškiivali njegov glas u tišini... Ove godine članovi katedralnog zbora

Ekipa Radio Subotice poslije obavljenog zadatka

Mladi poslije cjelonoćnog bdjenja s upraviteljem svetišta

"Albe Vidaković" predvođeni s. Mirjam Pandžić 25. put su pješice hodočastili na Bunarić. I 25. put predvodili pjevanje na "velikoj misi". Ove godine sv. mise u 8 i 10 sati prvi put je prenosio direktno radio. Naš radio - Radio Subotica. Tako su i naši stari i bolesni mogli biti na Bunariću drugačije nego do sada. Hvala upravi Radija. Bili su na Bunariću i dragi nam gosti iz veleposlanstva R. Hrvatske u Beogradu i predstavnici lokalne samouprave na čelu s g. Imre Kernom. Bio je tamo i organizacijski odbor "Dužijance '98" na čelu s njezinim predsjednikom g. Lazom Vojnić Hajduk. Bili su ondje i bandaš i bandašica. Proslava "Dužijance" i ove godine završila je na Bunariću. I policija je bila na visini zadatka. Zahvaljujući njima u svetištu je za vrijeme misa bilo mirno, tiho... I saobraćaj je išao bez zastoja! B'ša lijepo!

Hvala Bogu i hvala Gospi, našoj - dragoj nam Bunaričkoj - za sve isprošene milosti, za sve radosti, za svaku obrisanu suzu, za mir srca i za obnovljeno pouzdanje... Hvala!

Andrija Anišić

Apatin

PROŠTENJE I 200. OBLJETNICA CRKVE

Na blagdan Velike Gospe župa Apatin proslavila je 250. obljetnicu prve crkve u tom mjestu, 200. obljetnicu današnje župne crkve Uznesenja Marijina i 65. obljetnicu crkve Srca Isusova. Misu zahvalnicu predvodio je subotički biskup dr. Ivan Pénez u zajedništvu s generalnim vikarom beogradske nadbiskupije mons. Leopoldom Rochmesom i 18 svećenika. Na proslavi tih značajnih obljetnica u apatinskoj župi bila su nazočna četiri srpskopравoslavna svećenika i bački episkop Irinej Bulović, koji se prigodnim riječima u crkvi obratio okupljenima, Đavor Vidiš iz hrvatskog veleposlanstva u Beogradu, te predstavnik mađarskog veleposlanstva u Beogradu. Pismene pozdrave uputili su apostolski nuncij u SRJ, beogradski nadbiskup Franc Perko i član Komisije za odnose s vjerskim zajednicama Savezne Vlade, Slobodan Krajanović.

U nedjelju, 16. kolovoza, u župnoj crkvi održan je koncert na kojem je nastupio gradski zbor "Jedinstvo" iz Apatina i profesori muzičke škole iz Apatina. Župa se za blagdan pripremala trodnevnicom koju je predvodio župnik subotičke župe Marija Majka Crkve, Andrija Kopilović. /IKA/

Poštovano Uredništvo!

Redovito čitam i kupujem vaš List. Mogu reći da je najbolji i nijedan drugi ne uzimam u svoje ruke. Svaka stranica je dobro iskorištena i raspoređena. Na njima ima ponešto za sve uzraste.

Želeći da ZVONIK uvijek bude bolji i bogatiji sadržajem, predložio bih da on uvede rubriku "NAŠE REDOVNIČKE ZAJEDNICE". Naime, njih je sve manje i svakim danom imaju sve manje članova. Ja sam uvjeren da današnja mladež jako malo zna o njima. Mnogi ne znaju kakav je to život, kako se može postati redovnikom ili redovnicom, što oni rade...

Mnogi mladi su samo čuli za franjeve ili vidjeli neke časne sestre za koje čak ni ne znaju kom redu pripadaju, a kamoli kako žive. Mislim da bi ZVONIKU takva rubrika priličila. Sigurno bi predstavljanje naših redovničkih zajednica bilo dobra propaganda za nova duhovna zvanja. Svakako bi u predstavljanju trebalo navesti i adrese redovničkih zajednica kako bi im se zainteresirani mogli javiti i zatražiti dodatne informacije, ili im se pridružiti...

M.K. Futog

(adresa poznata Uredništvu)

Mnogopoštovani uredniče Andrija!

Želim Vam puno uspjeha u radu. Volio bih da još više angažirate Vašeg bivšeg sjemeništara Marjana Sebića, koji je nažalost sada u kolicima, poslije saobraćajne nezgode. On piše jako dobre izvještaje o našoj Prizrenskoj biskupiji. Tako biste mogli angažirati i druge bivše "Paulince" koji rade u našoj ili drugim biskupijama. Vi biste im mogli odrediti temu ili reći otprilike što bi Vas zanimalo iz života naših župa. Oni istina ne znaju savršeno hrvatski. No, Vi biste to već jezički lako ispravili. Mislim da biste na taj način ZVONIK učinili još interesantnijim, a bivši sjemeništari "Paulinuma" mogli bi ga onda više raspačavati i tako povećati njegovu nakladu.

Na kraju primite moje srdačne pozdrave!

Kosovska Mitrovica, 3.07.1998.

Don Jakov Prenku,
župnik
i dijecezanski kanonik

Sreo sam jednog siromaha

ČOVJEK

Stvoren na sliku i priliku Božju. Razumno biće. Najsavršeniji od svega stvorenoga na zemlji, poslan od Boga da svijet učini ljepšim i sretnijim.

No, ljudska egoistička narav danas kao da čini suprotno od Božjeg plana. Moderan čovjek trči za napretkom, za tehnikom i tako, dok s jedne strane ide naprijed, s druge strane uništava samoga sebe i druge oko sebe. Za sebe stvara prolaznu sreću i bogatstvo, a drugima siromaštvo, jad, bijedu i propast. Svjedoci smo danas da se na sve četiri strane svijeta vidi velika nejednakost u životu ljudi. Jedni su super bogati, a drugi su željni najosnovnijega za život, željni su svakodnevnog kruha. Takve sam ljude u svome životu često susretao. Osamljeni, bolesni, napušteni i siromašni su me tjerali na razmišljanje: Što ja mogu učiniti da se njihove muke olakšaju? Kako da im pomognem? Zato sam uvijek s ljubavlju, dok sam živio u svom rodnom mjestu Janjevu, učestvovao u radu župskog karitasa sa kapelanom i članovima župskog karitasa. Moj rad je bio dobrovoljan, a proizlazio je iz želje da pružim istinsku pomoć osobama u potrebi, a ujedno i da odgovorim na sebi postavljena pitanja.

Svaki susret sa siromašnima, bolesnima i osamljenima ispunjavao je moju dušu, a

svaki njihov osmijeh sreće i radosti kada smo im dostavljali pomoć u hrani i novcu tjerao me je da još više zavolim taj posao, jer sam tada sve više postajao svjestan svećenikovih riječi: "Činimo samo ono što Bog od nas traži."

Jednom dok smo obavljali taj posao, dobro se sjećam, susreo sam se sa jednom siromašnom i bolesnom staricom koja tada prvi put na moj poziv nije mogla izaći pred kuću da nas dočeka. Malo sam se uplašio kad sam vidio da su kućna vrata otvorena, a starica ne izlazi. Sigurno nije nikud otišla, pomislio sam, kad su vrata otvorena. Pažljivo i sa zebnjom u srcu ušao sam u kuću i ponovno ju pozvao iz hodnika. Iz sobe se jedva čuo staričin glas: "Tko je? Slobodno uđite!" Bilo mi je lakše. Dobro je, živa je! Ušao sam i zaprepastio se. Soba je bila mračna, a starica je ležala u krevetu nepomična, samo joj se glava vidjela, bila je pokrivena starim dekama i kaputima. Osmijeh joj se pojavio na licu kada me je ugledala, ali i suze radosnice, vjerojatno, jer ju je netko posjetio: "Sinko, rekla je jedva čujno, bolesna sam dosta i već sam četiri dana u krevetu a nitko mi ne dolazi pomoći. Nisam uopće ustajala. Oh, sam te je Bog poslao k meni. Ostavi taj paket na pod i molim te dodaj mi čašu vode da popijem

TU OKO NAS

lijek." Skočio sam i sve napravio brzo po njenoj želji. Pridigao sam je malo da popije lijek. Zaudaralo je. Počelo mi se vrtjeti u glavi, ali nisam smio pobjeći da ne bih staricu uvrijedio. Moraš izdržati, govorio sam sebi, prihvatio si se tog posla i sad nemoj biti kukavica. Otvorio sam joj prozor da Božje svjetlo i zrak uđu u sobu i ona je veselo uzdahnula: "Bog te čuvao i platio ti za sve ovo."

Ostao sam s njom još neko vrijeme, a ona mi je ukratko ispričala svoj težak i mukotrpan život. Često se smijala dok je pričala. Osjećala se sretnom. Kada smo se rastali poručila mi je: "Dođi opet, a reci i drugima neka me posjete." Jasno da sam ja to odmah ispričao svome kapelanu i upitao sam ga što joj još možemo pomoći. On mi je čestitao na takvom postupku sa staricom i odmah se pobrinuo da pronađe nekoliko djevojaka koje će staricu njegovati. Posjetile su je, očistile joj kuću i redovito ju obilazile i prale. Brzo je ozdravila uz njihovu brigu i njegu i ponovno nas je dočekivala s osmijehom pred svojom siromašnom kućom.

Mojoj sreći tada nije bilo kraja. Osjećao sam se ispunjen jer sam izvršio Isusovu zapovijed: Pomoz bližnjega u potrebi. U svakom siromahu gledaj Isusovo lice.

Nikada u životu neću zaboraviti taj susret sa staricom, a nastojat ću i dalje činiti dobra djela kako bi svijet i po meni živio radosnije i sretnije, i uvijek ću biti spreman na kušnje i žrtve.

Tomkić Mario, Janjevo

UPOZNAJMO BIBLIJU

Uređuje: Andrija Kopilović

ISUSOVO JAVNO DJELOVANJE

Luka u 3,1-2 nastoji odrediti točno vrijeme Krstiteljeva javnog djelovanja. On pri tom ide za tim da odredi početak Gospodinova ministerija. Malim sinkroničnim prikazom on uklapa događaje evanđelja u okvir povijesti svijeta i opisuje političko stanje u Palestini. Na žalost, od svih njegovih podataka nama koristi samo jedan, a to je "petnaesta godina vladanja cara Tiberija". Tiberije je počeo vladati 19. kolovoza 14. godine poslije Krista. Po rimskom sistemu brojenja njegova 15. godina tekla bi od 15. kolovoza godine 28. do 18. kolovoza godine 29. poslije Krista. Vjerojatnije je da se Luka drži sirskeg načina brojenja carevih godina, po kojemu je godina počinjala 1. listopada. U tom bi slučaju kratko razdoblje od 19. kolovoza do 30. rujna bilo prva godina Tiberijeva vladanja, a petnaesta bi godina bila od 1. listopada godine 27. do 30. rujna godine 28. poslije Krista. Stoga se čini da početak Isusova ministerija pada godine 28. ubrzo nakon Krstiteljeva nastupa.

Važan je jedan uzgredni podatak Ivanova evanđelja: "četrdeset i šest godina gradio se ovaj hram" (Iv 2,20). Herod je počeo popravljati hram godine 20. prije Krista, 46 godina nakon toga bila bi godina 27. ili 28. poslije Krista. Tako bi se ovaj podatak Ivanova evanđelja slagao s Lk 3,1.

Iz sinoptika proizilazi da Isusovo javno djelovanje nije trajalo više od jedne godine iako ima nekih znakova da je moglo trajati duže. Četvrto evanđelje jasno razlikuje tri Pashe za vrijeme kojih Isus javno djeluje. Tako je prema ovom evanđelju Isusovo javno djelovanje svakako trajalo više od dvije godine. Nakon susreta s Krstiteljem i čuda u Kani, Isus je "uzašao" u Jeruzalem o Pashi (Iv 2,13.23). Vrativši se u Galileju kod jezera je čudesno nahranio veliko mnoštvo ljudi, upravo u doba kada "bijaše blizu Pasha, židovski blagdan" (Iv 6,4). To se očito dogodilo godinu dana nakon prve Pashe. Otišao je u Jeruzalem za Blagdan sjenica (7,2) i za svetkovinu Posvećenja hrama (Iv 10,22). Betaniju je pohodio "šest dana prije Pashe" (Iv 12,1), što se dogodilo sljedeće godine, u godini njegove smrti.

ISUSOVA SMRT

Sva četiri evanđelja slažu se u tome da je Isus umro na dan paraskeue ili pripreve za subotu, tj. u petak (Mk 15,42; Mt 27,62; Lk 23,54; Iv 19,31). Međutim, Ivan i sinoptici razilaze se u podacima o datumu Isusove smrti, tj. kojeg je dana u mjesecu umro.

Prema sinopticima Isus je blagovao Pashu 15. nisana, što prema našem načinu računanja pada navečer 14. nisana, jer je kod Židova dan počinjao zalaskom sunca. Isus je prema sinopticima umro 15. nisana.

Prema Ivanu, Isus je umro 14. nisana, u času kad su u hramu bili prikazivani pashalni jaganjci, koje će židovske obitelji blagovati o Pashi.

Prema sinopticima, Isusova je posljednja večera s učenicima bila pashalna gozba. Dao je da njegovi učenici prirede ovu pashalnu gozbu "prvog dana beskvasnih kruhova", tj. 14. nisana (Mk 14,12 par.; usp. 14,14 par.). Kad je sjeo za stol, rekao je: "Svom sam dušom čeznuo ovu Pashu blagovati s vama prije svoje muke" (Lk 22,15).

Ivan, međutim, ovako počinje svoj izvještaj o muci: "Bijaše pred blagdan Pashe" (Iv 13,1). Prilikom suđenja pred Pilatom on napominje da Židovi nisu htjeli ući u pretorij "da se ne okaljaju, već da mognu blagovati Pashu" (Iv 18,28). Isus je bio osuđen na smrt "na dan pripreve za Pashu" (Iv 19,14) te je istog dana bio razapet (Iv 19,42). S Ivanovim se datumom slaže i 1 Kor 5,7, gdje se kaže da je "žrtvovana Pasha naša, Krist". Isus je prema Iv i 1 Kor umro na dan prikazivanja pashalnog jaganjeta, tj. 14. nisana.

Prema sinopticima dan Isusove smrti nije bio dan subotnjeg počinka. Stražari koji su sudjelovali kod uhićenja nosili su oružje (Mk 14,47). Šimun Cirenac vraćao se s polja, gdje je po svoj prilici radio (Mk 15,46 par.). Trgovine su bile otvorene pa je Josip Arimatejac mogao kupiti platno (Mk 15,46 par.), a žene miomirise i pomasti (Lk 23,56). Ove se radnje ne bi mogle dogoditi 15. nisana, na dan Pashe. Moguće je da je pashalno obilježje posljednje večere u sinoptičkoj predaji poremetilo kronološki red te da je četvrto evanđelje taj red popravilo.

S Ivanom prihvaćamo da je Isus umro 14. nisana, a sa sinopticima da je posljednja večera bila pashalna gozba, ali je Isus svoju pashalnu večeru proslavio 24 sata prije ostalih Židova. Iznešena su različita tumačenja za ovo, ali je, čini se, najbolje prihvatiti činjenicu da je Isus slavio pashalnu gozbu dan ranije. "Budući da je sutradan mogao slaviti Pashu samo osobno na križu (Iv 19,36; 1 Kor 5,7), Isus je svoj novi obred ustanovio u toku gozbe koja je imala sva obilježja židovske Pashe."

Smrt Isusova na križu morala se dogoditi između 26. i 36. godine, jer je u to vrijeme Pilat bio upravitelj Judeje. Budući da smo već prihvatili mišljenje da je Krist umro u petak 14. nisana, možemo se ograničiti na godine u kojima je to bilo moguće, a to su 27, 30. i 33. godina poslije Krista. Budući da je Isusov javni nastup počeo 28. godine te trajao više od dvije godine a manje od tri pune godine, tada otpadaju 27. i 33. godina kao moguće godine Isusove smrti. Stoga s priličnom sigurnošću smijemo tvrditi da je Isus umro u petak 14. nisana, tj. 7. travnja 30. godine.

Kao zaključak možemo donijeti pregled relativno sigurnih događaja iz kronologije Isusova života:

Litostrotos - mjesto u Jeruzalemu na kome je Isusu izrečena smrtna osuda

- Oko godine 7. ili 6. prije Krista: Isusovo rođenje
- Godine 28. prije Pashe: početak javnog djelovanja
- 7. travnja 30. godine: raspeće
- 9. travnja 30. godine: uskrsnuće (i uzašašće).

DUH JE POČELO OBNOVE CRKVE

Duh Sveti "snagom Evanđelja čini da se Crkva pomlađuje i neprekidno obnavlja i vodi k savršenom sjedinjenju s njezinim Zaručnikom" (LG 4).

Od koncilske obnove Crkve I. vatikanskog sabora, do početka obnove Crkve II. vatikanskog sabora, mnogo se toga nataložilo u Crkvi što je kočilo neprekidni rast i pomlađivanje lica Crkve. Duh Sveti je nadahnuo dobrog papu Ivana XXIII da otvori vrata Crkve kako bi novi dah vjetrova zapuhao kroz Crkvu i donio joj svježinu Duha za ulazak u treće tisućljeće. I doista, papa Ivan XXIII hodočasti na grob svetog karizmatika Franje iz Asiza i na grobu moli za uspjeh Koncila koji će "posadašnjiti Crkvu". Papa zna za pravo mjesto gdje će moliti za uspjeh Koncila. Ako je asiški Sirotan u dalekom srednjem vijeku mogao obnoviti Crkvu pokretom življenog Evanđelja, onda se to nadahnuće i ustrajan put za obnovu Crkve moli na njegovu grobu. Drugim riječima, treba započeti obnovu Crkve življenim Evanđeljem.

Misao vodilja pape Ivana XXIII u obnovi Crkve bila je ova: porast katoličke vjere, prava obnova kršćanskog života i prilagodba crkvene discipline uvjetima i zahtjevima našeg vremena. U apostolskom pismu od 20. svibnja 1963. godine Papa piše da će Sabor pripomoći "da služba kršćana Bogu bude s većim zalaganjem i da se duše prihvate života rasvijetljena istinom, upravljana pravdom, bogata djelima i ljubavi". Sestrice smrt je pohodila Ivana XXIII, a koncilsku obnovu prihvaća i s velikom brigom promiče papa Pavao VI.

U okružnom pismu "Ecclesiam suam" papa Pavao VI piše: "Prosvijećena i djelatna svijest otajstva Crkve živo želi idealnu sliku Crkve kao Kristove svete i bezgrešne Zaručnice, kakvom ju je Krist htio staviti sučelice s jedne strane stvarnom licu Crkve kakvo ono ima danas, a koje je zadobila ostajući vjerna, uz pomoć Božju, crtama koje joj je njezin božanski Utemeljitelj utisnuo i koje je Duh Sveti što vjernije prema početnoj zamisli oživio i tijekom stoljeća razvio - i s druge strane mentalitetu čovječanstva koje je ona evangelizirala i sobom sjedinjavala, iz čega se vidi da to lice nije nikada bilo dovoljno savršeno, dovoljno lijepo, dovoljno sveto u usporedbi s božanskom zamisli o njemu. Iz toga se rađa velikodušna i gotovo nestrpljiva težnja za obnovom, za ispravljanjem manjaka koje ta savjest, provodeći ispit savjesti Crkve prema Kristovoj slici, otkriva i za njih se kaje."

Prema saborskom tekstu (LG br. 4) radi se o unutrašnjoj obnovi Crkve. Kao otajstvo, Crkva se neprestano "mora obnavljati i težiti samom sjedinjenju s njezinim Zaručnikom". Ta se obnova ne smije nikada odgađati. Zanemarivanjem obnove dolazi se do velike štete, kako nas uči povijest Crkve da su reforme uvijek nastajale nakon oslabljenog i narušenog kršćanskog života. To je posljedica zanemarivanja svakodnevne obnove. Sve reforme svjedoče o prijašnjem nehaju i mlitavosti Crkve u duhovnom i moralnom pogledu.

II. vatikanski sabor je znak da je naš kršćanski život i duh

oslabljen, da se zanemarivala svakodnevna obnova unutarnjeg života. Materijalizacija i ateizacija kršćanskog svijeta potvrda su tome. Nisu li iz kršćanstva ponikla dva velika zla svijeta: marksizam i nacionalsocijalizam? Crkvi je potrebna svakodnevna obnova. To je njezin temeljni zakon, to je bit Crkve, ono što čini Crkvu, bez čega ona ne može opstati. Zakon obnove proizlazi iz same životnosti Crkve prožete Duhom Svetim, kojom se kao živi organizam odupire slabostima, i iz povijesne uvjetovanosti u kojoj se Crkva ostvaruje, u čovjekovoj grešnosti i slabosti. Zato Crkva u obnovljenoj liturgiji moli: "Svakodnevno nas obnavljaj, da ti budemo na slavu."

Unutarcrkvena obnova ide k tome da se vjernicima podigne svijest aktivnog pripadanja Crkvi, njezinu poslanju u svijetu Crkva kao institucija i zajednica polazi u svom djelovanju od službi i karizmi koje podjeljuje Duh Sveti. Potrebno je oživljavati osjećaj crkvenosti kako bi se jače pokrenulo unutarcrkveno zauzimanje svih kategorija vjernika. Bez unutarnjeg duhovnog zauzimanja ne može biti ni društvenog zauzimanja koje bi bilo nadahnuto Duhom Svetim. Papa Ivan Pavao II potiče na "pažljivi-

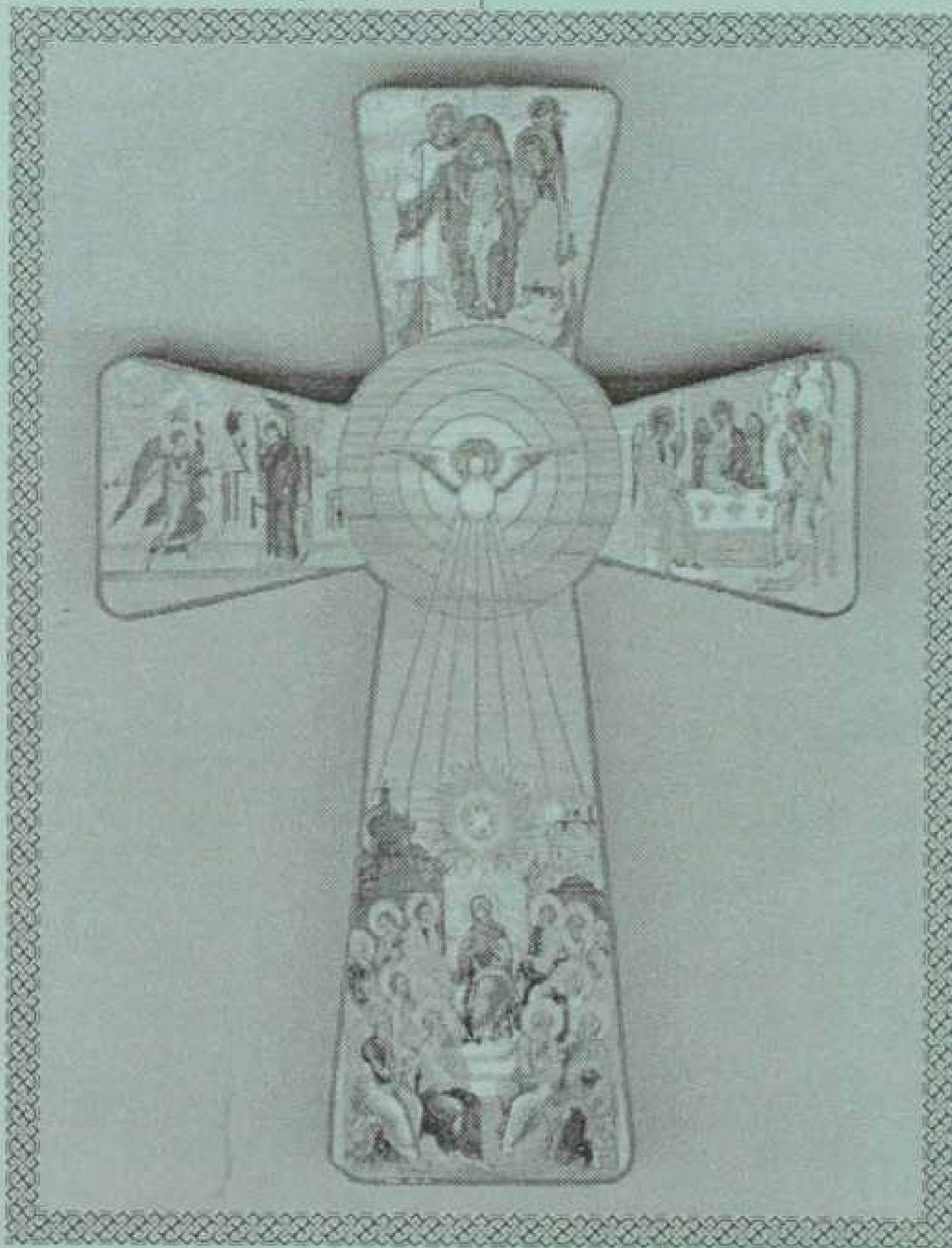
vije slušanje glasa Duha prihvaćanjem karizmi i promicanjem laikata, snažnim predanjem stvari jedinstva svih kršćana, prostor dan dijalogu s religijama i sa suvremenom kulturom" (TMA, 46).

Svijest o djelovanju Duha Svetoga u Crkvi treba poticati i obnovu crkvenih struktura na pragu trećeg tisućljeća. "Crkva je uvijek Crkva sadašnjeg trenutka. Ona ne promatra svoju baštinu kao blago iz prošlosti, već kao moćno nadahnuće za napredovanje u hodu vjere uvijek novim putovima" (Papin govor u Reimsu 22. rujna 1996. godine). Crkva u neposrednom dodiru sa širokim slojevima društva treba jasnije pokazati zauzimanje za stvar malih ljudi, onih bez moći, čiji se glas ne može čuti. U svim svojim nastupima u društvu Crkva bi se morala potvrditi kao poznavatelj istinske humanosti. Ona bi trebala istinski potvrditi da su radost i nada, žalost i tjeskoba ljudi našega vremena, osobito siromašnih i svih koji trpe" (GS

1) uistinu u srcu i brizi svih kršćana. Na to ju potiče Duh Sveti koji je Krista uputio da siromasima navijesti radosnu vijest spasenja. Ova socijalnost kršćanske duhovnosti trebala bi se jasnije očitovati u Crkvi, jer bez nje Evanđelje je neshvatljivo.

Što Crkva više bude vjernija svojoj naravi i svome instinktu, razlikujući se od svjetovnog društva, ona će više biti uronjena kao kvasac u srcima ljudi. Kršćanski vjernik napaja svoju duhovnost na živom izvoru, zajednici Crkvi, u sakramentalnoj povezanosti s Kristom u Duhu Svetom, onda i sva kršćanska zajednica u svom unutarnjem životu treba više biti svjesna svoje društvene uloge u svijetu. Ako Crkva kao zajednica što čišće živi Evanđelje, onda će ona više biti utjelovljena u društvo i u taj svijet.

Mato Miloš, OCD

USKRSNUĆE TIJELA I ŽIVOT VJEČNI

Vrhunac kršćanske vjere i potpuno ostvarenje svake osobe ostvaruje se u konačnoj proslavi u uskrsnuću tijela i vječnom životu. O tim, tako važnim istinama naše vjere bit će riječi u ovom razmišljanju.

1. Uskrsnuće tijela

Uskrsnuće Isusa Krista temeljna je istina naše vjeroispovijesti. Isusovo uskrsnuće djelo je Presvetog Trojstva; jednako tako i naše uskrsnuće bit će djelo samog Boga.

Kroz Božju objavu vjera starozavjetnog vjernika u uskrsnuće tijela polako je sazrijevala. Tako čitamo kako mučenici Makabejci ispovijedaju vjeru da će zato što umiru za Božje zakone biti uskrišeni na život vječni (2 Mak 7,14). U Isusovo vrijeme susrećemo farizeje koji čvrsto naučavaju uskrsnuće, za razliku od saduceja koji ga niječu. Isus vjeru u uskrsnuće povezuje sa svojom osobom i zato je rekao: "Ja sam uskrsnuće i život, tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će." (Iv 11,25) Da Isus misli ozbiljno kada govori o uskrsnuću, vidi se po tome što on nekim mrtvima vraća život i tako najavljuje vlastito uskrsnuće. Isus navješćuje svoje uskrsnuće tri dana poslije smrti.

Uskrsnuće je stvarnost koja nadilazi naše tjelesno iskustvo i zato nailazi na mnoga protivljenja. Mnogi se protive uskrsnuću jer je ono teško shvatljivo. Lakše je prihvatiti da se ljudski život poslije smrti nastavlja na duhovan način. Kako je moguće da tijelo koje se tako brzo raspadne ponovno bude oživljeno. Smrcu se rastaju duša i tijelo. Tijelo se raspada, a duša ide u susret k Bogu čekajući slavni dan kada će se ponovno sjediniti s tijelom. Snagom Isusova uskrsnuća Bog će našim tjelesima darovati nepokvarljiv život. Uskrsnuće je dakle ponovno sjedinjenje tijela i duše u neraspadljivom stanju. Uskrsnut će svi koji su umrli u svom vlastitom tijelu koje će biti preobraženo. Kako će se i kada točno dogoditi uskrsnuće mrtvih nitko ne zna. Ta stvarnost nadilazi našu maštu i naše shvaćanje. Tu bitnu činjenicu naše vjere možemo dokučiti samo vjerom. Uskrsnuće mrtvih dogodit će se o Kristovom drugom dolasku, tj. na svršetku svijeta.

Oni koji vjeruju u Krista s njim su na neki način već suuskrsli jer su s njim najtješnje povezani vjerom i sakramentima. Uskrsnuti može samo onaj tko je prethodno umro. Da se uskrsne s Kristom, treba i umrijeti s Kristom. Smrt je činjenica koja se duboko tiče svakog ljudskog bića. Za vjernike smrt je "plaća grijeha" i za one koji umiru s Kristom ona je sudjelovanje u Kristovoj smrti da bi mogli konačno sudjelovati u njegovu uskrsnuću.

Smrt je prestanak zemaljskog prolaznog života. Smrt je normalan svršetak zemaljskog života svih živih bića. Tako nas smrt podsjeća da imamo određeno vrijeme za ostvarenje vlastitog života. Za vjernike smrt je posljedica istočnog grijeha. Čovjek od Boga nije stvoren zato da umre, nego da živi. Smrt je ušla u svijet kao posljedica grijeha. Po Kristu je smrt preobražena, pobijeđena. Isus je sam nasebe uzeo smrt da bi je preobrazio. Tako, zahvaljujući Kristu, za kršćane smrt ima pozitivni smisao. Vjernik umire siguran da će nastaviti živjeti s Kristom jer je na njega već po krštenju nakalamljen. Po smrti Bog čovjeka zove k sebi. Zato vjernik koji se čvrsto nada boljem životu želi što prije biti potpuno sjedinjen s Kristom. Zato molimo u predslavlju na misama za pokojne: "Tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzima; i pošto se raspadne dom ovozemnog boravka, stječe se vječno prebivalište na nebesima." Smrcu zauvijek prestaje naš zemaljski, prolazni život. Samo se jednom umire i nema vraćanja u novi zemaljski život ili reinkarnacije. Zato nas Crkva potiče da se pripremimo za trenutak smrti.

2. Život vječni

Za vjernika smrt je događaj potpunog sjedinjenja s Kristom u koga je vjerovao. U Novom zavjetu susrećemo mjesta "gdje se govori o neposrednoj nagradi ili kazni poslije smrti, a koja će biti dodijeljena svakom prema njegovim djelima i vjeri". Navodimo ovdje samo nekoliko mjesta: prisposoba o siromašnom Lazaru, Kristovo obraćanje razbojniku na križu...

"Svaka osoba već od časa smrti, na posebnom sudu koji mu život stavlja u odnos prema Kristu, prima u svojoj besmrtnoj duši vječnu

nagradu ili kaznu: ili treba proći kroz čišćenje, ili ući u neposredno nebesko blaženstvo, ili će se odmah osuditi."

A) Nebo

Oni koji umiru u milosnom stanju i posve su slobodni od grijeha već uživaju vječnu slavu gledanja Boga licem u lice. Taj savršeni način života koji se ostvaruje u zajedništvu sa samim Bogom i svim svetima naziva se "nebo". Zato živjeti u nebu znači živjeti s Kristom. Boga se može gledati licem u lice samo onda kada se on objavi čovjeku onakav kakav jest.

B) Čistilište

Oni koji umiru u prijateljstvu s Bogom, a nisu posve čisti od grijeha moraju proći čišćenje kako bi konačno postigli svetost. Samo onaj tko je bez grijeha, čist, može ući u zajednicu svetih - Nebo ili Raj. To konačno čišćenje Crkva naziva Čistilištem. Nauk Crkve o Čistilištu oslanja se na tekstove Svetog pisma, posebno na onaj iz Starog zavjeta kada je Juda Makabejac prinio žrtvu nadnadnicu za pokojne vojnike da im se oprostite grijesi. Zato je praksa Crkve da moli i prinosi misnu žrtvu za svoje mrtve kako bi im se oprostili grijesi te uživali slavu Raja. Crkva također preporučuje za pokojnike djela ljubavi, pokore, milostinju i oprostite za pokojne.

C) Pakao

S Bogom može biti sjedinjen samo onaj tko se za taj čin sam osobno opredijeli. Boga nije moguće ljubiti ako činimo teške grijeha protiv njega, blišnjeg ili samog sebe. Zato kaže sveti Ivan u svojoj poslanici da onaj tko ne ljubi ostaje u smrti. Zato nas Isus upozorava da ćemo biti od njega odijeljeni ako ne priskočimo potrebnima u pomoć. Bog poštuje čovjekov slobodni izbor. Onaj tko se ne želi s Bogom izmiriti i prihvatiti njegovu milosnu ljubav ne može uživati Raja. Pakao je stanje konačnog i vječnog odjeljivanja od Boga. Pakao je stanje za koje se čovjek sam opredijelio; sam se odijelio od Božje ljubavi i Bog poštuje to njegovo opredjeljenje. Isus u više navrata govori o paklenoj vatri ili ognju.

Crkva poziva sve osobe da svoju slobodu iskoriste odgovorno u cilju svoje vječne sudbine. Bog nikoga ne želi odbaciti i zato je njemu žao svakog jadnika koji se opredijeli za ustrajnost u zlu.

D) Posljednji sud

Posljednji sud prethodit će konačnom uskrsnuću svih mrtvih, i spašenih i osuđenih. To će se dogoditi o konačnom dolasku Isusa Krista. Samo Otac nebeski zna kada će biti Kristov drugi dolazak na zemlju. Posljednji sud će razotkriti sva ljudska djela. To će biti konačna pobjeda Božje pravde.

Poruka Posljednjeg suda je poziv svakoj osobi na obraćenje.

E) Nova nebesa i nova zemlja

Na dan Posljednjeg suda sav će svemir biti obnovljen. To je tajanstvena obnova koju Biblija naziva "nova nebesa i nova zemlja". To će biti konačno ostvarenje Božjeg plana da sve bude proslavljeno u Kristu. Tako će tada nastati željeno jedinstvo cijelog ljudskog roda. Sav svemir također će biti preobražen kao i ljudska tijela. Tako ćemo u vječnom životu pronaći sve dobre plodove našeg ljudskog truda koji će biti oplemenjeni i preobraženi. Zato ima smisla čovjekov trud oko trajnog proučavanja prirode i njezinih zakonitosti.

F) Amen

Židovska riječ "Amen" nalazi se na kraju svih naših molitava. Ova riječ u isto vrijeme znači Božju vjernost prema nama i naše povjerenje prema njemu. Tako vjerovati znači pristajati uz sve Božje riječi i potpuno se pouzdati u njega. Kada kažemo "Amen", onda jednom riječju potvrđujemo sve prethodno rečeno. Tako je sam Isus Krist "Amen" Očeve ljubavi prema čovjeku.

(Vidi KKC, 988-1065)

Prema Katekizmu Katoličke Crkve
priredio: *Franjo Ivanković*

KRISTOM OBILJEŽEN

/Prikaz enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 30/

Papa u nastavku razrade teme o Jubileju upozorava kako treba oživjeti svijest u kršćanima o vrijednosti i značaju Jubileja. Jubilej zauzima određeni prostor u ljudskoj povijesti, ali on vjerskim doživljavanjem mora dodirnuti i nadpovijest. Sam Jubilej, kako je zamišljen, u središte donosi spomen Kristova rođenja. I stoga je cijeli Jubilej, kao i cijela kršćanska era, označen Kristom koji je po Duhu Svetom začet, od Marije rođen, za spas svijeta poslan. Jubilej je dakle kristološki obilježen. Pred vjericima i pred vjerskom zajednicom otvaraju se nebrojene mogućnosti ovu istinu o Kristu rođenomu proslaviti i spomenuti. Ako proslava Jubileja bude spomen i samo spomen - postoji opasnost da se pretvori u svojevrzni historicizam, i da se spomenemo samo onoga što je učinjeno i što je sam Krist učinio. To nas može eventualno napuniti ponosom ili pokajanjem i svakako nekim poticajem. Treba se čuvati i druge krajnosti, a ta je da se spomen pretvori samo u slavlje te se od Jubileja konačno doživi neki trijumf koji može zasjati kao jako svjetlo ali koji se nužno nakon nekog vremena gasi. Stoga Papa potiče da se Jubilej tako zamisli u mjesnoj kao i u cijeloj Crkvi da se nađe sretni spoj spomena sa strukturom slavlja. Papa predlaže da se to ostvari tako da se spomen i slavlje aktualiziraju sakramentalnim posadašnjenjem koje ima spasonosnu vrijednost. To znači tako proživljavati svoju vjeru i tako obnoviti praksu sakramenata da spomen i slavlje budu čin spasenja. Stoga je temelj, da bi se Jubilej slavio na pravi način, svakako obnova vjere kao najvećeg Božjeg dara. Nikada nije dovoljno govoriti, a pogotovo ne svjedočiti autentičnu kršćansku vjeru objavljenu Isusom Kristom. Druga dimenzija ispravne proslave Jubileja je podržavanje nade, i to one nade koja čovjekovu osobnost usmjerava prema iščekivanju vječnih dobara. Naša vjera, baš zato što je milost protkana spomenom i slavljem, mora podržati nadu umornog i prevarenog čovjeka da je naša vjera hod prema obećanoj vječnosti u kojoj se do te mjere završava i ispunja ljudski život da on postaje i dovršen i savršen i svet i blažen. Ako kršćanstvo tu nadu ne podržava, onda je ovozemaljsko putovanje i za kršćanstvo promašaj jer je pozvano navijestiti smisao života, ali smisao u svjetlu života vječnoga.

Treća krepost, koja je također Božji dar a koja prožima spoj spomena i slavlja, jest ljubav oživljena do te mjere da ona postaje stvarno djelovanje a ne deklaracija, i to zauzeto djelovanje u služenju braći. Ako u ovom Jubileju zataji tu djelotvornu ljubav koja je strahovita potreba našega vremena, kršćanstvo neće moći izbjeći opasnosti razdvajanja spomena i slavlja na nešto formalističko i na nešto što daleko udaljava čovjeka od autentičnog kršćanstva. Kršćani moraju svojim životom očitovati da je djelotvorna ljubav sadržaj njihovog života. Sveti Otac je ustanovio čak poseban odbor koji stalno osluškuje različite sugestije za pripremu proslave Jubileja. Te sugestije mogu poslužiti kao poticaj i nadahnuće za djelovanje pojedinoj mjesnoj Crkvi, pa čak i pojedinoj župi. Tako se dobiva nova dimenzija Jubileja. Uz kristološku i ekleziološku. Crkva u službi Kristu. Ako Papine upute i sve sugestije ne nađu svoj izričaj i utjelovljenje u pojedinoj mjesnoj Crkvi, pa i župi, onda Jubilej neće postići ono što bi on trebao biti: reevangelizacija za treće tisućljeće. Dakle, Jubilej će biti događanje samo onda ako bude pretvoren u djelo u duhu ovih Papinih misli.

/br. 31/

M.V.

KATOLIČKA CRKVA
U PRIPRAVI
ZA VELIKI JUBILEJ

PAPINA PRIPREMA ZA VELIKO POKAJANJE NA ČISTU SRIJEDU GODINE 2000.

Član teološko-povijesnog Povjerenstva Središnjeg odbora za proslavu Jubileja 2000. rimski pomoćni biskup Rino Fisichello, ovih je dana izvijestio javnost da to Povjerenstvo skuplja i proučava dokumentaciju o "mnogim počinjenim nedjelima ili čak zločinima odgovornih crkvenih ljudi, svećenika, biskupa, čak nekih svetaca" u tijeku dosadašnje povijesti. Na temelju te stručno sabrane i proučene dokumentacije Papa bi na Čistu srijedu, 8. ožujka 2000. mogao izvršiti veliki čin javnoga priznanja i znakovitog pokajanja za sva ta zlodjela.

Razumije se da takvo pokajanje što ga Papa, kao vrhovni poglavar Katoličke Crkve vrši za grijeh njezinih članova, nije pokajanje u doslovnom smislu riječi. Nitko se, naime, ne može kajati za tuđe grijeh niti postoji kolektivna odgovornost crkvene zajednice za zlodjela svakog njezina člana u prošlosti i sadašnjosti. Ipak je važno utvrditi, priznati i javno požaliti ta zlodjela, kako bi se s jedne strane dala zadovoljština pred poviješću i suvremenom javnošću, a s druge strane, kako bi sama Crkva, premda svjesna svoje bitne svetosti koju od Krista ima, postala svjesna i grešnosti kojom je opterećuju mnogi njezini članovi, te kako bi se oslobodila stanovitih zabluda koje izazivaju odbojnost dijela suvremenoga svijeta, a nju čine manje sposobnom za naviještanje Evandjelja. /IKA/

SVETA GODINA DONOSI RIMU "OPĆI KAOS"

"Vječni grad" posjetit će na prijelazu u treće tisućljeće, prema sadašnjim podacima talijanske državne agencije, oko 26 milijuna ljudi, od kojih je 10 milijuna posjetitelja iz inozemstva.

Među inozemnim posjetiteljima u Rimu će na proslavi Velikog jubileja 2000. biti najviše Amerikanaca (2,5 milijuna), zatim Francuza (1,2 milijun), Nijemaca (1 milijun) i Poljaka (0,8 milijuna). Unatoč bez sumnje velikim prihodima koje će val turista i hodočasnika osigurati talijanskome glavnom gradu, rimski gradonačelnik Francesco Rutelli strahuje zbog porasta broja posjetitelja. Upozorivši kako će u to vrijeme u gradu biti 40% više turista nego što je bilo do sada te da će većina njih stići autobusima, istakao je kako će Sveta godina donijeti gradu "opći kaos". Stoga je pozvao sve hodočasnike da pravodobno rezerviraju prijevoz i prenoćište, kako bi time olakšali rješavanje organizacijskih pitanja i gradskim vlastima i priređivačima putovanja. /IKA/

Uređuju: Ivica Radak Ivanković i Markan Lopar

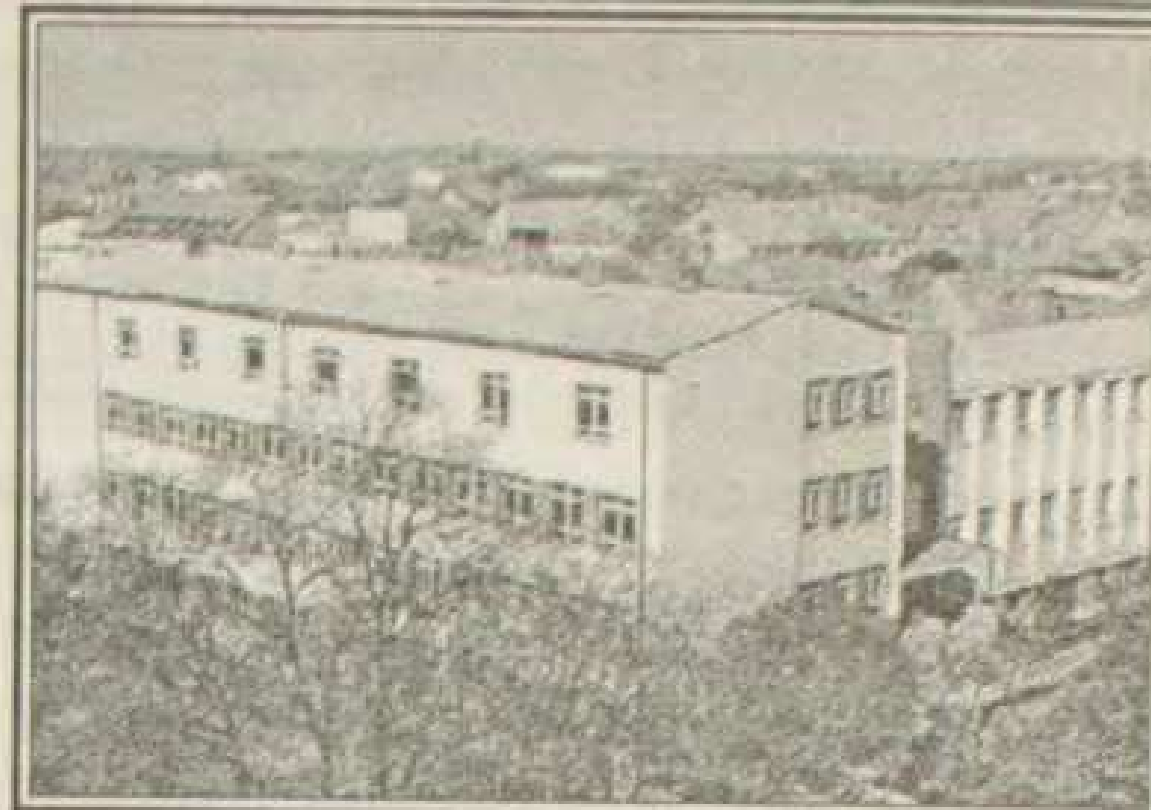
PONOVO ZAJEDNO

Ove godine nova sjemenišna i školska godina počinje 10. rujna. Navečer, 9. rujna u 18 sati u sjemenišnoj kapeli bit će svečana sveta misa i zaziv Duha Svetoga za novi početak školske godine. Podsjećamo sve vjernike na molitvu za sve nas, a napose za prvoškolce.

VELIKODUŠAN ODGOVOR NA POZIV

"Neka Bog u svećenicima drži budnom zahvalnu i djelatnu svijest o primljenu daru i neka pobudi u mnogim mladima spreman i velikodušan odgovor na poziv da bezrezervno izgaraju za stvar Evanđelja. Od toga će korist izvući ljudi našega vremena, tako potrebni smisla i nade. Zbog toga će se radovati kršćanska zajednica koja će moći s povjerenjem gledati u nepoznato i na izazove trećeg tisućljeća koje je već pred vratima."

Ivan Pavao II

Sjemeništarac na raspustu

Velika je radost kada se poslije završene školske godine razilazimo svojim kućama. Osobito se raduju oni koji

već par mjeseci nisu vidjeli svoje kod kuće i svoj rodni kraj. Prije nego što sam došao u sjemenište, pomalo sam se pribijavao da li ću moći izdržati mjesec, dva, tri, a da ne idem k svojim. U početku mi je bilo malo teško, ali kasnije, kada sam se uhodao i počeo doživljavati sjemenište kao svoju drugu kuću, bilo mi je svejedno gdje sam, s kime sam i kako sam. Ali naravno, moja kuća je ipak moja, i stoga pri kraju školske godine već pomalo brojim dane kada ću krenuti kući, a kad sam na ferijama čekam kada ću se vratiti u sjemenište. Tako da se radujem i pri odlasku i pri dolasku u sjemenište.

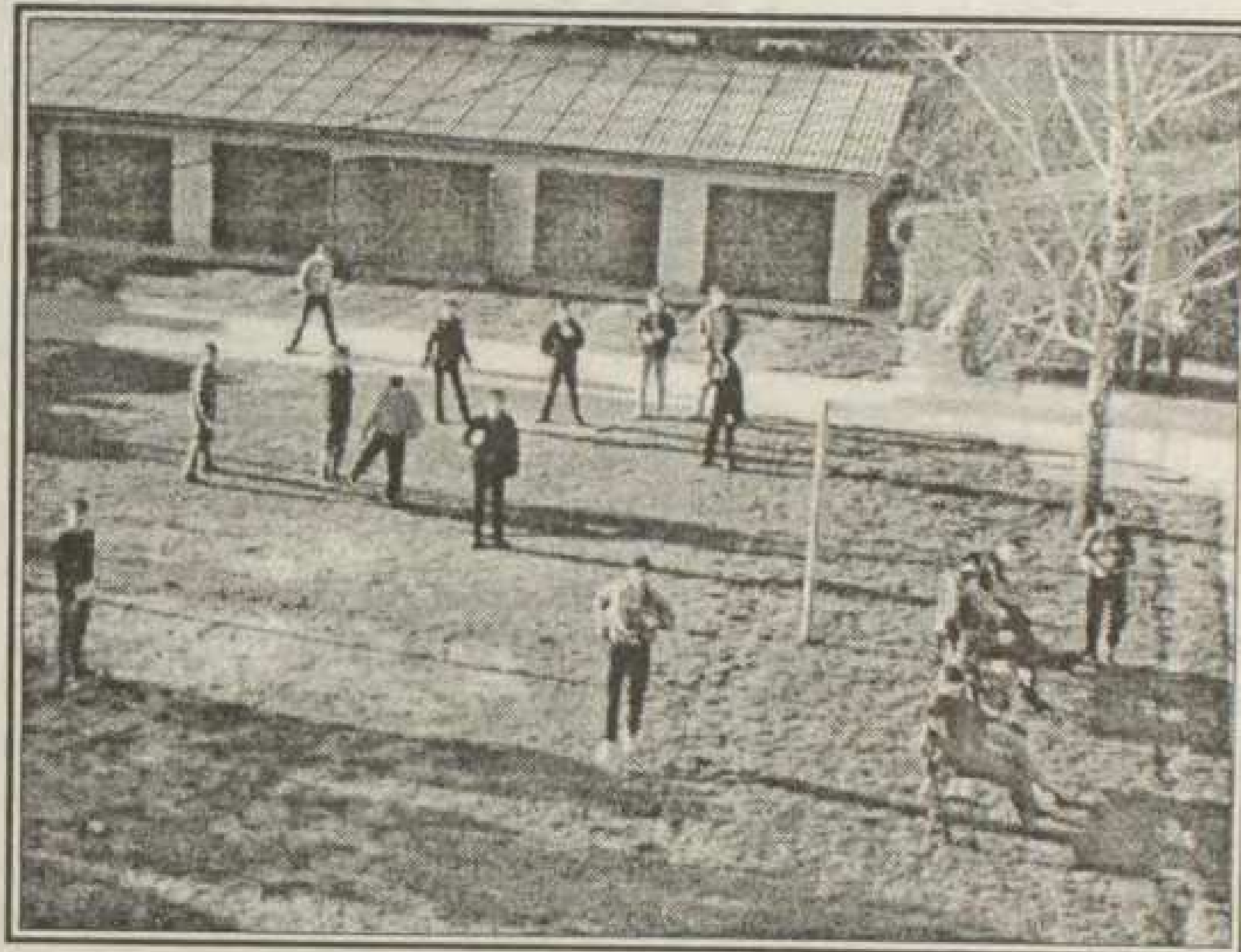
Početak snagom Duha

Nova sjemenišna i školska godina je već na pomolu. Dan kada se "Paulinci" vraćaju sa ljetnih ferija predstavlja uvijek nešto novo i svečano. Mnogi mladići, bilo kao sjemeništarci ili vanjski učenici, stupaju po prvi put u Paulinum i započinju novi dio svog života na jedan sasvim drugačiji način, dok se ostali vraćaju i nastavljaju svoje daljnje školovanje i život u sjemeništu, idući ka najvažnijem cilju, a to je velika matura. Potaknut tim iskustvom, želio bih napisati kako je to bilo kada sam ja prvi put kročio u sjemenište.

Još kao krizmanik sudjelovao sam na jednom bdjenju mladih u subotu uoči Cvjetnice. Bio je to jedinstven doživljaj za mene kada je lijep broj mladih zajedno molio i slavio Boga i tako se pripremao za Uskrs sjedinjen u duhu s mladima cijeloga svijeta. No, tada još uopće nisam razmišljao o sjemeništu kao o mjestu mog budućeg školovanja i duhovnog odgoja. Kada sam se ipak odlučio odazvati Kristovim riječima: "Dođi i idi za mnom!", počeo sam razmišljati o Paulinumu. Do tada mi je bila poznata samo sjemenišna kapela, dok je ostali dio sjemeništa za mene bila još uvijek tajna. Zamišljao sam kako izgleda život i rad u sjemeništu, ali se to mnogo razlikovalo od prave stvarnosti.

Prošlo je ljetno i došlo je vrijeme da se pripremim za novi početak. Prvi "zvaničan" susret sa sjemeništem sam doživio kao razočarenje, što veoma čudno zvuči, ali bilo je tako. To se desilo kada sam donio svoje stvari par dana prije početka školske godine. Sve je bilo drugačije od onoga što sam zamišljao, ali tada je još sve bilo prazno. Susreo sam se jedino s prefektom koji mi je pokazao gdje da ostavim stvari i to je bilo sve. Nakon dva dana, kada sam s roditeljima došao na zaziv Duha Svetoga, čime se obilježava novi početak, sve sam doživljavao drugačije. Sjemenište je tada vrvilo od radosti što su se stari drugovi nakon ljetnih ferija ponovno našli zajedno. I meni je bilo lijepo, a kasnije sam iskusio da nisam pogriješio što sam došao u sjemenište i u njemu ostavio dio svog života. Nakon par dana, kada me je prefekt upitao kako se snalazim i osjećam u novoj sredini, odgovorio sam mu da mi nikad nije bilo ljepše, kao da sam već stari sjemeništarac a ne tek početnik. Tada sam shvatio jednu bitnu stvar: kako je veoma važno živjeti u zajednici gdje se zajedno radi, raduje i pati. Neću nikada zaboraviti značaj i ljepotu života u sjemeništu.

S. A. ✍

Preko raspusta planiram da mnogo štošta uradim, ali se od toga obično veoma malo ispuni; no nikada se ne kajem i ne kažem da mi nije bilo dobro. Naravno, neizostavna je svakodnevna sveta misa. Uvijek nešto čitam i pomažem na župi gdje obično provedem dosta vremena. Susretne se sa svojim vršnjacima, popričam s njima, obiđem svoje rođake i tako prohuje tri mjeseca ljetnjeg raspusta. Sada već zapažam da što dalje sve ću manje biti kod svoje kuće. Toga sam svjestan i rado prihvaćam stvarnost da veći dio godine provodim daleko od svojih - sada u sjemeništu, a kasnije

na bogosloviji. Premda mi je ponekad pomalo teško, utjehu i snagu uvijek mi daje molitva.

G.GY. ✍

Uređuju: Jasna, Željka, Miroslav, Vesna, Ivana, Marina, Dijana

BOG, DRAGI PRIJATELJI!

Kako ste? Nadam se da ste se lijepo odmorili i da ste spremni za jesen. Što da vam kažem? I sami znate da za nas mlade sve, osim ljetnjeg raspusta, baš sada, u jesen, započinje (školska i vjeronaučna godina, ispitni rokovi, tribine, naše mise za mir). A DUH SVETI ŽIVI U POČECIMA! To nikako ne znači da nas on kasnije, negdje na pola puta, napušta. Naprotiv! On je uvijek s nama. Evo i naša Crkva živi već 2000 godina, a još uvijek je nova (mlada) i ima što da nam ponudi, kao i mi njoj. Osvrnimo se samo i primijetiti ćemo to u našim zajednicama.

Jedan konkretan primjer. Ovo naše malo uredničko vijeće iz broja u broj vapi baš za vašim tekstovima (treba nam: sve što želite podijeliti s drugima, događanja iz osobnog ili župnog života, vaše pjesme, želje, primjedbe ili pohvale za nekoga ili nešto). Mi smo tu! Pišite nam da znamo što vas interesira, a što vam je dosadno.

Za ovaj broj "složili" smo naše stranice od proteklih zbivanja, a što je naše to je i vaše i obratno. "Ugurali" smo se malo i na druge stranice (pogledajte izvještaj o Bunariću '98).

Nemojte se bojati započinjati nešto novo. Znamo da je Duh uvijek ovdje. U krajnjem slučaju, ništa se ne zbiva mimo Božjeg nacrtu nad nama. ZATO SAMO HRABRO!

U molitvama ujedinjena s vama,

Dijana ✍

PONUĐA NAMJEŠTENJA

Traži se:

čovjek.

Dob,

porijeklo,

stručna sprema:

nevažni.

Neophodno:

sposobnost

za rad prema

Mt 25,35-36

kao i 1 Kor 12,4-6.

Radno vrijeme:

neograničeno.

Plaća:

prema Mt 25,34

i Mt 25,40.

Potrebne kvalitete:

široko srce,

jasni pogled,

pažljivo uho,

spretne ruke,

živahan duh,

praktičnost.

Usavršavanje:

uspud moguće.

Javiti se:

s lozinkom

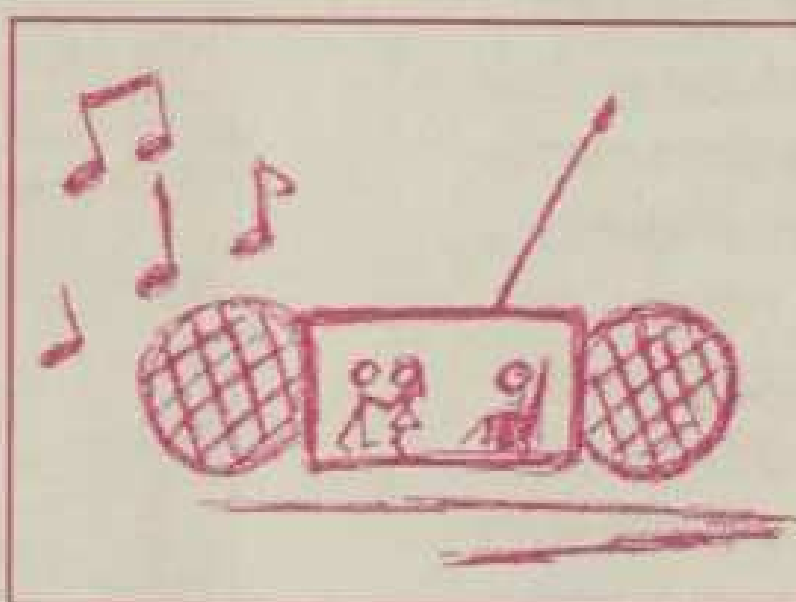
"kršćanin".

Christa Peikert-Flaspöhler
iz knjige "Dolazim ti reći"

Ako nemate Bibliju,
čitajte citate u okviru!!!

"Jer ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogrnuoste me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni" (Mt 25,35-36).

MLADI KATOLICI I NA RADIJU

Kao što je već većina vas mogla pročitati u prošlom broju "Zvonika", emisije za katolike na Radio Subotici na hrvatskom jeziku emitiraju se po novom rasporedu, svaka dva tjedna i to subotom od 7 do 8 sati, i nedjeljom od 7 do 7,30 sati.

Ovoga puta u sklopu emisije mladi imaju svoj prilog u kojem se trude iznijeti ono najzanimljivije i najaktualnije iz života mladih i njihovih aktivnosti. Do sada se uključila manja skupina mladih iz župa Isusovog Uskrsnuća i sv. Roka.

No, želim spomenuti da je za kvalitet našeg priloga bitno surađivati s vama mladima i iz drugih župa naše biskupije, ali i iz drugih biskupija također.

Zato ovom prilikom apeliram na mlade: "UKLJUČITE SE", jer je naša sljedeća emisija već u subotu 12. rujna u 7,00 sati na valovima Radio Subotice. Ukoliko želite pridonijeti dobrobiti i kvalitetu priloga mladih u sklopu radio emisije za vjernike katolike (bilo u vidu vijesti iz vaših župa, zanimljivosti, pjesama ili meditacija), javite nam se, odnosno pošaljite svoje priloge na: ŽUPNI URED ISUSOVOG USKRSNUĆA - Gajeva br. 2; s naznakom - Za radio emisiju - prilog mladih. Na taj način postat ćete naši "vanjski" suradnici.

Želja je svih nas, a vjerujem i vas, da slušate ono što želite, kvalitetan i zanimljiv program cjelokupne radio emisije.

Zato učinimo nešto korisno za dobrobit sviju nas i Bogu na slavu.

Željka Zelić ✍

ŠTO SE DOGODILO? GDJE? KADA?

Gostovanje mladih na Bikovu

Mladi župe sv. Jurja su 13. kolovoza 1998. posjetili župu Uznesenja BDM na Bikovu prigodom trodnevnice u čast Velike Gospe. Na sv. misi mladi su s ljubavlju pjevali Gospi, a s. Blaženka Rudić je govorila na temu "Duh Sveti u Marijinom životu". Nakon sv. mise gosti su skupa s domaćinima - mladima i župnikom vlč. Julijem Bašićem - radosno blagovali, pjevali i razgovarali o budućim susretima. /Zv/

TASK FORCE '98.

Šezdeset mladih iz 12 država je u periodu od sredine srpnja do sredine rujna u okviru programa "TASK FORCE '98." boravilo na otoku Školjiću kraj Zadra i sudjelovalo u radovima obnove tvrđave sv. Mihovila (13. stoljeće), u iskopinama rimske vile na Mulinama (2. stoljeće) i uređenju otoka na kom su bili smješteni.

"TASK FORCE" je svjetski uvažen termin za dobrovoljni rad u ratom stradalim područjima, koji je kao projekat započeo u Izraelu. Mladi Kanađani hrvatskog podrijetla su 1992. pokrenuli takav program i u Hrvatskoj, a već četiri godine se sprovodi u uspješnoj suradnji Hrvatske matice iseljenika i Hrvatskog zbora mladeži iz Kanade.

Ove godine na Task Forceu je sudjelovalo i dvoje Subotičana i jedan Kotoranin.

ŠTO ĆE SE DOGODITI? GDJE? KADA?

MISA MLADIH ZA MIR

U mjesecu listopada

neće biti održana

zbog hodočašća

u Mariju Bisticu

TRIBINA MLADIH

20.09.1998. u 19 sati

u Katoličkom krugu

Tema:

Duh govori u redovitoj katehezi

Predavač:

preč. Andrija Kopilović

DUŽIJANCA I MI Ili, što je to u nama?

Pitali smo naše vršnjake što ih je potaklo da se (ne)obuku u nošnje i kako su se osjećali na završnoj svečanosti, a oni su nam se povjerali ovako:

■ "Ove godine sam prvi put bila u nošnji za Dužijancu. Prethodnih godina sam samo promatrala povorku i divila se mladima obučenima u prekrasnu narodnu nošnju. Željela sam i ja biti jedna od njih. Kada su me pitali da učestvujem na Dužijanci, s oduševljenjem sam prihvatila tu ponudu. Bilo mi je veoma drago kada sam koračala među mladima obučenima u nošnju, a još više što sam bila dio povorke. Ako budem imala priliku da se ponovo obučem, učinit ću to iz jednostavnog razloga - jer ja to volim." /KLAUDIJA, 17/

■ "Prije točno deset godina prvi put sam se obukla u nošnju za Dužijancu i od tada sam se svake godine oblačila. Zaista mislim da treba da smo ponosni na svoju nošnju, kulturu i običaje i da treba da ih čuvamo.

Trenutak koji me se najviše dojmio je bio kad su mladi u nošnji prinosili darove na oltar. To mi je na svakoj Dužijanci najsvečaniji trenutak, jer mi se čini da tada narod prinosi Bogu sve patnje, strahovanja, radost... Jednom riči zahvalnost za svoje postojanje. Žao mi je samo što je bilo puno mladih koji su stajali sa strane i sve to poprilično pasivno promatrali." /N./

■ "Nisam bila u nošnji iz jednog jedinog razloga, a to je moja kratka kosa od koje ne mogu napraviti 'pundžu'! Kad mi kosa poraste,

"Tada će kralj reći onima sebi zdesna: 'Dođite blagoslovljeni Oca mojega! Primate u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta!' (Mt 25,34)

ništa me (nadam se) neće spriječiti da se obučem za Tijelovo i Dužijancu! Želim se obući jer je naša bunjevačka nošnja lijepa, najljepša na svijetu. Obući ću se zato što i ja želim biti takva i jer se tada osjećam još više Hrvaticom. Mnogi narodi nemaju ovako krasnu i raskošnu nošnju (meni je omiljen šling!) i jednostavno je smiješno i glupo tu ljepotu ne pokazati braći i sestrama drugih naroda s kojima ovdje živimo, ali i svojem narodu - da u njoj uživa i bude ponosan." /Vesna, 21/

■ "Da se obučem u nošnju podstakli su me naši stari običaji i zahvala Bogu za kruh naš svagdanji. Iako mi je bilo teško izdržati zbog vrućine, osjećala sam se sretnom što mogu na taj način uveličati tako veliko slavlje. I ubuduće ću se oblačiti u nošnju i time poticati druge da se naši lijepi stari običaji ne bi zaboravili. Drago mi je što je ove godine mladih u nošnjama bilo u velikom broju. Od petka pa do nedjelje mi se sve svidjelo, ali sv. misa zahvalnica je bila najsvečanija i utisnula mi se duboko u srce." /Jelena, 16/

■ "U nošnju sam se obukla jer su mi moji roditelji naredili da se obučem. Oni se pridržavaju onog: 'A ko će ako mi nećemo!' Eto, tako sam se ja našla u nošnji. Sve je to u redu, ali jako dugo traje i prilično je naporno. Ako me opet ne natjeraju, sljedeće godine se neću oblačiti." /N.N./

S mladima razgovarale: Svetlana Sudarević i Željka Cvijanov

"A kralj će im odgovoriti: 'Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!'" (Mt 25,40)

ANKETA O TRIBINI MLADIH

Na početku nove serije predavanja i druženja u okviru "Tribine mladih", ovom prilikom pokušat ću analizirati anketu koja je vršena u toku prošle školske godine. Valja napomenuti da je ispitano 35 osoba od kojih je 31 vrlo ozbiljno shvatila anketu, te shodno tome i odgovorila na postavljena pitanja. Ovaj podatak (iako ne dostatan, jer je na Tribini svaki put oko 100 ili preko 100 osoba) očituje da su mladi ipak zainteresirani za kvalitet rada svoje Tribine.

U uokvirenom dijelu ovog izvještaja vidite rezultate ankete. Ono što nije moglo da se prikaže su sugestije, komentari, kritike. To prenosim ovdje. Prijedlozi za predavanja su raznoliki. Mladi žele slušati o temama kao što su "droga", "magija", "alkoholizam", ali ih zanimaju i egzistencijalna pitanja vezana za život i vjeru mladog kršćanina. Evo nekih takvih prijedloga: otpadništvo mladih od vjere poslije krizme, manipulacija medijima mladima, problem ljudske patnje, smisao i svrha... Mladi su dali i svoje sugestije za druženje. Tako neki predlažu kvizove i igre u kojima bi sudjelovali svi, igre upoznavanja, druženje po "osobnom zanimanju", a neki su predložili da druženje traje kraće. Svakako treba spomenuti da je bilo i kritika upućenih na sam rad Tribine. Između ostalog, netko je napisao da je druženje usiljeno i da na druženju "nema slobode mišljenja", te da mladi uopće nisu bliski i da se teško otvaraju i druže...

Za kraj bih samo dodala sljedeće: od nas samih ovisi da li ćemo "Tribinu mladih", znači našu Tribinu, učiniti zabavnijom, boljom i da li ćemo se osjećati prijatno među mladima koje tamo susrećemo. Pitanje je samo koliko mi to sami želimo! Dragi mladi! Nitko nam neće poboljšati "Tribinu mladih" ako mi to sami ne učinimo. Zato otvorite srca, aktivirajte razum i svoje talente i dajte sve od sebe. Nova serija predavanja i druženja tek počinje...

Vidimo se na Tribini!

Marina

O sutrašnjem danu znamo samo ovo:
Bog će ustati prije sunca - F. R. Lamennais

REZULTATI ANKETE O TRIBINI MLADIH

●● Anketiranih: 35 osoba ●●

♣ ozbiljnih odgovora: 31

♣ neozbiljnih: 4

● 1. Pitanje: Da li ti se ovakav način rada Tribine mladih sviđa?

- DA: 22

- NE:

a) teme predavanja nisu dobre: ... 4

b) način predavanja nije dobar: ... 4

c) dopuniti: 5

● 2. Pitanje: Na druženju...

- OSTAJEM:

a) zbog društva: 19

b) zbog muzike: 8

c) jer nemam kamo otići: 6

- NE OSTAJEM:

a) imam drugo društvo i idem

negdje drugdje: 3

b) druženje je nezanimljivo: 7

c) ne sviđa mi se muzika: 5

(Neki anketirani dali su nam više odgovora)

"Različiti su dari, a isti Duh; različite službe, a isti Gospodin; i različita djelovanja, a isti Bog koji čini sve u svima." (1 Kor 12,4-6)

Uređuje: Katarina Čeliković

Što je na kraju svih krajeva, dražesni Zvončići?

Uvijek je jedan početak. Ovo su zapravo riječi dječje pjesmice koju dugo pamtim a govore veliku istinu. Eto, ljeto je pri kraju. Na kraju ljeta početak je jeseni. Na kraju ovogodišnjeg raspusta početak je škole, a na kraju nagradne igre su nagrade. Na kraju nečijeg ovozemaljskog života stoji početak vječnosti, raja. U to mi vjerujemo.

U mjesecu koji je pred nama, na samom kraju, čeka nas blagdan triju anđela: Mihaela, Gabriela, Rafaela. O njima sam već pisala u Zvoniku. Nikad o tim divnim bićima ne znamo dovoljno. Zato, dragi moji, molite svakodnevno svog anđela čuvara da vas čuva od svakog zla, da vas prati. Podsjećam vas na onu divnu molitvicu: "Anđele čuvaru mili, svojom snagom me zakrili...", a naučite i jednu novu.

Ja molim tisuće anđela da čuvaju svu djecu ovoga svijeta, da djeca budu sretna i bezbrižna.

Dakle, na kraju kraja, na kraju svega, uvijek je jedan početak!

Na novom početku vjeronaučne i školske godine od srca vas voli

Zvončica

ZVONČICI NA MISI

Ovog mjeseca slavimo:

07.09. - Marko Križevčanin

08.09. - Rođenje BDM (Mala Gospa)

13.09. - 24. nedjelja kroz godinu

Lk 15,1-32

Ako se izgubi ovca i nađe - radost.

Ako se izgubi sin i vrati se - radost.

Tako se Bog raduje zbog obraćenog grešnika!

20.09. - 25. nedjelja kroz godinu

Lk 16,1-13

Isus nam govori priču o nepoštenom upravitelju i uči nas: "Ne možete služiti Bogu i bogatstvu."

21.09. - Matej apostol i evanđelista

27.09. - 26. nedjelja kroz godinu

Lk 16,19-31

Umru bogataš i siromah Lazar. Lazara odnesoše anđeli u raj, a bogataš je primio teške muke. Kako li bi bilo dobro da netko od umrlih može živima posvjedočiti o onome iza smrti!

29.09. - Mihael, Gabriel i Rafael

04.10. - 27. nedjelja kroz godinu.

Lk 17,5-10

Kakva je naša vjera? - pita nas Isus. Vjera može sve! Može se provjeriti.

Upoznajmo Bibliju

OPĆI POTOP

Dugo je Noa gradio korablju. Kad je učinio sve što mu je Bog naredio i kad korablja bijaše gotova, reče mu Bog: "Uđi ti i sva tvoja obitelj u korablju, jer sam uvidio da si ti jedini predamnom pravedan u ovom vremenu. Uzmi sa sobom od svih čistih životinja po sedam parova: mužjaka i njegovu ženku. Isto tako od ptica nebeskih po sedam parova - mužjaka i ženku - da im se sjeme sačuva na zemlji. Jer ću do sedam dana pustiti dažd po zemlji četrdeset dana i četrdeset noći te ću istrijebiti s lica zemlje svako živo biće što sam ga načinio."

Noa učini sve kako mu je Jahve naredio. Noi bijaše šest stotina godina kad je potop došao na zemlju. Od svih vrsta uzme po sedam pari čistih i po dva para nečistih životinja.

"A sedmoga dana zapljušte potopne vode po zemlji. (...) I udari dažd na zemlji da pljušti četrdeset dana i četrdeset noći. Onog dana uđe u korablju Noa i njegovi sinovi: Šem, Ham i Jafet, Noina žena i tri žene Noinih sinova s njima; oni, pa sve vrste životinja: stoka, gmizavci što po tlu gmižu, ptice i svakovrsna krilata stvorenja uđu u korablju s Noom, po dvoje od svih bića što u sebi imaju dah života. Što uđe, sve bijaše par, mužjak i ženka od svih bića, kako je Bog naredio Noi. Onda Jahve zatvori za njim vrata. (...) Istrijebi se svako biće s površja zemaljskog: čovjek, životinje, gmizavci i ptice nebeske, sve se izbrisa sa zemlje. Samo Noa ostade i oni što bijahu s njim u korablji."

Postanak 7,1-23

SVRŠETAK POTOPA

"Onda se Bog sjeti Noe, svih zvijeri i sve stoke što bijaše s njim u korablji, pa pokrenu vjetar nad zemljom da suzbije vodu. Zatvoriše se izvori bezdanu i ustave nebeske, i dažd s neba prestade. Polako

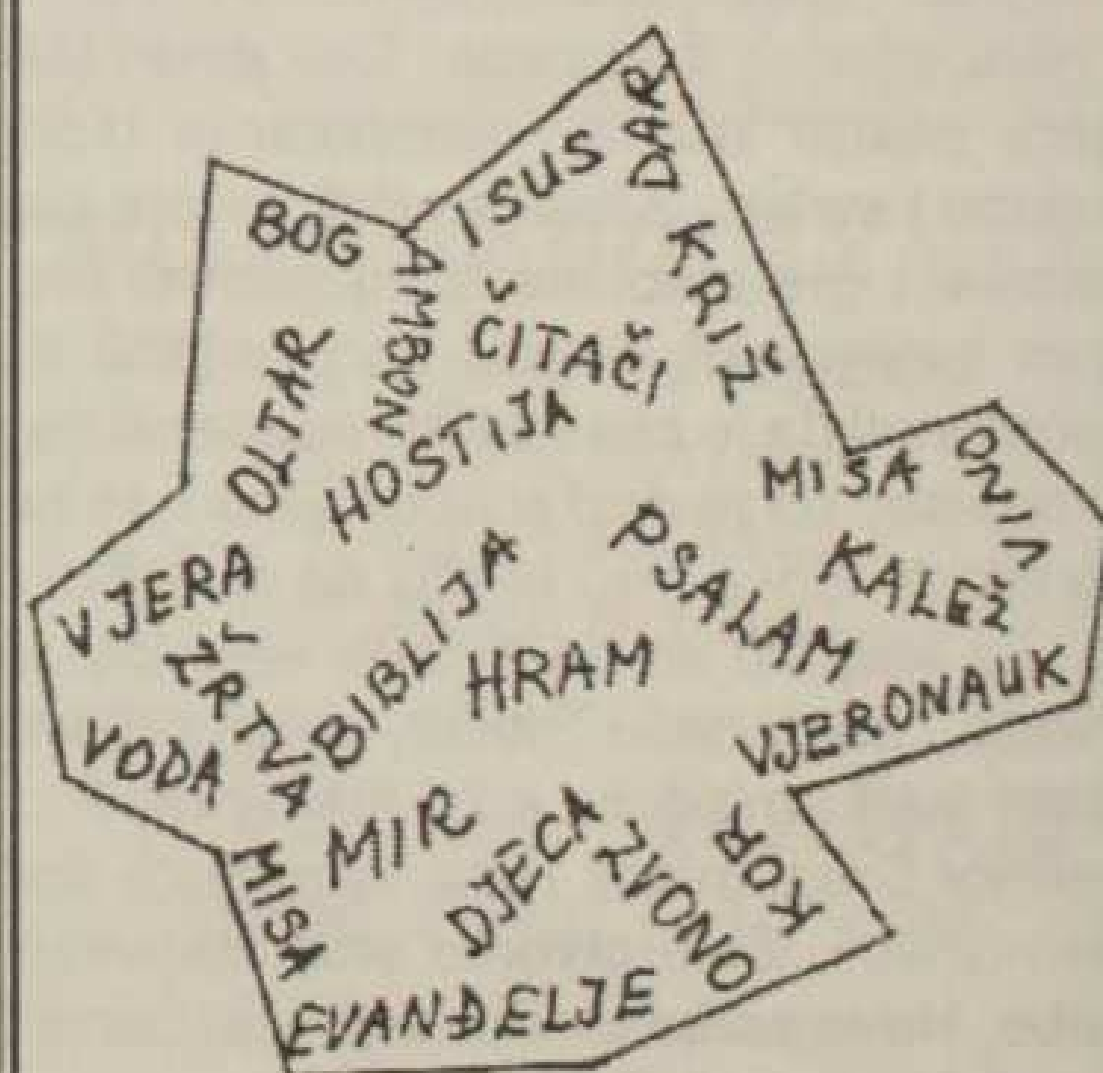

se povlačile vode sa zemlje. Nakon stotinu i pedeset dana vode su jenjale, a sedmoga mjeseca, sedamnaestog dana u mjesecu korablja se zaustavi na brdima Ararata. Vode su neprestano opadale do desetog mjeseca, a prvog dana desetog mjeseca pokažu se brdski vrhunci.

Kad je izminulo četrdeset dana, Noa otvori prozor što ga je načinio na korablji; ispusti gavrana, a gavran svejednako odlijetашe i dolijetaše dok se vode sa zemlje nisu isušile. Zatim ispusti golubicu da vidi je li voda nestala sa zemlje. Ali golubica ne nađe uporišta nogama te se vrati k njemu u korablju, jer voda još prikrivaše svu površinu; on pruži ruku, uhvati golubicu te je unese k sebi u korablju. Počeka još sedam dana, pa opet pusti golubicu iz korablje. Prema večeri golubica se vrati k njemu, i gle! U kljunu joj svjež maslinov list; tako je Noa doznao da su opale vode sa zemlje. Još počeka sedam dana pa opet pusti golubicu: više mu se nije vratila. Šest stotina i prve godine Noina života, prvoga mjeseca, prvoga dana u mjesecu uzmaoše vode sa zemlje. Noa skinu pokrov s korablje i pogleda: površina okopnjela."

Postanak 8

OŠTRO OKO

Možeš li za jednu minutu naći riječ koja se javlja dva puta?

Što znamo o anđelima?

Već smo malo pisali o anđelima u jednom broju Zvonika, a u ovom broju vas upućujem na divan tekst na 6. stranici ovog broja koji je napisao naš vrsni pisac vlč. Stjepan Beretić. Tamo sve piše! Čitajte o najpoznatijim anđelima, a ovdje naučite jednu molitvu i kada se moli!

Kako znamo o anđelima? Iz najsigurnijeg izvora, a to je sam Isus. On je ovako govorio: "Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih najmanjih jer, kažem vam, anđeli njihovi na nebu uvijek gledaju lice Oca mog, koji je na nebesima." (Matej 18,10)

Mali liturگیjski leksikon

Anđeo Gospodnji ili Angelus. Molitva koja se moli triput dnevno (ujutro, u podne i navečer), a na nju svaki put poziva glas zvona s crkvenog zvonika.

Napomena: u vazmenom vremenu umjesto Anđeo Gospodnji moli se *Kraljice neba*.

UMRO VELIKI PRIJATELJ MALENIH

U četvrtak 13. kolovoza 1998. godine ispraćen je na groblje sv. Luke u Korčuli, istaknuti svećenik dubrovačke biskupije, glavni urednik "Malog koncila", katolički novinar, suradnik Hrvatskog radija - don Luka Depolo, koji je iznenada preminuo 10. kolovoza 1998. godine u dubrovačkoj bolnici. Misu zadušnicu u korčulanskoj katedrali sv. Marka u zajedništvu s kardinalom Franjom Kuharićem i još pedesetak svećenika predvodio je dubrovački biskup mons. Želimir Puljić.

Don Luka Depolo je rođen 27. siječnja 1942. u Korčuli, gdje završava osnovnu školu i gimnaziju, te nakon mature i odsluženja vojnog roka u Zaječaru, odlazi u Zagreb na studij teologije na Katolički bogoslovni fakultet. Po završetku studija je zaređen, 4. prosinca 1966. u Zagrebu.

Već kao bogoslov počinje surađivati u uredništvu "Glasa Koncila", gdje kasnije i radi. Obavljao je sve poslove od redakcije, pisanja vijesti, izvještaja i reportaža, do zamjene glavnog urednika. Duže vrijeme je bio i grafički urednik lista. Posebno je zapamćen po rubrici "Braća naša zaboravljena" u kojoj se obraćao malim ljudima, patnicima i svjedoči o duhovnom rastu i podnošljivosti križeva.

Od 1974. godine, nakon smrti fra Gabriela Duraka, postaje glavni urednik "Malog Koncila" - "Maka". Zahvaljujući njemu i njegovim suradnicima ovaj list dobija novi kvalitet za vjerski odgoj mladih naraštaja naše Crkve i našega naroda.

Pored tiska pojavljuje se i na valovima Hrvatskog radija u obrazovnom programu, kao i u jutarnjem programu "Hvaljen Isus i Marija".

U svećeničkoj djelatnosti don Luku pamtimo po apostolatu i pastoralu bolesnika po zagrebačkim bolnicama. Bio je podupiratelj djelovanja Majke Terezije, zaslužan je za dolazak sestara Misionarki ljubavi u Zagreb, po župama je organizirao "karitativne tjedne" gdje je znao organizirati susrete beskućnika i drugih ljudi na rubu društva.

I na kraju početak. Zahvaliti Bogu što je darovao takvog svećenika i novinara, i truditi se nastaviti sve ono što nam je ostavio u nasljedstvo. /Zv/

Naučimo i divnu molitvu!

Anđeoski pozdrav

Anđeo Gospodnji navijestio Mariji.
I ona je začela po Duhu Svetom.
Zdravo Marijo, itd.

Evo službenice Gospodnje.
Neka mi bude po riječi tvojoj.
Zdravo Marijo, itd.

I Riječ je tijelom postala.
I prebivala među nama.
Zdravo Marijo, itd.

Recitator:

Moli za nas, sveta Bogorodice,

Puk:

*Da dostojni postanemo obećanja
Kristovih.*

Pomolimo se: Milost svoju, molimo te, Gospodine, ulij u duše naše da mi koji smo po anđelovu navještenju spoznali utjelovljenje Krista, Sina tvoga, po mucij njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.
Slava Ocu, itd. tri puta.

BUNARIČKO IZVLAČENJE NAGRADA

Iznenadena sam što je tako malo vaših kupona stiglo, samo šezdesetak. Da li to znači da je trebao jedan rezervni kupon? Pišite što mislite o nagradnoj igri jer sam sigurna da zadaci nisu nimalo teški.

Kako smo najavili, izvlačenje nagrada je bilo u nedjelju 30. kolovoza na bunaričkom proštenju. Ovoga puta su dobitnici nagrada izvučeni nakon velike biskupske sv. mise, a pored djece neke su nagrade izvukli biskup, predstavnik hrvatskog Veleposlanstva u Beogradu i predsjednik Organizacijskog odbora ovogodišnje "Dužijance".

Nagrađeni su:

- Ivan Topalić**, B. Tvrđava 19, 21420 Bač
- Tanjur "Dužijance" - keramika
- Kristijan Nikolić**, M. Gupca 60, 25260 Apatin
- Komplet bilježnica
- Nikola Stanić**, Josipa Lihta 80, 24000 Subotica
- komplet bilježnica
- Adriana Doboš**, Fruškogorska 7, 21420 Bač
- Pribor i kutija za olovke
- Branimir Kopilović**, Gostivarska 16, 24000 Subotica
- Pribor i kutija za olovke
- Bojana Mrvičin**, Dolska 15, 25272 Bački Monoštor
- Srebrni prsten
- Ivan Srimac**, Braće Radića 4, 25275 Bački Breg
- Novi Zavjet
- Barbara Kujundžić**, Ivana Milutinovića 14, 24000 Subotica
- Komplet 12 bojica
- Ksenija Šokčić**, Borivoja Mišića 37, 24000 Subotica
- Križ

MASMEDIJI I OBITELJ (7)

ŠTO SE DJECI SVIĐA?

Naravno da djeca ipak najviše vole filmove i igrane serije. Ali tu postavljaju svoje zahtjeve. Ona vole preglednost, sigurnost i pouzdanost. Napetost radnje, koja je preduvjet da se film djeci sviđa, samo je onda podnošljiva ako joj je pregledan dramaturški tijek: uvod, glavna radnja i završetak. Glavna radnja mora imati svoj luk napetosti, koji se polako diže i spušta, ili koji cijelo vrijeme raste da bi "spas došao u posljednji čas", ili pak ima više lukova koji djetetu omogućuju da se u međuvremenu odmori.

Djeci je, osim toga, vrlo važan sretan završetak (happy end). Otvoreni završetak je opasan jer se dijete identificira s glavnim junakom i ako mu nije jasna njegova sudbina dijete se osjeća nesigurnim. Zato filmove s otvorenim završetkom, ili serije koje se prekidaju u najnapetijim dijelovima, smiju gledati samo odraslija i emocionalno stabilnija djeca.

Poželjna je pregledna situacija što se tiče osoba u nekom filmu ili seriji. Ne smije ih biti previše i mora biti jasno karakteriziranje dobrih i loših likova. Dobra je konstelacija u kojoj se uz glavnog junaka pojavljuju i neki sporedni, koji su bliži realnosti i s kojima se djeca lakše identificiraju.

Walt Disney je u crtiče uveo oble forme koje djeca vole. I ona sama, kad crtaju nešto što im je drago i s čime se osjećaju povezanim, crtaju u oblim formama, dok uglate oblike upotrebljavaju za ono što im je strano i čega se boje.

Problem za sebe jest pojava da djeca najviše vremena provedu pred televizorom ne gledajući emisije koje su primjerene dječjoj psihi i njihovim sposobnostima shvaćanja, koje pružaju mogućnost učenja i potpomažu dječju socijalizaciju. Djeca najviše gledaju emisije za odrasle: komedije, pustolovne filmove i krimiče. A tu je njihovo razumijevanje ograničeno, kako glede filmskog govora, tako i glede sadržaja koji se nude.

Uz nedostatno razumijevanje filma povezana je i pojava straha. Djeca imaju vrlo razvijenu maštu te su sklona vidjeti duhove, natprirodne stvari, bajoslovna bića, itd. Osim toga, ona su ovisna o svojim roditeljima, pa se boje da ih ne bi ostavili. Taj se strah pojavljuje upravo u trenucima kada se susreću s nepoznatim sadržajima u televizijskim emisijama. Zato je važno da roditelji budu uz malu djecu pri njihovom gledanju televizije. Što djeca više rastu ta će prisutnost biti manje potrebna, dok će već stariju djecu pomalo iritirati.

No, i kod te djece pojavljuje se strah onda kad se susreću sa sadržajima koji su slični svakidašnjim doživljajima, a djeca ih procjenjuju kao negativne. Teško providne radnje, pune brutalnosti i lascivnih scena izazivaju kod normalne djece odbojnost, nesigurnost i strah.

/nastavlja se/

Mirko Mataušić

RODITELJI, SJETITE SE SVOGA OBEĆANJA!

Započinje nova školska godina. Već gotovo mjesec dana roditelji su angažirani oko pripreme za njezin početak. Knjige, torbe, bilježnice, pribor... Sve to treba nabaviti na vrijeme. Osobito su uzbuđeni đaci prvaci i njihovi roditelji. Oko đaka prvaka ima najviše brige...

Dobro bi bilo da u toj brizi kršćanski roditelji ne zaborave ni ono što su kod krštenja svoje djece obećali, odnosno ono čega su morali biti svjesni. Naime, svećenik se kod krštenja obraća roditeljima ovim riječima: "Vi tražite krštenje za svoje dijete. Time se obvezujete da ga odgajate u vjeri kako bi živjelo prema Božjim zapovijedima, ljubilo Gospodina i svoga bližnjega, kao što nas je Krist učio. Jeste li toga svjesni?" Svećenik također pita kumove jesu li pripravnici pomagati roditeljima u ovoj njihovoj zadaći. I tek kad roditelji dadu potvrdni odgovor, započinje svečani i radosni prijem djeteta u kršćansku zajednicu.

Dragi roditelji! Podsjećam Vas na ovu obvezu. Odgajati dijete u vjeri, znači već od malih nogu učiti ga moliti i voditi u crkvu, a kad krene u školu UPISATI GA NA VJERONAUKE. Izvršite svoju kršćansku roditeljsku dužnost. Upišite svoju djecu na vjeronauk, a onu koja su već išla na vjeronauk šalžite redovito. Posebno upozoravam roditelje da šalju redovito djecu na vjeronauk i poslije Prve sv. pričesti. Nije dobro da djeca poslije Prve pričesti prestanu ići na vjeronauk, a onda se ponovo pojave pred krizmu. Tako im u vjerskom odgoju ostane velika praznina. A po pravilu i ne bi onda smjeli ići na krizmu u 8 razredu, nego puno kasnije uz pohađanje dodatnog vjeronauka.

Isto tako potičemo mlade pred početak nove školske godine da se uključe u župske vjeronaučne zajednice.

Podsjećamo da i STARJI trebaju neprestano produbljivati svoju vjeru čitanjem Svetog pisma, duhovne literature i katoličkog tiska, kao i pohađanjem njima primjerenih predavanja (BRAČNI I OBITELJSKI SUSRETI, RAZNE TRIBINE...).

Dakle, SVI NA VJERONAUKE! /A.A./

MOLITVOM HRANJENA LJUBAV

U nedjelju, 23. kolovoza u subotičkoj župi sv. Roka svečanom sv. misom zahvalili su Bogu za 25 godina bračne ljubavi i vjernosti Marko i Kata Kujundžić r. Pokornić. Njih je u ovoj istoj crkvi 25.08.1973. godine vjenčao tadašnji župnik, dr. Marin Šemudvarac.

Njihova prisutnost i aktivnost u ovoj župi je tiha i neprimjetna. Marko (moler) pomaže u crkvi svojim radom tako da mu "ne zna ljevica što radi desnica". Sa svojom suprugom od početka je aktivan i prisutan gotovo na svim susretima bračnih parova, a sada na svim obiteljskim susretima. Kata. Jedna od onih nekoliko "najboljih žena na svijetu" kako ih župnik često oslovljava. Svake subote s drugima uređuje crkvu - da svima bude lijepo. Pjeva u župskom zboru. I spremna je pomoći u svemu što treba i gdje god treba. Njihov iskreni smiješak u susretu s ljudima svjedoči ono što i sami tvrde. Svjedoči ono što ističu kao iskustvo svog života u braku: "Ljubav nikad ne

prestaje." Nikakve poteškoće i nevolje nisu umanjile njihovu ljubav, nego su je učvrstile. Sigurno njihovu ljubav neizmjerljivo učvršćuju - od samog rođenja pa do sada - njihove kćerke Marina i Slađana. Ali, ono najbitnije što oni ističu kao razlog njihove čvrste ljubavi jest molitva. Oni zajedničkom molitvom hrane svoju ljubav. I zato je ona uvijek tako mlada, radosna, oduševljena, nasmijana... I zato ona neprestano raste! Bogu na slavu. Njihovoj obitelji na radost. Neka tako bude i dalje. Upravo to su im poželjeli župnik, časne sestre, pjevači, članovi Pastoralnog vijeća župe u prigodnoj čestitki: "Neka Gospodin primi Vašu zahvalnost za proteklih 25 godina zajedničkog života. Neka blagoslovi Vaš budući bračni život. Neka blagoslovi Vašu djecu i dovede Vas opet pred oltar ove crkve za 25 godina kada ćete svoj brak uviti u zlato!"

Sve u svemu i ovo slavlje bilo je osvježenje za župsku zajednicu, jer prava ljubav - kao što je Katina i Markova - uvijek osvježava. I nikad ne prestaje...

A.A.

JOŠ O SEKTAMA

U našoj sredini - u Crkvi i svijetu - očit je problem sekta (vjerskih, i ne samo vjerskih, sljedbi). Sigurno je da su sekta kod nas i opasnost i izazov. Radi toga smo tom problemu posvetili toliko prostora u našem Listu. U dvadesetak nastavaka objavili smo opsežan tekst o sektama Romana Miza. Bez sumnje, objaviti to u jednoj knjižici bilo bi, vjerujemo, vrlo korisno. No, o tom, potom.

Sekta doživljavaju kao opasnost i drugi. To očituje članak koji smo dobili od nezavisnog novinara Vladimira Markovića iz Beograda. On u svom članku "Vjerske sekta u Srbiji - SR Jugoslaviji, i oko njih" donosi par natpisa iz našeg tiska koja govore o "opasnom" djelovanju različitih sekta kod nas. Istina, ima u tome - kako sam Marković tvrdi - puno pretjerivanja, ali ipak sve to ukazuje na ovu pojavu pred kojom svakako trebamo biti oprezni i imati, kao katolici, jasan stav. Na ovom mjestu prenosimo dijelove njegovog članka.

Urednik

VJERSKE SEKTE U SRBIJI - SRJ, I OKO NJIH

Vijeće petorice Okružnog suda u Beogradu osudilo je 13.04.1998. godine Natašu Novaković zbog ubojstva, a njenu prijateljicu Mariju Bogdanović (obje rođene 1977. godine) za sudjelovanje u ubojstvu Marijine bake Kosare Bašević dana 29.10.1996. godine, u njenom stanu u beogradskom naselju Konjarnik, sa čak 133 uboda nožem, na deset, odnosno osam godina zatvora. Zanimljivo je pri svemu tome da se prvooptužena Nataša Novaković pred sudom, sama i uz pomoć svog advokata, branila, iako te i takve "detalje" ranije u istrazi nijednom riječju nije spomenula, da je ubojstvo počinila pod utjecajem neke neidentificirane (nеспomenutog - nepoznatog naziva) "satanističke vjerske sekta", koja joj je prethodno, svojim utjecajem i propagandom "isprala mozak"..., ne navodeći, međutim, nikakve konkretne dokaze i podatke u prilog ovih svojih tvrdnji. Drugooptužena Marija Bogdanović, međutim, u potpunosti je NEGIRALA ove navode svoje nekadašnje bliske prijateljice i suučesnice u zločinu...

Sud je detaljno ispitao (i) ove Natašine navode i utvrdio da oni uopće NE ODGOVARAJU istini i da je sve to prvooptužena jednostavno izmislila, u (bezuspješnom) pokušaju da sebi olakša položaj pred sudom...

Prije oko godinu dana u beogradskom dnevnom listu "Politika", u okviru jednog podužeg članka o vjerskim sektama i "ZLOUPOTREBAMA pojedinih od njih", pročitao sam ničim argumentiranu, i bez ikakvih bližih podataka, tvrdnju da su pripadnici "Hrišćanske verske zajednice JEHOVINIH SVEDOKA" u svom glavnom sjedištu u Beogradu, u ul. Milorada Mitrovića 4, na Neimaru, omladini koja se tamo skuplja na njihovim vjerskim skupovima, davali da upotrebljavaju opojne droge da bi "bolje i potpunije upoznali i doživeli dejstvo božanske sile!" /.../

U beogradskom sjedištu Jehovinih svjedoka su mi rekli da ova "Politikina" vijest o njima kao "rasturačima narkotika i zagovornicima njihove (zlo)upotrebe" uopće nije točna, ali redakcija "Politike" nije htjela objaviti njihov demanti...

Početak 1998. godine, u Valjevu je, u kraćem periodu, izvršilo samoubojstvo (neovisno jedni od drugih) više građana, uglavnom mladih. Tko zna zašto i po kojoj "logici", ali neki stanovnici Valjeva došli su do zaključka da su za ovo krivi "Jehovini svjedoci", pa su kamenicama polomili crijepe na krovu i prozore na zgradi valjevskog sjedišta ove vjerske zajednice...

Mjeseca studenog 1997. godine izišao je prvi, a u ožujku ove godine i drugi broj časopisa "Beogradski DIJALOG", koji izdaje Srpska Pravoslavna Crkva, a čiji podnaslov: "Časopis za zaštitu od TOTALITARNIH I DESTRUKTIVNIH sekta" dovoljno govori o njegovom profilu i svrsi... Ovaj časopis je u prva dva broja OPRAVDANO skrenuo pozornost javnosti na štetne postupke i zastranjivanja izvjesnih, mahom ovdje (još) NEREGISTRIRANIH satanističkih, okultističkih i sličnih sekta, komercijalnih (vjerskih) kultova, guru-pokreta i psiho-organizacija. Ali je, smatram, nepravilan i nekorektan, naglašeno NEGATORSKI, jednostran i neobjektivan stav časopisa prema registriranim kršćansko-protestantskim vjerskim zajednicama: Adventistima (subotarima) i Jehovinim svjedocima... Ove vjerske zajednice ipak se ne mogu svrstati u "totalitarne i destruktivne (vjerske) sekta", pogotovo ih se ne smije svrstati zajedno sa "satanističkim" sektama.

Vladimir Marković

Vjerojatno i mnogi od naših čitatelja imaju priliku susretati se s pripadnicima raznih sekta. Možda neki imaju i "problema" s njima. Voljeli bismo kad bi ova serija "o sektama" u našem ZVONIKU bila od koristi svima u zauzimanju ispravnog stava prema njima.

KAKO PROTIV ALKOHOLIZMA?

OPĆI PSIHIČKI POREMEĆAJI U ALKOHOLIČARA

Alkoholičari redovito pokazuju nekarakteristične duševne smetnje i uopće poremećaje ponašanja koji se često pogrešno tumače kao primarni poremećaji s obzirom na alkoholizam. Dovoljno je spomenuti neuroze i poremećaje osobnosti (psihopatije) koje se u alkoholičara često spominju kao primarni s obzirom na alkoholizam. Nema sumnje da se i u alkoholičara mogu naći prava neuroza i prava psihopatija i da u određenom broju slučajeva alkoholizam može biti sekundaran s obzirom na primarnu neurozu, odnosno psihopatiju. No, u najvećem broju slučajeva riječ je o stanjima koja su s obzirom na alkoholizam sekundarna, tj. o nekoj vrsti pseudoneuroza, odnosno pseudopsihopatija u alkoholičara.

U trenutku kada alkoholičar traži pomoć obično je nastupilo već teško stanje i vrlo je komplicirano provesti psihodinamsku analizu kliničke slike, a često nije lakša ni analiza socijalne dinamike. Može se reći da su poremećaji osobnosti i neurotske smetnje posljedica a ne uzrok alkoholizma. Kontinuirano pijenje dovodi do znatnih promjena u ponašanju alkoholičara, a budući da danas često govorimo o obitelji u kojoj se pojavi alkoholizam a ne o pojedincu alkoholičaru, pojedine karakteristike ponašanja nisu specifične za alkoholizam, već se mogu pojaviti i zbog mnogih drugih činitelja, iako na prvi pogled mogu djelovati specifično jer je uvijek prisutan alkohol.

Te promjene u početku odražavaju nastojanje alkoholičara da sakrije svoje pijenje i pred članovima obitelji a osobito prema vani u radnoj skupini i u zajednici. U tome mu u početku mogu pomagati i članovi obitelji. S vremenom, međutim, nastupa izmjena obiteljske homeostaze, javlja se nefunkcionalna homeostaza koja doduše održava obitelj na okupu ali onemogućuje normalan rast i dozrijevanje pojedinih članova ili obitelji u cijelosti. U daljnjem tijeku javljaju se neurednost, neredovitost i opća etička redukcija alkoholičara. Alkoholičar, a i obitelj gube svoje mjesto u društvu. Alkoholičar može pokazivati nepovjerenje prema okolini, javljaju se ideje ljubomore i apsurdni način opravdavanja vlastitog ponašanja. Alkoholičar često pronalazi mnoge oblike ponašanja kojima zavarava okolicu o svojem pijenju i o eventualnoj ovisnosti o alkoholu.

TRINAEST PODATAKA IZ MEDICINSKE ANAMNEZE ALKOHOLIČARA:

1. Česte teškoće koncentracije
2. Postojanje teškoća zbog smetenosti
3. Teškoće sjećanja novijih događaja
4. Slušne ili vidne halucinacije
5. Drhtanje ruku ujutro
6. Zastrajujući snovi
7. Buđenje uz glavobolju
8. Čest tremor ruku u posljednje vrijeme
9. Ozljede iz napadaja ili tučnjave u osoba starijih od 18 godina
10. Buđenje zbog žeđi
11. Suhi obloženi jezik
12. Kašalj gotovo svakog dana
13. Iskašljavanje

Ivica Prčić

Piše: Stjepan Beretić

SUBOTIČKA KRIZMA U STARO VRIJEME (2)

Životna dob krizmanika

Šime Romić, kantor i orguljaš u franjevačkoj crkvi, sačinio je popis krizmanika koje je 19. i 20. travnja 1749. godine krizmao u subotičkoj franjevačkoj crkvi kalački i bački nadbiskup Miklós Csáky. U njegovoj matici nema naznake za mjesto odakle dolaze krizmanici, ali je zanimljivo što navodi životnu dob krizmanika. Tako na prvoj stranici njegove matice nalazimo krizmanike od 8. do 47. godine života. No, na drugoj stranici ima krizmanika kojima je istom 7 godina. Listajući po matici naći ćemo Klaru Guganović koja je imala samo 5 godina, a Janja Vuković, Franciska Perčić i Ante Kujundžić 4! U matici je i 60-godišnjak. Slovak Jan Vavro imao je tada 80 godina. Prosječna životna dob prvih stotinu krizmanika iznosi 14,09 godina. Uzmemo li u obzir da je u cijelom 18. stoljeću od 1730. do 1797. bilo samo 8 puta krizmanje u Subotici, lako je zaključiti zašto je životna dob krizmanika bila tako različita. Između jedne i druge krizme je u prosjeku prošlo po 12,5 godina.

Đuro Sučić kumovao desetorici

Zašto je bilo teško naći kuma? Čini se da je u 18. stoljeću bilo teže naći kuma nego sada, u 20. stoljeću. Iz popisa krizmanika iz 1730. godine doznajemo da je na jednog kuma često dolazilo po dvoje-troje, pa čak i više krizmanika. Tako je Marko Marjanušić kumovao četvorici Tomkovića. Jerolim Vuković je kumovao četvorici Skenderovića. Petar Matković je kumovao Kristoforu Stantiću i trojici krizmanika iz obitelji Čoban. Njegov prezimenjak Ivan je kumovao sedmorici. Ana Škorić je imala 6 krizmanika. Đuro Sučić je kumovao desetorici. I kasnijih godina, na primjer 1763. je izvjesni Ivan Futo među svojih sedam krizmanika imao i Solti Jánosa, kirurga koji je iz reformatske Crkve prešao u katoličku.

Među kumovima nalazimo i novosadskog i bajskog župnika

Te, 1730. godine među kumovima je i Matija Đurković, župnik iz Petrovaradinskih Šančeva (Novog Sada) kao kum Đure Kaića. Na prvom mjestu je najdoličniji među kumovima: prečasnii gospodin Matija Jurković, dekan i bajski župnik, koji je kumovao izvjesnom časnom bratu pijaristu, Šimunu od svete Ane zvanom Franciscus Xaverius. Doveo ga je sa sobom iz Baje. I prvi svjetovni svećenik, upravitelj župe - Stipan Ranić je kumovao 1775. godine osmogodišnjem sinu mjesnoga kirurga. Njegov je kum upisan kao posljednji u matici.

Dan potvrde	Potvrđitelj	Župnik	Broj potvrđenika
07. 05. 1775.	József Battyány	Dr. Stipan Ranić - upr. župe	905
03. 07. 1791.		Dr. Stipan Ranić	547
12. 10. 1797.	Ladislav Kollonić	Ivan Lukić	967

Krizma u 19. stoljeću

U 19. stoljeću bilo je u Subotici 13 puta krizmanje. Dana 18, 19, 20. i 21. rujna 1823. godine bilo je prvo subotičko krizmanje u 19. stoljeću. Gotovo svake 7. godine. Početak i sredinu stoljeća obilježili su ratovi i bune. 12. svibnja 1829. započeo je u Subotici krizmanje nadbiskup Petar Klobušický. 1835. dolazi u Suboticu pomoćni biskup György Girk. Krizmao je četiri dana: dva posljednja dana svibnja i dva prva dana lipnja mjeseca. Godine 1840. u crkvi svete Terezije je sakramenat svete Potvrde primilo 4946 osoba. Godine 1853. imao je nadbiskup József Kunszt pred sobom 9872 osobe koje su čekale sakramenat Potvrde. 1864. godine, dok je župom upravljao Imre Lehoczky, bilo je 2, 3. i 4. svibnja u Subotici 9346

Dan potvrde	Potvrđitelj	Župnik	Broj potvrđenika
18 - 21. 09. 1823.		Ante Šarčević	436
30-31. 05 - 1-2. 06. 1835.		Béla Czorda	653
19. 06. 1840.			4946
1853.			9872
02-04. 06. 1864.		Imre Lehoczky - upr. župe	9346
11-13. 06. 1868.		Ivan Probojčević	4710
1874.	Lajos Kard. Haynald	Ivan Probojčević	5141
03. 05. 1877.			1627
1880.			1630
20-23. 05. 1888.		Matija Mamužić	5250
28-30. 06. 1891.			2755
11. 12. 06. 1894.			4318
19-22. 05. 1898.			5884

krizmanika. Veliki mecena i prijatelj đakovačkog biskupa Josipa Jurja Strossmayera, nadbiskup Lajos Haynald krizmao je 11, 12. i 13. lipnja 1868. godine u Subotici 4720 krizmanika. 1874. godine čekao ga je u crkvi svete Terezije 5141 krizmanik. Evo još dva podatka iz prošlog stoljeća: za župnika Ivana Probojčevića, 3. svibnja 1877. pomoćni biskup Michal Kubinsky krizmao je u današnjoj katedrali 1627, a 1880. godine 1630 osoba. Od 20. do 23. svibnja 1888. godine valjalo je krizmati 5250 krizmanika. 28, 29. i 30. lipnja 1891. godine bilo je 2755 krizmanika. 11. i 12. lipnja 1894. je 4318 krizmanika. Od 19. do 22. svibnja 1898. godine Matica krizmanih četiri subotičke župe bilježi 5884 krizmanika, a potpisao ju je i zaključio Matija Mamužić prepozit, dekan i župnik. Istu je maticu ovjerio 1. prosinca 1899. János Majorossy, pomoćni biskup. Na osnovu numeriranog broja krizmanika vidimo da je u 19. stoljeću krizmano preko 55000 vjernika, a u prosjeku se svakom prilikom krizmalo više od 5000 krizmanika. Evo u gornjoj tabeli pregled o danima podjelivanja sakramenta Potvrde, o biskupima koji su krizmali, o župnicima kao i o mladima koji su tijekom 19. stoljeća primili sakramenat.

Subotička krizma u 20. stoljeću

Početak 20. stoljeća se u bitnome ne razlikuje od 19. stoljeća. Nadbiskupi ili pomoćni biskupi dolaze povremeno u Suboticu. Tako je bilo sve do uspostave Bačke Apostolske Administrature. Do Prvog svjetskog rata sačuvane su matice potvrđenih iz 1906. godine kad je u Subotici krizmao kalačko-bački nadbiskup Gyula Városi, rodnom Somborac. Krizmao je preko 1200 krizmanika. Godine 1907. bilo je u Subotici 1050, 1908. 1326, a 1909. godine 959 krizmanika. Naredna matica krizmanih je iz 1927. godine, pa 1930. godine. 5. lipnja 1938. sakramenat svete Potvrde primilo je u Subotici po rukama biskupa Budanovića 1115 osoba. Nadalje, 12. lipnja ratne 1940. godine 958, a 31. svibnja 1942. godine 2781 krizmanik. Poslije Drugog svjetskog rata apostolski administrator Bačke apostolske administrature mons. Lajčo Budanović i ujedno župnik župe svete Terezije dijeli sakramenat svete Potvrde svake godine: od 1946. do 1950. godine prosječno se krizma oko 1140 krizmanika. To su godine kad se krizma puno krizmanika iz različitih krajeva biskupije. Za vrijeme rata mnogi su ostali bez krizme, pa su se tako dolazili krizmati u Subotici. Komunistička šikaniranja su također prisiljavala ljude da se krizmaj u izvan mjesta svoga boravišta. Evo pregleda:

Godina potvrde	Potvrđitelj	Župnik	Broj potvrđenika
1906-1909.	Gyula Városy	Veco Mamužić	4596
Poslije I. svjetskog rata			
1927/1938.	Mons. Lajčo Budanović	Mons. Lajčo Budanović	5825
Za vrijeme II. svjetskog rata			
1940-1942.	Msgr. Győző Horváth	Miklós Ágoston	3739
Poslije II. svjetskog rata			
1946-1956.	Mons. Lajčo Budanović	Mons. Lajčo Budanović	10586
1957-1967.	Mons. Matija Zvekanović	Mons. Matija Zvekanović	6564
1968-1985.	Mons. Matija Zvekanović	Mons. Franjo Vujković	6030
1986-1998.	Mons. Matija Zvekanović i Mons. János Péntzes	Stjepan Beretić	3493

RASTIRAVANJE LEDONOSNI OBLAKOVA (2)

U to su se vratili risari s njive. Od ampe su se sklonili pod krstine, di su skroz prokisli. Kad je majka upitala didu jel imamo veliku štetu, on je jedva procidio kroz zube: "Led nas je skroz potuko." Ne znam jel od kiše il od suza, al sam zapamtio da mu je lice bilo vlažno. I sad, kad ovo pišem, podilazi me jeza na tu nesriću od nevrimenta, kaku od onda nisam doživio.

Virovali il ne, al su onda od kuruzi ostali samo patrljci, sve su stabljike utučene u zemlju, iako su onda kuruzi bili skoro prid vlatanjem. Te godine nismo obrali ni jedan jedini klip. Nepokošeno žito je zdravo omlatio, na jednom dilu njive nije ga ostalo ni za košenje, a u onom kraju di ga je malo ostalo obaško smo ga kamarisali (1) i od njegov navrli malko više od simena. Kad se stišalo, po ledini smo nakupili dva tragača (2) potučenog pileža. Pomogo sam didi u kopanju jame za ogradom u koju smo zavalili pilež. Možetel zamislit kaka je to bila tuga od posla, kad moraš zavalit ono šta si odranio da ti bude od hasne. Kopanje ovaki jama i zavaljivanje pileža bilo je svudan kudan je prošo taj led.

Koliko je bio krupan led vidilo se i po mojoj otečenoj i pomodrijoj glavi. Te noći me je zdravo bolila, a sutradan me je dida odno u Bajmak dr. Mačašovskom, koji je dao niki prašak i pirule da mi među oblogu.

Čovičji život je pun svakidašnji promina, razni uspomina na lipe i ružne događaje. Jedan od taki događaja, kojeg ne možem zaboravit, je ampa sa padanjem leda početkom srpnja 1943. godine, u jednom dilu našeg šora, di je naš sa nekoliko komšinski salaša bio nasrid ledonosnog kajiša. Nedavno sam čuo od jednog prijatelja da njegova majka liti više puta spominje štetu od leda iz 1943. godine. O ovom ledu često pripovidadam, možda sam s tim kome dosadio, jel je u ovu pripovitku teško povirovat onom ko tako što god nije doživio. Dida mi je pripovido da on taki led, bilo ga je i krupnijeg od golupčijeg jajeta, nije vidio u životu, a ni ja ga do danas nisam vidio, znači unatrag za više od 100 godina naš atar nije tuko taki led koji je zavatio dio Bajmaka, najveći dio Čistaca (3), od Đurđina se spuštio prema Vanteleku (4). Čak je i lanjski led (1997. godine), koji je potuko atar Vanteleka, bio dobrim sitniji od onog iz 1943. godine.

Možda onaj oblak ne bi napravio toliku štetu da bajmački zvonar tog poslipodna nije očo privrčat pokošenu ditelnu - zato nije zvonio. Posli se doznalo da je zvonar ostavio ditelnu i brže bolje se vratio u selo, al dok je stigo do crkve - bilo je kasno. Zvona bajmačke crkve nisu iskidala te strašne oblakove (5), iako su po tom bila poznata - i tu je zatajio čovik.

Našim starima je bilo poznato da zvona mogu rastirat oblakove, pa su se na dosta mista u ravnici branili postavljanjem manji zvona (6) koja su ravnici štitila na prostorima izmed crkva. U onim dilovima ravnice koji nisu bili pokriveni crkvenim

zvonima pojedinci su imali malu blagoslovljenu bronzu (7), kojom je najstarije čeljade prid salašom zvonilo da ji zaobađe priteći oblak, il da njim barem ne nanese veliku štetu na usivima. To je često uspilo, iako upućeni kažu da za to nema naučnog dokaza - znači nije ni opovrgnuto da treperenje zvuka zvona, koje ima tri i više odjeka, mož rastirat il iskidat oblak, a možda izazove padanje sitnijeg leda. Međutim, nedavno svidočenje Joze i Martina Gabrića sa Hrvatskog Majura, u čijem se salašu nalazi malo zvono, ove godine su tripud zvonili na mutne i po izgledu ledonosne oblakove i uvik su ji uspili rastirat (!), a iz nji je onda palo samo malo kiše.

Nuz to što pozivaju ljude na virske obrede i molitvene susrete, crkvena i posvećena usamljena zvona su osvidočena pomoć ljudima jel mogu i zdravo učinkovito spasit jedan kraj od leda.

Manje poznate riči:

- 1 - kamarisat - sadit u kamaru (žito, slamu, sino...)
- 2 - tragač - naprava na jednom točku za ručni privoz tereta
- 3 - Čistac - dio ravnice istočno od Bajmaka: izmed puta od Paprenjače (južni dio Bajmaka) za Đurđin, do poprični putova za Pačir,

u širinu do pačirskog atara. Sa sridnje grede Čistaca, od Nagl Josephovog kamenog križa (i danas tamo stoji), vide se zvonici crkava u Đurđinu, Tavankutu, Bajmaku i od tri pačirske (kato- ličke, pravoslavne i protestantske) crkve

4 - Vantelek (Vamtelek) - Pavlovac

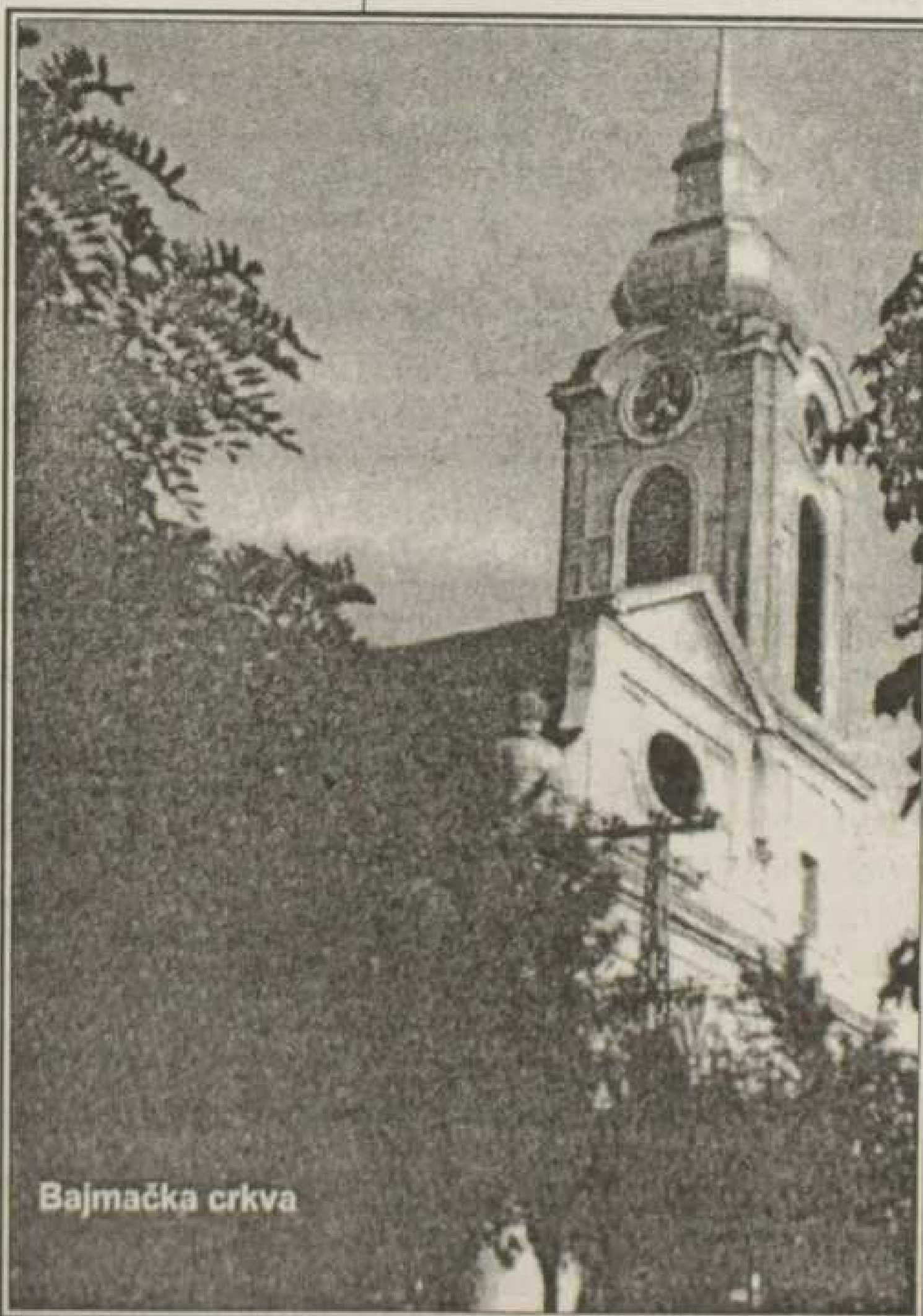
5 - u ravnici su na više mista, tako i u bajmačkoj crkvi, zvonili da bi rastirali, iskidali nadolazeći priteći oblak.

6 - u subatičkom ataru su na više mista podigli zvona za rastiravanje oblakova: kod Sv. Ane u Skenderovu; na Čikeriji u ledini salaša Geze Mačkovića - Jordana; u čoši Hrvatskog Majura i Verušića 1954. god. podignuto je zvono u salašu Tome Gabrića, a otaleg je 1997. prineto na salaš Jose Gabrića iza Male Bosne, nuz bajmački put, u kadgodašnjem Jakopčićevom salašu, prija skrećanja za Tavankut. Kod ovog zvona je bila u Austro-Ugarskoj prva štacija (postaja) hodočasnog prošijuna za Maria Gyud kod Pečuha (Pécs), a od 1919. god. prošijunu za Bili Almaš (Aljmaš kod Osijeka). Ova su zvona "štitila" naš atar sa

zapadne strane, otaleg su dolazili priteći oblakovi

7 - bronzu - liveno bronzano zvono: manje (promira oko 2 centi) višali su oko vrata jagnjetu, ždribetu i sl., a veće (promira 5-8 centi) kravi pridvodnici (najlipčoj, koja daje najviše mlika, teli dobru telad...). Najčešće su mećali bućkalicu (spljošteno plevano - limeno) zvono. Ugodna zvonjava sa vrata životinja je ulipčavala svakidašnjicu salašara.

Alojzije Stantić

Bajmačka crkva

Piše: Slavko Večerin

MOGU LI NAM VRAČARE POMOĆI?!

Poštovano Uredništvo!

U današnje vrijeme mnogo je vidovnjaka koji pomažu ljudima koji su očajni. Mnogi se njima obraćaju, čak i dobri kršćani (znam neke kojima su pomogli). Godinama doživljavam veliku nepravdu i nalazim se u teškoj situaciji. Ne vidim izlaza, iako mnogo vremena provodim u molitvi. U iskušenju sam da se i ja obratim nekom od tih ljudi za pomoć. Odgovorite mi, molim Vas, što Crkva misli o tome.

A. K.

Odgovor na Vaše pitanje započeo bih navođenjem nekoliko citata Svetoga pisma koji mi se čine bitnim za Vašu problematiku i nakanu.

"Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim" (Lk 10,27); "Čuj, Izraele! Gospodin je Bog naš, Gospodin je jedan" (Pnz 6,4); Pisano je: "Gospodinu Bogu svom se klanjaj i njemu jedinoe služi!" (Mt 4,10). Mogao bi se navesti još cijeli niz citata Svetoga pisma koji govore o tome da je čovjek pozvan da djeluje u skladu sa svojim bićem stvorenim "na sliku Božju".

U izričitoj Božjoj izjavi: "Ja sam Gospodin, Bog tvoj" uključena je dakle zapovijed vjere, nade i ljubavi. Doista, ako priznajemo da je on Bog, i to vječni, nepromjenljivi, uvijek isti sa samim sobom, time priznajemo i njegovu beskonačnu istinitost; odatle slijedi i obveza prihvaćanja njegovih riječi i obveza pri- anjanja uz njegove zapovijedi s punim priznavanjem njegove vlasti. Osim toga, ako je on Bog, onda priznajemo i njegovu svemoć, dobrotu i dobročin- stva, a iz toga proizlazi i neograničeno povjerenje i ufanje. A, ako je On neo- graničena dobrota i ljubav, kako da mu onda čovjek ne ponudi svoje pred- nje i ne daruje mu svoju ljubav?

Nadalje, dozvolite mi da Vam navedem tekst Katekizma Katoličke Crkve: "Vrelo u našem čudorednom životu jest vjera u Boga koji nam objavljuje svoju ljubav. Sv. Pavao govori o "posluhu vjere" kao o prvotnoj obvezi, ukazujući da je nepoznavanje Boga počelo i objašnjenje svih čudorednih skretanja" (KKC 2087).

Sve navedeno upućuje na objašnjenje Vašeg pitanja. Osobno bih se usu- dio reći da se nalazite u velikoj krizi vjere. To prvotno proizilazi iz Vaše nakane da pomoć potražite od nekih suvremenih vidovnjaka a ne od Boga koji Vam jedini preko Crkve može pomoći da riješite veliku nepravdu, kako ste u svom pitanju naveli. Iz Vašeg pitanja nije jasno o kakvoj se nepravdi radi i kakva je to teška situacija u kojoj se nalazite, ali je jasno da čovjek vjernik ne bi smio ni pomisliti da pomoć traži od nekakvih vidovnjaka kojih, istina za volju, danas ima veoma mnogo i veoma su suvremeni, rekao bih čak popularni. Svoju pak popularnost dostigli su zahvaljujući raznim reklamama po tisku i drugim medi- jima. Čovjek vjernik, naime, nikada ne bi smio izgubiti iz vida spasenjsku dimenziju svoje vjere. Već Tridentski sabor jasno ističe i naglašava: "Vjera je početak ljudskog spasa, temelj i korijen opravdanja" (Dz-Sch 1532). Nadalje, sv. Pavao će reći u svojoj poslanici Galaćanima: "Pravednik živi od vjere" (Gal 3,11). Čovjekov je dakle spas po vjeri, spas, ili naprosto oslobođenje od zla, tj. od fizičke i moralne propasti. Ne smije se isto tako zaboraviti da je čovjek vjernik dužan zaštićivati, tj. čuvati svoju vjeru, jer vjeru, taj princip spasenja, nosimo u krhkim posudama. Veliku opasnost, između ostalog, za čovjekovu vjeru predstavlja sam čovjekov život. Tu u prvom redu mislim na onakvu vrst, stil, čovjekova života koji se provodi u protivnosti s njegovom vjerom (usp. Kristov zakon 2. str. 54-55).

Stoga moj najiskreniji savjet Vama bio bi da se obratite nekom svećeniku, u kojeg dakako imate potpuno povjerenje, da mu izložite detaljno svoje poteškoće i da svakako nastavite sa žarkom i zaufanom molitvom. Obraćanje za pomoć nekom vidovnjaku samo bi Vas još dublje uvelo u propast.

Čovjek je društveno biće. Upućen je na drugog čovjeka. Isus nas je poučavao da se ne može Boga ljubiti ako ne ljubimo bližnjega. Bližnji nam može biti problem, ali i nada i šansa. Kako je o bližnjemu razmišljala pjesnikinja Ljiljana Matković - Vlašić čut ćemo u pjesmi: "Tako smo osjetljivi, Bože".

Ljiljana je rođena 9. prosinca 1938. u Zagrebu. Osnovnu školu i gimnaziju pohađa u rodnom gradu. Na filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirala je romanske jezike i književnost. Objavila je dvije knjige pjesama: "Traganje za blizinom" (1971) i "Sabrani dani" (1977). Osim toga, piše eseje i medi- tacije na temu kršćanskog života. Živi i radi u Zagrebu.

TAKO SMO OSJETLJIVI, BOŽE,

*kad je u pitanju naša vlastita osoba,
a tako malo osjetljivi*

za osobe drugih!

Zar ne bi trebalo biti obrnuto?

*Zašto ne bismo pokušali
sebe gledati kao stranca,
a stranca kao sebe?*

*Ne bi li nam to pomoglo
da izađemo iz kruga svoga ja
koje nas tiranski tlači?*

*Bez Tebe, Bože, uzalud su naši naponi.
Samo zajedno s Tobom možemo poći
u susret drugima.*

Ljiljana Matković - Vlašić

IN MEMORIAM

**S. MIRJANA (ANUŠA) GOJEVIĆ
(1938 - 1998)**

U samostanu "Kćeri Božje ljubavi" u Binaču, dana 21. srpnja 1998. godine, nakon kraće, teške bolesti, preminula je časna sestra Mirjana (Anuša) Gojević. Tijelo pokojnice bilo je izloženo dva dana i dvije noći u župnoj crkvi u Binaču. Mnoštvo ljudi bez obzira na vjeroispovijest i nacionalnu pripadnost došlo je odati počast ovoj dragoj sestri koju su toliko voljeli.

Obred sprovoda je, 23. srpnja 1998. godine, predvodio biskup Mark Sopi u koncelebraciji sa još 16 svećenika. Usprkos teškoj ratnoj situaciji koja vlada na ovom teritoriju sprovodu je prisustvovao veliki broj časnih sestara i na tisuće vjernika.

Iznoseći neka zajednička pastoralna iskustva, od pokojnice se dirljivim riječima oprostio i bivši binački župnik don Nikola Dučkić. Na posljednji ovozemni put pokojnica je ispraćena pjesmom "Milost" koju je najviše voljela.

Mjesni župnik dr. don Lush Gjergji se u ime rodbine, prijatelja i vjernika posljednji oprostio od mile pokojnice. Iz oproštajnog govora, koji je mjesni župnik izgovorio na albanskom i hrvatskom jeziku, prenosimo vam samo neke dijelove koji još bolje osvjetljavaju život i služenje ove samopožrtvovne sestre: "Sestra Mirjana (Anuša) Gojević se rodila u Kijevu (Dalmacija) 26. srpnja 1938. godine u obitelji s još petoro djece. Već kao dijete bila je svjedokom ratnih strahota, ubijanja, mržnje, nasilja. U Zemunu, u izbjeglištvu, roditelji su zbog neimaštine bili prisiljeni povjeriti svoju djecu drugim obiteljima. Kao posvojeno dijete tokom sedam godina stiče bolno ali dragocjeno iskustvo i uči cijeniti dobročinstvo, darežljivost, spremnost na žrtvu u ljubavi i za ljubav. To iskustvo je bilo "sjeme" njenog budućeg Bogu posvećenog života.

U samostan je ušla 29. studenog 1959. godine u Dubrovniku. Kasnije je nastavila svoju izobrazbu i služenje po mjestima širom Hrvatske. U Binač je prvi put stigla 1967. godine gdje je skupa sa s. Otilijom Krämer odmah pristupila izgradnji samostana sestara u Binaču, ali još više izgrađivanju žive i djelotvorne zajednice koja služi svima. Nije ustuknula pred ogromnim problemima. Naoružana Božjom ljubavlju brinula je za sve ljude, osobito bolesne, siromašne, odbačene, stare i iznemogle. Sestra Mirjana, kao prava misionarka, ne ostaje samo u Binaču nego često pješice ili na konju odlazi i u druga mjesta gdje svojim optimizmom, blagim osmijehom, dobrotom i plemenitom riječju liječi svaku bolest, svjedočeći kršćansku ljubav prema bližnjemu. I posljednjih mjeseci svog ovozemnog života s. Mirjana je dokazala da zna trpjeti strpljivo, s ljubavlju i tako se potpuno predati volji Božjoj.

Za sve plemenite riječi, djela, dobre primjere, posebice muku i patnju, molimo da je milosrdni Bog nagradi vječnim životom u miru."

Pripremio: Marjan Sebač, Binač, Kosovo

IN MEMORIAM

**KRISTA MILODANOVIĆ rođ. DULIĆ
(1919 - 1998)**

U ponedjeljak, 17. kolovoza 1998. godine Gospodin je poslije duge i teške bolesti pozvao k sebi dragu nam mamu, majku, svekrvu, babu i pramajku. Zahvalni smo Bogu što smo je imali. Njegov dragi lik ostat će nam svima u sjećanju. Cijenit ćemo i dalje sve ono što je njoj bilo sveto.

A molitva kao najfinija nit ljubavi dnevno će nas povezivati s njom i sada kada je prešla u pokoj. Zahvalni smo svima koji su s nama suosjećali u boli, a osobito prečasnoj gospodi Andriji Kopiloviću i Andriji Anišiću.

Zahvaljujemo također i dr. Kljaiću i medicinskom osoblju trećega kata naše bolnice na ljubaznosti i zauzetosti.

Ovim putem želimo izvijestiti svu rodbinu, prijatelje, znance i susjede da će misa na šest nedjelja za dragu nam pokojnicu biti u crkvi sv. Roka u Subotici, 27. 09. u 7 sati.

U nadi ponovnog susreta s njom u vječnosti, ostajemo joj beskrajno zahvalni!

Tužni smo, ali smo ponosni što smo je imali.

Sinovi: Marko i Pajo, kćeri: Gabrijela, Mirjana i Marija; snaje: Vita i Slavica; zetovi: Miroljub, Lojzija i Marko; unučad: Zvonimir sa suprugom Nadom, Ljubica sa suprugom Krešimirom, Zdenka sa suprugom Mirkom, Stanko, Mirjana sa suprugom Draganom, Miroljub, Sandra, Vesna, Srđan i Miroslav; prauunci: Glorija, Danijel, Mario, Viktorija, Antonija, Filip, Dunja i Martin; te sestra Kata s obitelji, snaje Đula i Kata sa svojim obiteljima.

**NEPOSREDNA DUHOVNA
PRIPRAVA ZA SUSRET
SA SV. OCEM**

/Odlomak iz Pastirskog pisma hrvatskih biskupa/

*Dragi vjernici
u domovini Hrvatskoj i izvan nje!*

Svima je već poznato da će Sveti Otac, papa Ivan Pavao II, od 2. do 4. listopada 1998. godine po drugi put pohoditi Republiku Hrvatsku, a po treći put pohađa hrvatske katolike. Posebni je Božji dar što nam Sveti Otac dolazi u ovoj godini koja je, u sklopu trogodišnje pripreve za Veliki jubilej 2000, posvećena Duhu Svetom. Apostoli su okupljeni s Marijom u molitvi očekivali dolazak Duha na Pedeseticu. Tako se i mi okupimo oko Blažene Djevice Marije, osobito od ovogodišnjeg blagdana Marijina Uznesenja pa do Papina dolaska. Neka nam i ovaj njegov apostolski pohod bude novo nadahnuće, novi veliki silazak Duha Svetoga za založenije življenje i naviještanje Isusova evanđelja. /.../

Tri blagoslovljena dana početkom listopada 1998, koja će s nama proboraviti Sveti Otac, pokazuju znakovitu unutarnju povezanost. Dujam je bio biskup u drevnom Solinu, gradu koji je postao izvorište hrvatske crkvenosti i državnosti. Alojzije je bio nadbiskup u Zagrebu, sadašnjoj hrvatskoj metropoli, središtu našeg crkvenog, uljudbenog i cjelokupnog nacionalnog života. Pohađajući Zagreb i Split, u znaku te dvojice mučenika, Papa povezuje i posvećuje cijelu mučeničku povijest kršćanstva u našoj zemlji. U Solinu kraj Splita pohodit će Prasvetište Gospe od Otoka. Mučenika Alojzija proglasit će blaženim u sadašnjem središnjem hrvatskom marijanskom svetištu, u Mariji Bistrici. Tako će se znakovito pokazati da je sva naša katolička povijest u znaku Isusova križa i Marije, marijanska i mučenička - svjedočka.

Stoga smo kao geslo ovoga događanja uzeli Isusov nalog učenicima prije uzašašća: "Bit ćete mi svjedoci!" Te Isusove riječi treba pročitati u njihovu punom biblijskom sklopu: "Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci... sve do kraja zemlje" (Dj 1,8).

U najneposrednijoj pripravi za dvijetisućiti Isusov jubilej i naša Crkva želi odgovoriti tolikim usrdnim pozivima Kristova namjesnika. U snazi Duha Svetoga želi na nov način zaživjeti svoju odgovornost za Isusovo evanđelje na prostorima lijepe naše domovine i posvuda gdje žive Isusovi vjernici Hrvati...

Telefón:

021/774-000

774-505

774-105

774-005

774-018

**Svatko neka dađe
kako je srcem odlučio:
ne sa žalošću
ili na silu,
jer Bog ljubi
vesela darivatelja.
(2 Kor 9,7)**

Poljoprivredna apoteka

Nudimo vam

AgriS
Subotica

- sredstvo za zaštitu simena žita
- ostala sredstva za zaštitu bilja
- stručni savjeti

Radno vrijeme od 8 do 19 sati, a subotom od 7 do 12 sati

Petefi Šandora 9, Tel./fax: (024) 556-228

G. BLAŠKO GABRIĆ I ŠTAMPARIJA "GLOBUS"
DAROVALI SU KUNSTDRUCK PAPIR ZA KORICE "ZVONIK"
DO KRAJA 1998. GODINE!
TOPLO ZAHVALJUJEMO!

Isplati se ženiti

*Jer Štamparija "Globus"
brzo kvalitetno i jeftino
štampa pozivnice
za svadbu.*

Otmara Majera 10

Telefon: (024) 551-202

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 752-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16
Telefon 0230 / 83 - 417

tippnet
System

Postanite prijatelj Interneta!

- ✓ Predstavite svoju firmu svetu!
- ✓ Izradujemo www prezentacije i držimo ih na Svetskoj mreži
- ✓ Kompletan ponuda Internet servisa
- ✓ Subotičko čvorište je kod nas
- ✓ Naučite koristiti Internet i Vi
- ✓ Kurs traje 16 časova

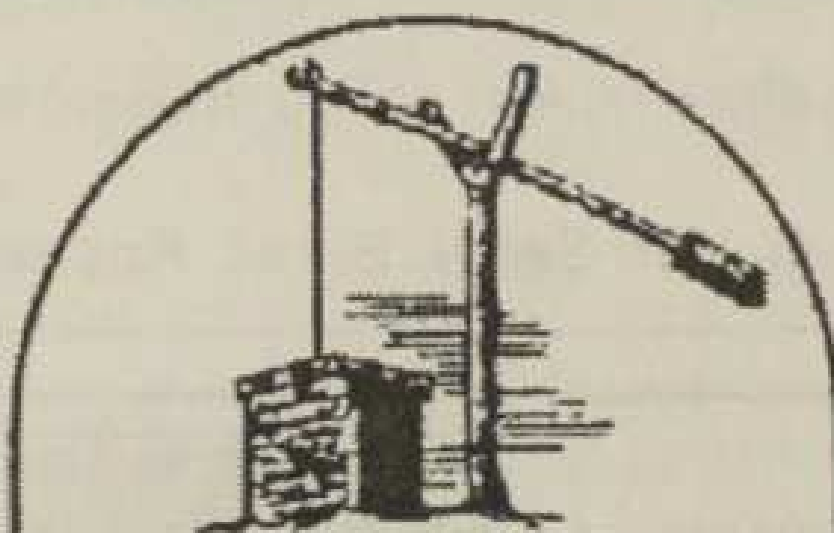
Sve INFORMACIJE možete dobiti u našem Informativno-prodajnom centru
BRAĆE JUGOVIĆA 5

Radno vreme: 9 - 19 sati

☎ 555-765

E-mail: admin@tippnet.co.yu
Home Page: www.tippnet.co.yu

Internet je preko nas došao u Suboticu - budite sa nama!

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nas čitati
i na INTERNETU
www.tippnet.co.yu/zvonik/

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

BANE.
...uvek, kada poželite lepe stvari.

IZRAĐUJEMO
KUPATILJSKI
I
KUHINJSKI
NAMEŠTAJ
PO NARUDŽBI

PRODAJEMO UNIVER, MEDIJAPAN, RADNE PLOČE,
ŠARKE ("LAMA"-SLOVENIJA) I SAV OSTALI PRIBOR ZA STOLARE,
PLOČICE, SANITARIJU I KOMPLETNI GRADEVINSKI MATERIJAL.

24000 SUBOTICA, Batinska 34, Tel./fax: 024/ 561-186, Tel.: 024/ 561-187

**ZAHVALJUJEMO
HKC "Bunjevačko kolo"
za dotiranje priloga o
"Dužnici '98."**

ZVONCE NA ČIKERIJI

Čikerijska pustara se prostire izmed kelebiskog i tavankutskog atara, a trijanonskim mirovnim ugovorom je prisiena, severni dio je pripo Madžarskoj, a južni dio - il kako ga njezini stanovnici zovu Dolnja Čikerija - je ostao u sastavu subatičkog atara. Većim dilom piskovita, manje vijavicom a više crnim piskom, podesna je ljudima da se u zemljodilstvu bave ratarstvom, stočarstvom, vočarstvom, vinogradarstvom i odranjivanjem povrća.

Bogoljubni zemljodilci se drže starovinskog kršćanskog običaja da na Markov obave blagoslov

polja, a od njeg na dalje brižno pogledavaju u nebo, plašeći se ampe il kakog drugog nevrimenta da njim ne nanese veću štetu il potpuno uništi usiv.

I danas se sićaju ljudi, pripričavali su s kolina na kolino, kako njim je atar uzastopno tri godine potuko led: 1863 - 1865. godine, kad njim je naneta zdravo velika šteta, a koga je led makar jedared potuko, taj je poslidice duro godinama. Samo se zamislit mož kake su ovim ljudima bile poslidice kad ji je led potuko u tri uzastopne godine. Posli tog događaja Čikerijanci su odlučili da će otprilike na sridini pustare, nuz šumu podignit križ i nedaleko od njeg zvonce, kojim će se štitit od nevrimenta.

Kameni križ* i malo zvono od 20 kila su podigli i posvetili 1868. godine, a nuz to su se i zavitovali da u znak pokore neće radit subatom od podna u vrimenu od Đurđeva do Petrova. Ovog zavita su se svi pridržavali, pa čak i oni koji nisu stalno živili u Čikeriji, al su tamo povrimeno radili. Tušta je ljudi iz okolni mista (Bajmak, Đurđin, Pavlovac, pa čak iz Moravice /Stara Moravica/, Babapuste /Aleksa Šantić/...) imalo vinograde u pisku Čikerije. Bilo je slučajeva, čak i u novije vrime izmed dva Svitska rata, da je kogod od nji u subatu posli podne potopio plavi kamen i kad su to vidile komšije, došli su i prolili mu otopinu i rastumačili da u Čikeriji subatom poslipodne nije slobodno, nek poliva vinograd makar nediljom. Uistinu niko ništa nije radio, osim namirivanja josaga i muženja krava, a po ondašnjem adetu muškarci su se filkali il kartali duraka, a žene su sidile u ladu i pripovidale, a dica se sigrali onda omiljene dičije sigre: vrepčanja, sigra svinjara, kebanja, erberečke... Ljudi su se okupljali prema uzrastu i vrime proveli prema sklonostima.

Stalni zvonar njim je bio kaki stariji čovik, koji je zvonio svakog dana liti od Đurđeva do Mijolja ujtru u 4, u podne i uveče u 8 sati, a u zimskom vrimenu ujtru u 5, u podne i uveče u 7 sati. Po potrebi su zvonili za mrca. Zvonara su plaćali s jeseni; išo od kuće do kuće i ljudi su ga darivali, ko je koliko tio (il mogo) dat: žita, kuruza, voća, vina, rakije, peršina, krumpira...

U korizmi su pod križom molili križni put; pod njim su po potrebi molili, napose nediljom, oni koji nisu mogli il stigli otić u crkvu, a i u drugim prilikama.

Kad je tribalo, zvonili su na nadolazeći priteći mutan oblak, a na zvonjenje su ljudi u svojim domovima zapalili marinsku sviću i molili Boga. Najvažnije je da se od vrimenta postavljanja zvona ne pamti da je velik led potuko Dolnju Čikeriju, jel su liti zdravo pazili šta donosi sa sobom grmljavina iz daljine, pa su na mutan oblak zvonili. Koliko su samo puta vidili da je zvonjenje razdvojilo priteći oblak, a ko zna koliko puta su ovako spričili padanje leda.

Od dugotrajnog hasniranja prvobitno zvono se razlupalo pa su Čikerijanci naručili novo zvono od 50 kila, koje je mariborski "Zvonoglas" izlio, i metnili ga 1953. godine. Blagoslovio ga je ondašnji tavankutski župnik Antun Berger, a kumovao mu je Jurić Marko. Zanimljivo je da je kum zvonu tribo bit Antun Vidaković - Božan, ondašnji zemljoposidnik sa 110 lanaca zemlje, koji nije tio privatit zavit da ne radi subatom posli podne. Rad tog ga narod nije tio za kuma, pa je kumstvo novom zvonu obavio Marko Jurić.

Ovo zvono ima i danas zvonara, Lazu Orčića, al on zvoni samo za pokojnika, kad to od njeg naruče. Čikerijanci su imali namiru da na mistu di je sadašnji križ sazidaju kalvariju i crkvu, al ji je u toj namiri spričio II. svitski rat.

Ovaj natpis je podacima upotpunio Čikerijanac Geza Mačković u čijoj se avliji salaša nalazi i danas to zvono. Zanimljivo je da je nuz zvono napravljena i mala nastrešnica za zvonara, da ne pokisne kad zvoni po kiši.

Zdravo je velika šteta što je jedan lip kadgodašnji narodni običaj zamro, a nažalost danas naslidnike dični Čikerijanaca ne zanima čuvanje i nigovanje običaja njevi predaka.

* Ovaj križ je i danas u vrlo dobrom stanju, obnavljali su ga: 1898, 1952. i 1978. godine.

Alojzije Stantić

PONOVO HODOČASTIMO U MARIJU BISTRICU

Petak i subota, 2. i 3.10.1998.

- 2.10. - u jutarnjim satima polazak iz raznih mjesta naše biskupije autobusima
Put: Bogojevo-Osijek-Virovitica-Varaždin-Marija Bistrica
U noći: sudjelovanje u noćnom programu i odmor na kongresnom prostoru
- 3.10. - u 8 sati: biti na mjestu određenom za našu biskupiju - sudjelovanje u Papinoj misi i proglašenju blaženim kardinala Alojzija Stepinca
Poslije mise: odmor i povratak; kućama stižemo u subotu u kasnim noćnim satima
Prijave i detaljne informacije: u župnim uredima
Uvjeti hodočašća: ispravan pasoš, uplaćena izlazna taksa, 250 n. din (vize su zajedničke i besplatne)

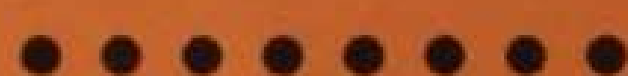
PROŠTENJE U DOROSLOVU

7.09.

- od 16 sati pokorničko bogoslužje; večernji i noćni program po ustaljenom rasporedu

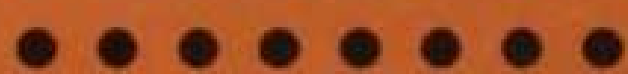
8.09.

- u 8 sati: sv. misa na njemačkom jeziku (u crkvi); u isto vrijeme misa na slovačkom jeziku (na vanjskom oltaru)
- u 9 sati: biskupska sv. misa na hrvatskom jeziku
- u 10 sati: svečana biskupska misa na mađarskom jeziku. Misu predvodi primas Mađarske uzoriti g. kardinal Paska László.

MALA GOSPA NA BUNARIĆU

08. 09. sv. misa u 10 sati

PROŠTENJE U CRKVI SV. MARIJE (MALA GOSPA)

(Karađorđev put 89 - Halaški put)

13. 09.1998.

Svete mise:

- u 7 (mađarski),
- u 8 (hrvatski),
- u 10 (mađarski - hrvatski)

PROSLAVA 102. OBLJETNICE CRKVE Sv. Roka

20.09.1998.

u 17 sati: svečana sv. misa;
poslije mise kratki koncert
nastupa

Subotički tamburaški orkestar

Proštenje u crkvi sv. Križa

(Uzvišenje sv. Križa - u Dudovoj šumi)

20. 09. 1998

sv. mise: u

- u 7 (mađarski),
- u 8 (hrvatski),
- u 9 (mađarski)

Subotica - Sv. Rok

OBITELJSKI SUSRETI

18.09. u 20 sati

Tema: Anđeli i mi

SLUŠAJTE RADIO SUBOTICU

RASPORED EMISIJA ZA KATOLIKE
NA HRVATSKOM JEZIKU

12.09. od 7 do 8 sati i 27.09. od 7 do 7,30 sati

PROŠTENJE NA KALVARIJI

15.09.

- u 15 sati: klanjanje kao zadovoljština za grijeh psovke (na hrvatskom)
- u 16 sati: sv. misa
- u 17 sati: klanjanje kao zadovoljština za grijeh psovke (na mađarskom)

DALMATINSKA VEČER

8.09. u 20 sati

u restoranu "DUKAT" u HKC "Bunjevačko kolo"
Rezervacije na telefone: 26-621 i 30-136

Dokumentarni film "USKRS"
Rajka Ljubića i Zvonimira Sudarevića
dobio Grand Prix na Etno-festivalu
u Gospođincima.
Čestitamo!
Opširnije u sljedećem broju koji izlazi 11.10.1998.